

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

Capvt Tertivm. De confirmatione Electionis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

Questio 410. Num eligi possit per hanc electionem vocalis præsens electioni?

Respondeo affirmative, dum electio fit publicâ voce, & ipse videns se ab aliis electum consentiat suæ electioni. Pass. n. 5. citans Tabien. v. electio. n. 3. Quin & si repugnet, non quidem tali formæ electionis per quasi inspirationem, sed electioni suæ, non pertinaciter, sed humiliter se excusando, ac tandem acquiescendo. Pass. n. 16. Sed neque, dum electio fit secretò, ex quo præsens acquievit formæ eligendi per inspirationem, obstat valori electionis, quòd electus ab aliis non eligens se ipsum sed

alium, modò postmodum sciens se electum ab aliis, acquiescat. Pass.

Questio 411. An electio per communem inspirationem egeat confirmatione?

Respondeo non, dum constat eam factam inspirante Deo, ut constabat in electione SS. Nicolai, & Ambrosii. Sylv. v. electio. 2. n. 28. Pass. n. 4. Verum de cætero spectat ad Superiores videre, an hic & nunc adsit divina inspiratio. Biax. loc. cit. n. 4. & non debet electus administrare sine Superiorum scientia & permissione. Pass. loc. cit. Verum de hoc pluribus cap. seq.

CAPUT TERTIUM. DE CONFIRMATIONE ELECTIONIS.

PARAGRAPHVS I.

De natura & necessitate confirmationis.

Questio 412. An, & qualiter confirmatio quandoque cum institutione, collatione & ipsa electione confundatur?

Respondeo primò, confirmationem, & institutionem terminos promiscuè sæpè sumi, unumque pro altero poni. Lott. l. 2. q. 1. n. 16. cum gl. in c. hoc tam. 18. q. 2. juxta dicta à nobis sub initium partis hujus 2. Quod ipsum tamen sine imprudentiâ nota minimè licere in foro beneficiâ, ait Lott. loc. cit. n. 17.

2. Respondeo secundò venire quoque quandoque confirmationem nomine collationis, satis à nobis ostensum est alias loc. cit. quin & confundi cum ipsa electione, præsertim, dum & quandoque dicitur habere simul vim confirmationis juxta dicenda quest. seq. De cætero, etiam loquendo propriè, venit confirmatio electi, non secus ac institutio præsentati nomine collationis non libera, seu distincta ab ea collatione independente ab alterius voluntate, quæ propriè nomen collationis sine addito retinet. Lott. loc. cit. n. 8. sic etiam actum confirmationis dici actum electionis perfectissimæ, ait Lott. l. 2. q. 18. n. 41.

Questio 413. An & qualiter confirmatio distinguatur ab electione?

Respondeo: propriè loquendo, sicut institutio correlativum est præsentationis, ita confirmatio electionis. Lott. l. 2. q. 1. n. 23. cum Abb. in c. auctoritate. de institut. n. 5. Estque confirmatio accessorium quoddam ad electionis actum, & ideo ejus naturam sequitur. Lott. l. 2. q. 21. n. 113. citans Gemin. in c. cum in illis. de præb. in 6. §. cum autem. n. 3. Unde & hæc supponit, & ab ea distinguitur, & separatur. Lott. l. 2. q. 21. n. 110. ubi electio: & confirmatio ne-

dum inter se dividui actus reputantur, sed penitus diversi ac separati. Idque non tam in personæ confirmantis diversitate; quàm ex diversitate causæ, nempe ut ipsam electionem perficiat ac consummet. Lott. l. 2. q. 18. n. 39. adeò, ut uno eodemque actu expediri nequeat electio & confirmatio, dum fortè in eadem persona concurrerent amba facultates, nempe eligendi & confirmandi. v. g. dum canonici electuri Episcopum compromitterent in Metropolitanum, qui jam ante ex privilegio sedis apostolicæ haberet potestatem confirmandi Episcopos suffraganeos suos: ita ut dictus Metropolitanus prius eligere seu nominare deberet Episcopum secundum formam compromissi, ac dein eundem confirmare. Laym. in c. cum inter univers. de elect. num. 4. citans Abb. in c. ne pro defectu. de elect. n. 4. gl. & Innoc. in c. cum inter. Sic etiam, si fortè ex indulto apostolico aliòve jure singulari inductum esset, ut electus à Capitulo per idem Capitulum installeretur, jam illum actum installationis habiturum vim confirmationis, per quam præcedens actus electionis perfectissimum sortitur effectum, qui nimirum consumitur in potestate administrandi, ait Lott. l. 2. q. 18. n. 39. ex Oldr. conf. 148. n. 5. Ubi etiam notandum illud, quod ex eodem Oldr. addit Lott. num. 41. nempe quòd, si præter hunc actum (intellige electionis) aliquid aut de jure, aut ex consuetudine fiat, quod implicet jus administrandi, dicitur actus confirmationis, & sic electionis perfectissimæ. Ita etiam in quibusdam locis Abbates & Præpositos non solere aliter confirmari per Episcopos, quàm ut ipsis canonicè electis benedictionem solemnem impendant, in quo casu ista benedictio sit loco confirmationis, ait Laym. in c. cum inter. num. 4. dicens in hoc sensu intelligendum Innoc. in c. 1. de suppl. negl. ubi significat, quòd Abbas ante acceptam ab Episcopo benedictionem non debeat administrare.

2. De cætero hæc non obstat, quòd dicatur electio quandoque habere vim confirmationis; nempe, dum Capitulum simul eligit & confirmat, nullà alià expectatâ Superioris approbatione. Tond. qq. benef. p. 2. c. 4. §. 6. n. 2. cum Tusch. lit. E. concl. 90. n. 3. siquidem hic actus non tam rationem confirmationis, quàm libera collationis factæ per suffragia plurium repræsentantium totum Capitulum habet; cum

eam neque procedat ab habente superioritatem in eligentes seu potius suffragantes, neque supponat actum ab altero positum, debitum confirmari; quorum tamen utrumque ad confirmationem requiritur, ut patet in *respons. ad quest. seq.* Unde etiam Tond. *loc. cit. n. 3.* inquit, beneficia alia dici electiva collativa alia electiva confirmativa. Et Lott. *l. 2. q. 18. n. 40.* ex Abb. *in c. publicato. de elect. num. 9.* suffragium & collatio (intellige in hoc casu, dum penes Capitulum est eligere & simul conferre) ordinantur ad actum electionis, ideoque eo subsecuto, non reputantur plures, sed unus actus, in quo consumitur electio.

Questio 414. Quid sit, seu qualiter definiatur confirmatio proprie talis, seu prout est correlativum electionis.

Respondeo: tametsi Pass. *de elect. c. 33. n. 1.* dicat, describi confirmationem optime à gl. *in c. no. sti. de elect. v. confirmata.* dum inquit: per confirmationem acquirit electus plenam administrationem & vinculum conjugale, quod contractum est: minus tamen aptè id pro descriptione admitti potest, ut liquet ex eo, dum vel sic, non tam quid sit, quam potè solum, quid operetur confirmatio, exprimitur. Melius verò describitur, quòd sit approbatio electionis canonica ad prælaturam vel beneficium facta per Superiorem habentem ad id potestatem.

2. Dicitur autem primò, *approbatio*; non quidem merè speculativa, seu nudum iudicium de electione legitime gesta; sed practica, in quantum nimirum approbatione hac gestorum ab Electoribus eorundem desiderio ac voluntati, quæ personam talem cupiunt esse prælaturam, aliòve beneficium aut officiale, satisfat, causâ curque in persona illa electa, ac confertur titulus canonicas, seu jus ipsum Prælaturæ vel beneficii, actuque illam & illud administrandi.

3. Dicitur secundò: *facta per Superiorem.* Confirmatio enim cum sit actus jurisdictionis. Lott. *l. 2. q. 18. n. 28.* citans Butrio *in c. 1. de translat. prælator. n. 9.* & Seraph. *decis. 637. n. 1.* supponit subjectionem confirmandi seu electi respectu confirmatoris. Lott. *ibid. n. 27.* citans Holt. *in sum. de elect. n. 27.* Quin & respectu eligentium videtur importare hanc superioritatem & jurisdictionem, secus ac fortè accidit in institutione, quæ, etsi denotet subjectionem presentati ad institutorem, Lott. *cit. n. 27.* citans *c. decernimus. & ibi notat. a. 16. q. 7.* non tamen necessariò denotat subjectionem presentantis; cum quandoque presentator seu patronus esse possit Episcopus, & institutus prælatus aliquis inferior eidem Episcopo subiectus, quamvis & quò ad hunc actum institutionis petendum dici posset talis Episcopus patronus inferior instituentis, & subiectus illi.

4. Dicitur tertio: *electionis canonice*; dicitur enim infra, electionem contra canones, seu non canonicè gestam confirmari non posse.

5. Dicitur quartò: *ad prælaturam vel beneficium*; tam enim in beneficiis inferioribus quam in Episcopatu (idem est de aliis prælaturis) locum habet electio & confirmatio. Lott. *l. 1. q. 15. n. 40.* citans gl. *in Clem. 1. v. de dignitate. de præb. Felin. in c. nostra. de rescript. n. 26. & 27.* Rotam *decis. 1. de præb. in antiq.*

Questio 415. Quotplex sit confirmatio?

Respondeo: aliam esse in forma communi, quæ jus aut valorem actui non tribuit, sed supponit,

ideoque approbat actum quatenus de jure validus est, juxta *c. 1. & 2. de confirm. utili vel inutil.* Aliam esse ex certa scientia, dum nimirum Princeps actum approbans seu confirmans, ejus plenam cognitionem se habere significat, & hæc confirmatio jus & valorem tribuit actui, defectu aliàs aliquo laboranti; juxta limitationes tamen paulò infra dandas. Laym. *in c. scut. grave. de transactionib. n. 2.* citans Tabien. *v. confirmatio. in fine.* Tusch. *ead. v. conclus. 17.* Quæ divisio, tametsi sit generica, seu confirmationis respectu cujuscuque actus confirmandi; in specie tamen actui electionis canonice applicari potest, ut patet ex infra dicendis, ubi an electio defectuosa aut aliàs invalida confirmari valeat, & ejus defectus suppleri seu sanari per confirmationem.

Questio 416. Virum electus petere teneatur confirmationem?

Respondeo affirmativè. Laym. *in qq. de elect. q. 108.* de quo plura inferius, ubi, intra quod tempus petenda; item ubi, per quem petenda confirmatio.

Questio 417. An valeat consuetudo, ut Prælatus electus nullam teneatur petere confirmationem?

Respondeo negativè. Laym. *in c. cum venerabilis. de consuetud. n. 2.* citans Jo. Andr. *in c. c. n. 8. abb. in c. transmissam. n. 3. & in c. qualiter. n. 2. de elect.* Addeque rationem Laym., quia talis consuetudo est contra bonum ordinem Ecclesiasticæ Hierarchiæ, secundum quem inferiores ministri ac Prælati Ecclesiæ à Superioribus dependere, & in sua institutione jus & auctoritatem accipere debent; eò quòd, cum consuetudo sit instar juris ac legis, adeoque rationabilis & justa esse debeatur, alioquin nullam ex principum voluntate & constitutionibus assistentiam vigoremque habeat, ac proinde ait, consuetudines, præsertim speciales Ecclesiarum quarundam, si bono universalis Ecclesiæ & jusque fini, quæ est salus animarum, & vita æterna nullà temporis diuturnitate robur acquirere posse, ideòque abolendas: quales sunt, quæ bene constitutum ordinem ac dependentiam tollunt, disciplinam ecclesiasticam enervant, cultum divinum imminuendi, divina negligendi, occasionem vagandi, luxus & otii licentiam clericis præbent. Neque his obstat, quòd quidquid per privilegium, idem per consuetudinem obtineri possit, dum in usucapiente non est incapacitas. Jam verò pluribus religionibus indultum à summis Pontificibus, ut eorum electi Prælati necesse non habeant petere ulteriorem confirmationem, sed mox à legitima sua electione plenam jurisdictionem & administrationem consequantur, de quo plura & expressè *seq.* Nam respondet idem Laym. *loc. cit.* quòd, cum omnis jurisdictio & potestas ecclesiastica in inferioribus Prælatis non nisi à Papa profluat, possint aliqui capaces reddi dictæ exemptionis à necessitate petendi confirmationem per concessionem Papalem (cum vel sic adhuc dependentia illa & ordo Hierarchicus in Ecclesia non turbetur) non verò per meram consuetudinem.

2. Tradit nihilominus Pirh. *ad tit. de elect. n. 304.* posse per consuetudinem induci, ut electi ad dignitates inferiores, v. g. Decanatum, sine Superioris confirmatione statim post consensum ab iis electioni prælitum jus omne seu plenum acquirant, modò

modò tamen electio concorditer facta fuerit, & talis consuetudo non cedat in damnum Ecclesiæ, ita ut indigni promoveantur.

Questio 418. An igitur omnis electio egeat confirmari, & in specie de hoc quid dicendum de electione Papæ, electione factâ unanimiter, vel per divinam inspirationem?

1. **R**espondeo ad primum: omnis electio propriè talis ad prælaturam inferiorem Papatu eget confirmatione, cum enim electio fiat in ordine ad consequendum jus in beneficio vel prælatura, eamque administrandi tanquam finem ultimum; finis autem hic obtineri nequit sine confirmatione, electio ex natura sua exigit confirmari. Laym. *Th. mor. l. 4. tr. 2. c. 12. q. 1. Azor. p. 2. in stir. mor. l. 6. c. 14. q. 3. Lott. l. 2. q. 27. num. 14.* ubi constituendum ante omnia, eam duntaxat dici electionem, quæ confirmatione Superioris eget; ea autem quæ tali confirmatione non eget, electionem minimè fore. Et *n. 15.* Hinc, si illico secutâ electione supponamus sine aliqua confirmatione jus quæri electo, eam verius collationem dici, tradit Rota *decis. 1. de elect. in an. rig.* Et *n. 20.* fateri ergo oportet, eam tantum dici electionem, cui reciprocatur confirmatio Superioris. Sic quoque ait *l. 2. q. 44. num. 49.* in casu quo electio non spectat confirmationem, resolvitur in simplicem provisionem, ut Rebuff. *in pr. tit. de elect. n. 4.* & dicitur electio æquivoce, ut *gl. in c. cum dilectus §. dictus. v. electio. de consuetud.* Unde etiam, ut idem *Lott. cit. q. 27. n. 16. & 17.* citans Felin. *in c. in nostra. n. 25. de rescrip.* dispositio generalis loquens de beneficiis electivis, v. g. quæ dicit, beneficia electiva speciali notâ digna, non comprehendit beneficia electiva hac electione anomala, seu non egente confirmatione.

2. Respondeo ad secundum: electus legitime in Papam non eget aliâ confirmatione. Barbof. *juris eccles. l. 1. c. 2. n. 112.* citans Campanil. *in divers. juris rubric. Lavor. & c. Laym. ad c. licet. de elect. n. 7.* confirmatio enim fieri debet à Superiore, qualem non habet Papa. Barbof. *loc. cit.* citans Paris. *de resign. l. 7. q. 5. n. 1. & 2.* sed neque potestas illius est ex homine, sed à solo Deo. *c. novit. de judic.* eaque mox à canonica ejus electione ei confertur à Christo. Laym. *loc. cit. & Th. mor. l. 1. tr. 9. c. 6. n. 6.* ubi, quod Papalis potestas ac jurisdicctio non confertur à Cardinalibus per electionem (quomodo enim eam conferrent, quâ ipsi carent; cum nemo potest plus juris transferre in alium, quàm sibi competere dignoscatur. *reg. 79. in 6.*) sed tantum illi designant personam, cui ex vi promissionis institutionisque à Christo factæ Petro ejusque successoribus suprema jurisdicctio confertur. Advertit tamen Laym. *in c. licet. loc. cit.* Pontificem nihilominus post electionem, tempore antecedente consecrationem & coronationem, non appellare se absolute Episcopum in Bullis, sed episcopum electum, & tempus illud intermedium non vocare tempus apostolatûs sui, sed suscepti apostolatûs officii, ut *gl. in reg. juris. super data. v. pontificatus.*

3. Respondeo ad tertium: electio facta unanimi consensu, vel etiam per quasi inspirationem Spiritus S. eget adhuc confirmatione. Donat. *p. 2. tr. 1. q. 13. n. 4. Lott. l. 2. q. 19. n. 57. & 61. 63.* cum Host. *in c. quia propter. de elect. n. 50. & 51. Olir. cons. 115. num. 2.* quos citat. Subjacet enim talis electio adhuc legibus humanis, nempe *c. quia propter. Donat. l. cit. Id.* que propter dubium, ut inquit Hostiensis, nempe

an verè sit à DEO. Unde & non nisi præsumptâ inspiratio dicitur hac quasi inspiratio, ut *Lott. cit. n. 63.* Particula etiam illa quasi in natura sua, ut Donat. *loc. cit.* ex Barbof. *de distionib. dist. 261.* impropriè tatem, fictionem & diminutionem sonat.

4. Econtra electio facta per inspirationem nullâ eget ulteriore confirmatione. Barbof. *Juris Eccles. l. 1. c. 9. n. 7.* Donat. *loc. cit. n. 3.* Lott. *loc. cit. n. 56. & 57.* ex eodem Host. *loc. cit.* quippe quæ manifestè DEUM, qui est super omnes, nec falli nec fallere potest, habet auctorem; ideoque non eget adminiculo aliquo, ut Host. *loc. cit.* nec legi humana subjacet; quippe quæ spiritu DEI aguntur, humanis legibus non debent, nec possunt subesse; juxta Apost. *ad Galat. 5. & 1. ad Corinth. 3. & can. duo sunt. 19. q. 2.* Donat. *loc. cit. n. 1.* ut constat ex electione S. Ambrosii, S. Nicolai, & c.

5. Verumtamen, quæ dicenda sit electio per inspirationem, & quæ per quasi inspirationem, AA. planè non conveniunt; plures enim, ut Donat. *loc. cit. n. 2. & 3.* Sigism. à Bonon. *de elect. dub. 2. n. 4. & 5.* hanc ex Host. (quem tamen longè diversum & secum sensisse ostendit *Lott. n. 50. & 51.* recitatis ejusdem verbis) dant differentiam inter electionem per divinam inspirationem, & electionem per quasi inspirationem; quod prior sit ea, quæ fit nullo ordine servato, nullòque habito tractatu inter eligentes, dum ii quasi inebriati spiritu, uno ore repente eligunt & proclamant eundem. Posterior illa, quando subitò quidem, aliquo tamen servato ordine inter eligentes unus post alterum sine intervallo unanimiter eligunt eundem. Alii verò, ut *Lott. cit. n. 51. & seq.* citans pro hoc Abb. *n. 3. Bellam. n. 5. Burrio. n. 48. Card. ante n. 1. sub. q. 3.* ac præcipuè *Imol. n. 10. in §. nisi. c. quia propter. de elect.* hanc solam dicunt electionem per inspirationem divinam, quæ habet DEUM auctorem immediatum, & super hoc certum signum aliquod extrinsecum, unde ipsa dicatur certa, quale fuit in inspirata electione S. Ambrosii loquela infantis pronunciantis eum episcopum; in electione S. Nicolai præcedens monitum divinum, ut quem in Ecclesiæ foribus deprehenderent Nicolaum nomine, assumerent in Episcopum; non secus ac in electione Aaronis ejus virga miraculosè floruit: ubi verò electio & inspiratio non est insignita simili miraculo, & deficit tale signum externum, removens illam dubietatem, an sit electio facta à DEO, tanquam illius immediato auctore, quantumcumque alias electio fiat uniformiter, conspirantibus omnibus in unum absque ordine, tractatu & intervallo, per quasi inebriationem (cum hæc omnia adhuc habere possint causam naturalem sui) adhuc non dicatur electio per inspirationem sine addito; sed ad summum electio per quasi inspirationem, utpote in inspiratione hac divinâ non nisi præsumptâ ex isto subitaneo & unanimi consensu (cui ipsi etiam præsumptioni locum non esse, ait *Lott. n. 63.* ubicumque adest vel unius contradictio, etiam si ille postea consentiat) & hinc adhuc dubiâ, adeoque egente confirmatione. *Lott. loc. cit. n. 58.* qui etiam *n. 62.* hæc ipsa diligentissimè observanda monet, ne quandoque prætextu inspiratæ electionis à DEO, omittatur electionis confirmatio.

* *

Questio 419. An, & qualiter confirmatio sit actus necessarius, seu debitus canonice electo?

1. **R**espondeo: canonicè electum præsentatum, ut confirmetur, tenetur Superior confirmare, dum is est persona habilis, & non est vitium in electione, & in hoc sensu confirmatio est actus necessarius ac debitus. Donat. p. 2. tr. 1. q. 1. n. 11. citans Host. in sum. de postul. pralat. n. 1. & Gl. in c. unic. eod. tit. in 6. Pass. de elect. n. 304. Laym. in qq. de elect. q. 106. Card. de Luca de Regular. d. 13. n. 7. ubi: electo per legitimam benèque conclusam electionem acquiritur jus, adeo, ut Superior, ad quem confirmatio pertinet, sine iusta causa eam denegare non possit, atque in causa denegationis concedatur electo appellatio, vel recursus ad Papam, aliòsve Superiores, Lott. l. 3. q. 17. n. 74. (ubi: confirmatio electo denegari nequit, nisi manifestè appareat de electi indignitate; citat pro hoc Decian. conf. 18. q. 2. l. 4.) & l. 1. q. 27. n. 2. ubi ait, confirmationem esse actum necessitatis, juxta notata per Abb. in c. postquam, de elect. n. 1. ponderantem verbum *impleantur*, conceptum modo imperativo, quo utitur citatus textus: *per confirmationem petentium desideria, si nihil obstat, quod electionem impediatur, impleantur*. Atque ita confirmatio in dicto casu, nimirum electionis & electi non patientis defectum, non est liberalitatis & gratia, uti est collatio beneficii, sed necessitatis, juxta commune axioma Juristarum: *Eligere est libertatis, confirmare necessitatis*. Pass. l. cit. num. 58. juncto n. 61. & Justitia. Pass. ibid. Lott. l. 3. q. 17. n. 74. citans Bald. conf. 101. in fine. l. 5. & Rotam apud Gregor. decis. 240. n. 11. Unde, qui confirmat, non donat, sed exercet actum Justitiæ. Lott. l. 2. q. 2. n. 19. citans Anchar. Jo. And. & Imol. Et, qui petit confirmari non petit gratiam, sed Justitiam. Pass. cit. n. 58. Quod ipsum tamen in Ordine Prædicatorum non habere locum, ubi ex speciali ejus statuto non acquiritur jus electo ad prælaturam, constabit ex dicendis paulò post, idque tam respectu electi, quam electorum. Laym. loc. cit. & ex eo Pith. loc. cit. ubi: electum ex officio Superior confirmare tenetur, alioquin injuriam facit tam eligentibus quam electo, posteaquam electionem accepit, ita ut is electionem suam prosequi, & confirmationem tanquam sibi debitam petere possit; quod idem etiam electores facere possunt; cum ipsorum quoque & Ecclesiæ suæ intersit, ut legitimè electus confirmetur.

2. Ampliatur responsio primò, ita ut, citò, Capitulum totum electorum, vel Ecclesia tota eorum, qui tempore electionis erant in Collegio vel Monasterio, perierit, dum alii eorum loco sunt subrogati, adhuc electio sit necessariò confirmanda; quia semper manet Ecclesia, licet individua materialia sint mutata. Pass. loc. cit. n. 57. citans Biax. in divestor. election. p. 3. c. 44. n. 5. Cuch. tit. de confirm. n. 7. Sigism. de Bonon. de elect. dab. 43. n. 5. Samuel. d. 8. contrav. l. n. 1. ubi etiam is idem dicendum putet de electione communi habenda à Capitulo subrogato, si post publicatum scrutinium Capitulum deficeret ante electionem illam communem.

3. Ampliatur secundò, ita ut Superior teneatur confirmare talem electionem non patientem defectum, etiam si regularis electus procuraret favoribus apud Superiorem, ut ejus electio in prælatum confirmetur; neque enim incidit per hoc in poenas constitutas à pontificibus contra mendicantes fa-

vores; eò quòd Bulla illa prohibeant mendicare favores pro obtinendo officio, non verò pro consequenda confirmatione debita electionis ad tale officium. Pass. cit. n. 58. citans Portel. v. officium. n. 41. Bordon. contrav. 31. n. 31. Limitat tamen hoc ipsum Pass. in fine cit. n. 58. nisi confirmatio (uti id contingit in multis casibus apud Regulares) esset liberalitatis; tunc enim non liceret eam procurare favoribus, quin incideret talis in dictas poenas, Econtra

4. Limitanda responsio primò, ita ut princeps seu Papa ex plenitudine potestatis rejicere possit legitimè electum, denegatà ipsi (inrellige de cetero habili) confirmatione, si id gravis causa seu publica utilitas exigat, ut persona multò dignior & magis idonea promoveatur, ut patet ex Concordatis Germaniæ. §. *Item placet*, ubi Nicolaus V. ait: *Electioes, si canonice fuerint, confirmabimus, nisi ex rationabili & evidente causa de digniore & utiliore persona duxerimus providendum &c.* Laym. Pirh. ll. cit.

5. Limitanda secundò; nisi ex speciali jure & statutis quorundam Ordinum contrarium servetur; quemadmodum, ut testatur de Ordine Prædicatorum Donat. p. 2. tr. 6. q. 16. n. 4. ubi, quòd electus in hoc suo Ordine ex tali electione nihil juris acquirit; quin & quòd, quamvis ab omnibus eligatur Prior alicujus Conventus, in potestate Prælati sit eum confirmare; & quamvis eum non confirmet, non tamen restet tali locus appellandi, vel aliqua causa prosequendi, sive aliquid in foro contentioso repetendi; quia per dictam electionem jus nullum acquisivit. Item Card. de Luca de Regular. d. 13. n. 7. juncto n. 8. ubi, quòd in Ordine Dominicanorum ex speciali ejus instituto ac legibus per electionem jus nullum formatum acquiritur, per quod Generalis cessante iustà causà ex lege Justitiæ dicatur obligatus illum confirmare, sed in ejus libera potestate sit, etiam nullà assignatà causà confirmationem denegare, mandando, ut ad aliam electionem procedatur, seu aliter providendo; ita ut inter electionem & postulationem, quò ad hoc punctum in hac religione nulla dignosci videatur differentia; cum ad instar postulationis electio jus nullum tribuat, neque facultatem appellandi, vel recursum habendi adversus denegatam confirmationem concedat.

6. Verum de hoc ipso fusè agit Passerinus & ipse Dominicanus, cit. c. 33. n. 54. atq; n. 62. quòd neque in hoc suo Ordine per se cassari possit à Provinciali Priori, à Generali Provincialis electio undequaque tam ex parte sua quam electi valida; eò quòd clausula illa: *si bene visum fuerit* quà utitur in hoc puncto confirmationis dicti Ordinis constitutio, non tribuat facultatem omnino liberam, sed arbitrium boni viri, quòd jure communi regulari debet, ut Paris. conf. 8. n. 4. Bartol. in l. fin. §. *sed & ff. de legat. peregrin. decis. 239. in fine. l. 2.* & Roma apud eundè Pass. n. 60. ita ut, si quid commissum ad arbitrium boni viri, is teneatur servare omnes regulas juris communis, ut Menoch. conf. 69. n. 4. & 5. Tusch. lit. A. conclus. 470. n. 2. Barbof. axiom. 32. n. 2. Cravet. conf. 612. n. 11. apud Pass. loc. cit. jus autem commune sit, ut electio ex nulla parte deficiens canonicè confirmetur, cui juri communi derogare non voluerit constitutio illa Ordinis Dominicanorum, neque poterat sine speciali auctoritate Apostolica; sed, ut Pass. n. 63. electio undecunque valida possit per accidens cassari, & non confirmari à Superiore. Idque ex duplici capite, nempe vel ob circumstantias extrinsecas per acci-

dens contingentes, ut dum electus per intrinseca dignissimus veluti ab extrinseco redditur non idoneus ex eo, quod v.g. non sit acceptus Principi vel patrono loci, ubi est conventus, & vel hinc timeantur gravia incommoda aut scandala; in quo casu seu ob quam causam non esse confirmandam electionem, docent Donat. tom. 2. p. 1. rr. 7. q. 9. n. 4. citans Turrecrem. in c. si forte, d. 63. Felin. in c. 2. de rescript. n. 2. Peyr. in subd. tom. 1. q. 1. c. 7. concl. 4. vel propter votum obedientiæ, dum nempe ob bonum commune Religionis, videret prælatum conveniens non confirmare electionem aliàs maximè legitimam, & electo ad prælaturam uti vult ad ministerium aliud incompatibile cum ea prælatura; & generaliter ob quamcunque causam, quæ est juxta regulam, ex qua præcipere potest electo, ut electioni & prælaturæ renunciaret, cassare potest electionem quantumcunque validam; adeoque clausula illa: *si ei visum fuerit*: ut habet Pass. n. 64. denotet arbitrium, quod habet confirmator ad decernendum, an condiciones illæ adsint, quæ electionem reddant validam vel invalidam, & vel sic arbitrari, an sit confirmanda nec ne; aut etiam denotet facultatem illam, quam habet ordinandi electionem ad bonum commune; vel denique denotet arbitrium seu potestatem illam, quam habet ex voto obedientiæ subditi talis Superior ad præcipiendum electo, ut non sit prælatus, & vel sic ad non confirmandum illum, & cassandam electionem. Verumtamen nec sic adhuc afferri aliquid, ait Pass. n. 65. quod sit speciale in suo Ordine; cum & alii seu omnes confirmatores possint per accidens cassare electionem aliàs validam, si sit in grave damnum boni communis; & quilibet Prælatus regularis possit ex vi voti obedientiæ in casu, in quo id sit secundum regulam, præcipere subdito, ut non sit prælatus. Sed neque importari quicquam per clausulam illam: *si ei videbitur*. ut ea non sit superflua; cum vel sic per illam nihil magis exprimat, quam si diceretur, quod Superior debeat confirmare; quia id semper & non aliter intelligitur esse verum, quam per se loquendo, & absque præjudicio boni universalis Ecclesiæ, vel Religionis, vel voti obedientiæ.

7. Negat insuper Pass. n. 66. & 67. quod tradit Sanch. l. 2. opusc. c. 1. dub. 6. n. 4. citato Salon. 2. 2. q. 63. a. 2. controv. 4. ad quos accedit Donat. tom. 2. p. 1. rr. 7. q. 8. n. 4. (limitans tamen id ipsum cum Lezana. p. 2. c. 12. n. 39. ad casum, in quo constaret evidenter relictum, seu non electum esse digniorem) nempe quod in Ordine Dominicanorum possit Superior cassare electionem digni ex eo, quod videret omissum digniorem, seu non teneatur confirmare electionem digni in concursu dignioris, & sic nedum cassare electionem per accidens ratione alicujus damni emergentis, sed per se ex hoc solum capite, quod sit minus utilis bono communi, & quod possit dari melius, & bono communi utilior electio (quod ipsum est contrarium juri communi præcipienti, non cassari electionem digni, seu non negari confirmationem digno; etiam in hoc casu concurrentiæ cum digniore; Idque in favorem electi, & ne hoc prætextu oriantur multæ lites & contentiones) etiam his non obstante, quod in hoc Ordine, ut admittit Pass. non acquiratur electo jus ad prælaturam, ratione cujus ille agere possit ad sui confirmationem, aut non confirmatus queri de injuria sibi facta; utpote cui favori renunciavit hic Ordo. Consequenter & negat hanc facultatem,

seu arbitrii non confirmandi in hoc casu digni, signari per clausulam illam: *si ei videbitur*; seu ad arbitrium suum: Idque etiam ex hoc capite, quod, dum dicitur arbitrium boni viri regulandum secundum jus, intelligatur id solum de jure naturali (contra quod non faceret ob majus bonum sui Ordinis, negando confirmationem tali electo; utpote per electionem non acquirenti jus, quod laderetur) sed etiam de jure scripto, pro quo quamplurimas citat Rotæ decisiones, & AA. Quapropter ipse Pass. n. 67. concludit ex eo, quod in Ordine Prædicatorum confirmatio est commissæ arbitrio Provincialis, non sequi, quod is possit contra jus commune & doctrinam S. Thomæ & DD. non confirmare electionem digni; esto, quod electio in hoc Ordine electo non conferat jus: sed id solum, quod in confirmatione possit aliquantulum temperare rigorem juris, ubi id ratio & rationabilis causa postulabit, & relicto altero rigoroso, servare æquitatem. Idque ipsum denotetur, & non plus, per dictam clausulam: *si ei videbitur*: vel ad arbitrium, utpote quæ clausula, non obstante, quod arbitrium etiam secundum leges & jus commune regulandum sit, id efficit, quod det facultatem relaxandi aliquid de jure, ut Rota decis. 224. n. 5. decis. 450. n. 1. decis. 578. p. 2. adeoque ex hoc capite adhuc dicta clausula non sit superflua. Verum id ipsum, nempe in quo puncto relaxandi rigorem facultatem habeat talis Superior, non explicat Pass.

Quæstio 420. Quid faciendum, ubi is, qui habet confirmare, non vult confirmare?

1. R Espondeo primò: si denegat injustè confirmationem, recurrendum est ad Superiorem confirmatoris, qui potest ac debet eum compellere, præfigendo illi tempus, intra quod confirmet; vel aliter ipse Superior jure ad eum devoluto (etiam, ut addit Pass. sine intimatione ulteriore) confirmet. Tamb. de jure Abb. tom. 1. d. 6. q. 2. n. 10. Pass. cit. c. 33. n. 56. citans Gl. in rubric. de postul. in 6. Abb. in c. nullus. de jurepat. Cucham. tit. de confirm. n. 37. Lavor. de elect. c. 25. n. 44. Castellin. de elect. c. 14. n. 15. & 16. Et si enim tempus ad confirmandum à jure determinatum non sit (de quo infra) in casu tamen denegatæ injustè confirmationis illud ipsum præfigere potest Superior illius. Pass. loc. cit. citans Lavor. de elect. c. 25. n. 44. Abb. in c. postquam. de elect. n. 8. Rotam in Legionens. confirm. 23. Jan. 1617. Et quidem tempus illud assignandum breve esse debet, & non excedere sex menses, ait ibid. Pass. ex Lavor. loc. cit.

2. Porro, an liceat confirmatori dare pecuniam, ad hoc, ut desistat ab injusta vexatione, non convenit inter omnes. Sorus de just. l. 9. q. 6. n. 1. apud Donat. tom. 2. p. 1. rr. 7. q. 16. n. 1. censet id esse simoniacum, eo quod confirmare sit quid spirituale, adeoque vendi non possit; quod ipsum confirmat Donat. ex eo, quod talis datio pecuniæ non tantum tenderet ad tollendam iniquam vexam, sed & ad sternendam sibi viam ad confirmationem; & non daturus pecuniam, nisi intenderet hanc viam consequi confirmationem; adeoque ex intentione obtinendi spirituale det temporale, quod est simoniacum. E contra admittit Pasquil. decis. 235. n. 3. apud eundem Donat. loc. cit. n. 3. posse dari pecuniam purè ad redimendam vexam; eo quod tale pretium non ordinetur ad confirmationem, nec detur ex intentione confirmationis obtinendæ, et si talis intentio adsit, sed purè ad hoc, ut confirmator desistat à duri-

à duritie, & se constituat in debita æquitate, unde talis actus non nisi dictam æquitatem habeat pro objecto. Quam opinionem Pasquilig. Donat. ait, posse esse veram de jure naturæ, & in foro poli, scilicet in foro fori, seu de jure canonico, in quo, quod fit, & non quod intenditur, examinatur, ac remittitur ad Suar. tom. 1. de relig. l. 4. c. 50. n. 59. Peyr. tom. 1. de subd. q. 1. c. 31. §. 11. Verum de hoc statues accuratius & ex fundamento, ubi legeris, quæ dicta sunt à nobis part. 3. ubi de resignatione simoniaca.

Quæstio 421. An Superior potens non confirmare, etiam electionem legitime factam, de persona aliis habili, urgente ad id bono communi, dum negat confirmationem, teneatur edicere & probare causam negatam à se confirmationis?

Respondeo primò: quidquid sit de eo, num causa rationabilis intercedere debeat, quæ juridicè probari possit, si fuerit necesse, ut tenent Donat. loc. cit. q. 9. n. 7. cum Castel. de elect. c. 14. n. 56. Lavor. de elect. tit. 4. c. 25. Item Pass. de elect. c. 33. n. 148. ubi expressè, quod ratio hæc seu causa, ob quam cassata est electio, debeat esse visibilis, & talis, quæ deduci possit ad forum publicum, etiam judiciale, si opus sit, inde probatur, quod in confirmatione & cassatione electionum agitur de maximo interesse, non solum eligentium & electorum, sed & Religionum & Ecclesiæ; si autem confirmatores, cum extrajudicialiter procedunt, non teneantur reddere rationem, quare confirmarint, vel cassarint electionem, esset res in Ecclesia summi præjudicii, & explanata via latissima passionibus & privatis affectibus istiusmodi Superiorum, qui homines sunt, ad fovendas impune factiones, & promovendos suos, sive dignos, sive indignos, & deprimendos dignissimos cum summo præjudicio Religionum & Ecclesiæ, si electionum confirmatio & cassatio ita remissa illorum Superiorum arbitrio & conscientia, ut nulli teneantur reddere rationem facti sui; sed sufficeret illos dicere, se ex causa rationabili cassasse vel confirmasse, & super hoc nullius moveri posset quæstio. Quidquid enim sit, ut ait idem Pass. n. 149. de quæstione illa communi, an dum aliquid commissum est conscientia alicujus, ejus dicto sit standum, & non possit contra illum dari querela (de quo videri possit Sanch. de matrim. l. 3. d. 10. n. 12.) ubi tamen agitur de re præjudiciali tertio & bono communi, idèoque de re summè egente discretione Superiorum, seu dum sumus in materia justitiæ & juris naturalis, ac divini præcipientis, ut nulli inferatur injustum damnum, & nemo damnetur sine culpa, dicitur, quod & contra factum ab eo, qui agit secundum arbitrium boni viri, seu secundum conscientiam, potest haberi recursus, & quod non est necessitas credendi, quod illud sit factum ex conscientia recta & rationabili arbitrio, & quod Superioris officium est emendare, quod male gestum ab inferiore. Unde concludit Pass. certissimum est, quod Provinciales (idem est de aliis confirmatoribus regularibus) solum ex causa rationabili, deducibili, si opus sit, ad forum externum, cassare possunt electiones.

2. Loquendo tamen ordinariè seu regulariter non tenetur confirmator juridicè probare justam causam, quam præterdit, non confirmandi; sed sufficit, eam probatam habere extrajudicialiter. Donat. loc. cit. n. 8. & q. 14. n. 11. Idèque præcipuè in con-

P. Leuren. Feri Bevesf. Tom. II.

firmatione electionum regularium; cum, ut Gl. in clem. Exivi. de verbor. signif. §. demum, apud Donat. cit. q. 9. n. 9. in confirmatione Provincialium non procedatur judicialiter.

3. Sed neque tenetur in decreto cassationis electionis exprimere causam, quæ motus fuit ad cassandam electionem; quia Judex regulariter, ut notatur in c. sicut. de rejudiciali. & per Bald. in l. si quis, ff. de peren. hered. non tenetur in sententia exprimere causam, adeòque sufficit, confirmatorè dicere, se ex causis bene visis cassare electionem. Pass. n. 149.

4. Neque etiam tenetur hanc justam causam, quam præterdit, ei, cui denegat confirmationem, edicere, sed sufficit, ut eam ostendat Superiori suo, si necesse fuerit. Pass. cit. n. 149. Donat. cit. q. 14. n. 11. verum loquatur ii de electione, per quam, etsi legitima sit, ut est in Ordine Prædicatorum, non acquiritur electo jus ad Prælaturam, & ubi non fuit appellatum à non confirmatione.

Quæstio 422. An, & qualiter confirmatio sit actus jurisdictionis & judicialis?

Resp. ad primum, esse actum jurisdictionis, sed quod potestas confirmandi sit potestas jurisdictionis. Lott. l. 2. q. 18. n. 28. citans Butrio. in c. 1. n. 9. de translat. Prælator. Seraph. decis. 637. n. 1. Pass. cit. c. 33. n. 139. ubi: evidens est, non convenire alicui, ut privata personæ, quod ei convenit ratione publici officii & administrationis publicæ jurisdictionis; at verò potestas confirmandi est potestas publica, & non nisi ratione publici officii habet, ut sit Judex, ad quem pertineat vel confirmare, vel cassare electiones: unde & confirmatio subjectionem in persona electi respectu confirmatoris supponit; cum fieri debeat per Superiorem. Lott. loc. cit. num. 27. citans Host. in sum. de elect. n. 27.

2. Respondeo ad secundum: tunc duntaxat confirmationem dici actum, seu confirmationem judicalem, quando fuit in formali judicio obrenta. Lott. l. 3. q. 17. n. 313.

PARAGRAPHVS II. De virtute confirmationis, deque eo, quid possit, vel non possit electus ante & post confirmationem.

Quæstio 423. Quæ sit virtus confirmationis in ordine ad supplendos & sanandos defectus commissos in electione?

Respondeo primò: electio ipso jure nulla ob defectum juris naturæ vel divini (intellige etiam positivi) nullà potestate potest confirmari validè. Siquidem Princeps supplere nequit & sanare defectus, in quibus dispensare nequit; tales autem defectus naturales, seu juris naturæ aut divini sunt absolutè indispensabiles respectu cujuscunque potestatis humanæ. Pass. de elect. c. 33. n. 167. in fine, citans Lavor. de elect. c. 25. n. 72. Laym. in c. sicut grave. n. 3. (exemplificans hoc in contractu usurario, qui ex nullius Principis confirmatione, etsi edicatur facta ex certa scientia, potest validari, ut Imol. in cit. c. sicut grave. in fine. Abb. n. 5.) Donat. tom. 2. p. 1. tit. 7. q. 13. n. 2. ubi etiam ponit pro exem-

o 2

ple

plo electionem, in qua desideratur consensus majoris partis, quem dicit esse de forma & naturali substantia electionis, pro quo citat Castell. *de elect.* c. 4. n. 45. & DD. communiter in c. quoddam sicut. de elect. Hoc verum, posse taliter electum confirmari in hoc sensu, quod non obstante tali electione possit à Superiore, qui aliàs independenter ab electione eidem de illo beneficio aut Prælaturâ providere potest, promoveri ad illam; non tamen per hoc, ut patet, convalidatur illa electio, aut electus, ne quidem partialiter, vi illius promoveretur; sed & dicitur absolutè provifus à tali Superiore, v. g. Apostolicus, si à Papa.

2. Respondeo secundò: electio ipso jure nulla ob defectus juris positivi humani confirmatur validè ab eo confirmatore, qui potest ac vult defectus illos supplere, seu sanare. Laym. Donat. Pass. LAVOR. *ll. cit.* Et si autem hi AA. in terminis non loquantur de electione ipso jure nulla, patet tamen & hanc ab illis comprehendi ob rationem ab iis datam; nempe ut Laym. quia Princeps approbans seu confirmans actum ex certa scientia (intellige de invaliditate illius) hâc confirmatione suâ tribuit illi jus & valorem, quem de se non habebat; habetque se jam actus illo, ac si ab initio defectibus illis caruisset. De cetero electio ob tales defectus ipso jure nulla omninò invalidè seu nullatenus confirmatur aut sanatur ab eo, qui super illis defectibus dispensare nequit; accessorium enim (quale quid est confirmatio respectu electionis) sequitur naturam sui principalis. *reg. 42. in c. inter defectos. de fide instrum.* Et sic, ubi electio est ipso jure nulla, superveniens quoque ei confirmatio à tali est ipso jure nulla; quod enim jus ipsum irritat, si confirmetur (intellige ab eo, qui in illo jure dispensare nequit) eodem jure est, & semper manet invalidum, irritum, inane. Pass. *loc. cit.* Donat. *loc. cit. q. 12. à n. 1.* cum communi. Atque ita in hoc sensu valet commune dictum AA. ubi electio vitiosa est, & non tenet, confirmatio non prodest, pro quo Pass. citat. *Gl. in c. 1. v. irritum. de postul. in c. 6. Abb. in c. ad probandam. n. 19. de rejudicari. n. 5. Tamb. de jure Abb. tom. 1. d. 6. q. 1. n. 24. LAVOR. ubi ante. &c.*

3. Respondeo tertio, ut talis electio ipso jure nulla validè confirmetur à tali potente super illis defectibus dispensare, necesse est, ut confirmatio illa procedat ex certa illius confirmatoris scientia de illis defectibus. Donat. *cit. q. 13. n. 4.* Laym. Pass. *ll. cit.* Unde si confirmatio repente & sine cognitione causæ & electionis à parte rei invalidæ facta, etiam à tali, qui aliàs posset super illis defectibus dispensare, non supplentur illi defectus. Pass. *loc. cit.* Idque in defectu intentionis; cum confirmator non inquirens de validitate electionis non censetur (ubi aliud non exprimit) voluisse confirmare electionem aliam quàm validam; jam autem, ut Lott. *l. 2. q. 56. n. 38.* natura confirmationis est, ut id, quod confirmat, saltem in intentione agentis sit validum; quippe confirmatio dicitur quasi cum alii firmatio. Porro ut confirmatio censetur valida in hoc casu, necesse est, ut hoc ipsum, nempe quod procedat ex certa scientia & plenitudine cognitionis, significet & exprimat Princeps. Laym. *loc. cit.* Donat. *cit. q. 13. n. 3.* ubi: quia jus positivum canonicum non potest abrogari, nisi de expressa scientia Papæ, quæ non præsumitur, sed debet expressè constare; confirmatio enim, quæ datur citra expressionem certæ illius scientiæ, & hinc dicitur confirmatio in forma communi, jus aut valorem actui

non tribuit, sed supponit, ideòque approbat actum, quatenus de jure validus est, juxta c. 1. & 2. de confirm. *uril. vel inuril.* Laym. *loc. cit.*

4. Respondeo quartò: dum verò fit in casu hoc confirmatio ex certa scientia, idque exprimitur, videndum adhuc est, qualiter id ipsum exprimitur; nam si in specie exprimantur istiusmodi defectus substantiales dispensabiles, seu dicat confirmator, supplere se hunc vel illum defectum, dubium non est, quin validè confirmetur talis electio. Pass. *ll. cit.* Item si adhibeat clausulam generalem: *supplentes ex plenitudine potestatis omnem defectum*: si talis confirmatio ex certa scientia fiat à Papa, vel ejus Legato, electionem aliàs invalidam fieri validam, asserit Pass. *loc. cit.* ex Abb. *in c. 1. de confirm. n. 6. & 7. Biach. de elect. p. 3. c. 43. n. 11.* Peyr. *in formular. lit. c. 28. n. 4.* quamvis ipse Pass. addat, adhuc per illam clausulam non supplendos defectus substantiales (hoc est, ut Donat. *cit. q. 13. n. 1.* qui addunt formam, redduntque electionem ipso jure nullam) sed solum accidentales (hoc est, ut idem Donat. dum neglecta fuit solemnitas aliqua juris positivi, ex quo reddatur electio solum annullanda) supplendos verò & illos, si in genere dicitur: *supplentes omnem defectum, etiam substantialem.* Pass. Biach. Peyr. *ll. cit.* Quod ipsum verum ait Pass. etiam, ubi inferior Papæ confirmat quò ad defectus, super quibus is dispensare potest. Sic etiam, dum dicitur in genere: *Confirmamus ex certa scientia, vel per plenitudinem potestatis, ut vires habeat perfectissime notionis &c.* non censeri adhuc supplere defectus, qui specialem dispensationis expressionem desiderant, cujusmodi est personæ inhabilitas; vel si confirmatio cedat in præjudicium aliorum, tradit Laym. *loc. cit.* exemplificans id confirmationem electionis factæ de intruso, quam, etiam si fieri dicitur ex certa scientia, ait, censeri subreptitiam, nisi mentio fiat intrusionis. Similiter si alicui possessiones per violentiam acquisitæ confirmentur ex certa scientia, confirmationem subreptitiam censendam ait, nisi fiat mentio violentæ occupationis, vel nisi aliunde constet, Principem ejus notitiam habuisse, pro quo citat Bertach. *in repertor. v. confirmatio privilegior.* Tusch. *ead. v. concl. 710. n. 22.* Tabien. *ead. v. n. 15. &c.*

5. Respondeo quinto, electionem de jure cassandam non licet confirmare: non enim licet facere contra juris prohibitionem; adeoque cum lex velit, electionem annullandam, haberi & judicari nullam, seu annullari, non licebit facere contrarium, & illam habere validam, seu confirmare. Pass. *cit. n. 167.* ad initium. Sed neque electionem jure solum annullandam ulla recipere vires per talem confirmationem (intellige factam per inferiorem, qui in lege canonica dispensare nequit) tradit Donat. *cit. q. 13. n. 4.* citans c. quoddam sicut. de elect. §. etiam confirmata, quia vim ab inferiore habere non potest, quod Superior præcipit infirmari. Pass. *loc. cit.* quamvis is dicat, talem confirmationem non esse nullam ipso jure, sicut nec electio est irrita ipso jure; cum factum contra legem non sit statim irritum ipso jure, nisi lex id ipsum præcipiat; esse tamen cassandam talem confirmationem non fecit ac ipsam electionem. Ex quibus tamen illud sequi videtur, quòd sicut electio talis cassanda, si non cassatur à Superiore seu confirmatore, tenet mero jure; sic quoque supervenientem illi confirmationem tenere mero jure, quamdiu illa non cassatur à Superiore confirmatoris talis perperam confirmantis.

6. Respondeo sexto: quod attinet ad stylum sanandi electionis nullitatem, illum esse antiquum Sedis Apostolicae stylum, & de praesente adhuc continuari solitum, ait Card. de Luca de regular. d. 3. n. 5. quod ubi electionis nullitas non provenit ex culpa inexcusabili de facto, adeo, ut tam in eligentibus quam in electo mala fides non dignoscatur, & eorum, quae gesta sunt, retractatio aliquod scandalum, vel grave praedictum parere potest, tunc nullitatem sanare solet, sive electum cassata electione ex sua auctoritate eidem muneri praeficere. Eundemque etiam frequenter dicit stylum esse S. Congregationis proposita negotiis Episcop. & Regular. in electionibus Provincialium vel Superiorum localium; nempe quod, ubi etiam electio de stricta juris censura sit nulla; adhuc tamen rescindere solet, ut electus (praesertim, ubi electio non est integra) in suo munere continuet, tanquam ab ipsa Congregatione deputatus, ut etiam dicit practicasio saepe in electione Vicarii capitularis. Eadem ferè habet loc. cit. d. 12. & d. 53. n. 4.

Questio 424. Quid operetur, seu quid juris ultra id, quod electo per electionem quasi- sum, tribuat confirmatio?

Respondeo: in hoc pacto valde inter se differere AA. Nam primò jus ipsum Praelaturae, & jus eandem administrandi tribui electo vi electionis; & per confirmationem nihil juris, sed solum exercitium juris quasi tribui, tenet Gl. in 6. quanto Apostolica. d. 63. apud Pass. l. cit. n. 6. Item tenuit Rota apud eundem ibid. coram Gregor. XV. decis. 240. n. 17. p. 5. recent. & decis. 444. n. 15. dum dicit, electionem esse potentiorē confirmatione; quia per electionem plenum jus acquiritur; per confirmationem vero nihil novi, sed tantum exercitium, ut Oldr. conf. 146. n. 4. Item Selva de benef. p. 3. q. 1. n. 11. asserens, per electionem acquiri jus in re, per confirmationem vero acquiri solum hujus juris corroboracionem & exercitium; citatur quoque pro hac sententia à Pass. Lambert. de jur. ep. l. 2. q. 1. n. 4. n. 2. & p. 2. l. 2. q. 5. n. 8. n. 1. Eandem tenet Donat. in pr. resolut. rer. Reg. rom. 2. tr. 6. q. 19. n. 3. hinc expressis: quamvis sola electio faciat Praelatum, & quærat jus electo, & per confirmationem nihil novi juris illi quærat, sed solum exercitium juris per electionem quasi tribui. Et tr. 7. q. 12. n. 1. confirmatio est juris prius habiti per electionem (pro quo ibidem citat Castel. de elect. c. 14. n. 5. Peyr. in subd. q. 1. c. 21. §. 11. in probat. 2. concl. 8.) Item Rom. 3. tr. 2. q. 11. ubi ait: confirmare electum, in rigore non est dare officium. Sequi quoque illam doctrinam videtur Lot. l. 2. q. 21. n. 10. ubi confirmatio nihil juris addit confirmato; quamvis q. 18. n. 18. & l. 1. q. 27. n. 1. teneat contrarium hinc expressis: ex sola electione, qua expectat adhuc confirmationem, non est dubium, vix quæri jus ad rem. Parum aut nihil in substantia ab hac sententia differant, qui docent electionem dare jus & potestatem administrandi in habitu, non in actu; atque ita electionem dare potestatem, sed velut ligatam, & non expeditam, & à confirmatione dependentem, quantum ad exercitium agendi, ut Abb. in cap. postquam. num. 2. cap. transmissam. num. 3. cap. sacrosanctam. n. 4. de elect. apud Pass. loc. cit. Et ne sibi contradicere videatur Abbas, dum in c. cum in jure. n. 3. & cap. nihil. n. 10. de elect. faceret, electionem non tribuere jus plenum, id ita explicat, ut eateus

non tribuat jus plenum, quatenus non dat administrandi exercitium. Cui Abbatis doctrina in hoc sensu inhaerent Lavor. de elect. c. 25. n. 3. Sigism. à Bonon. de elect. dub. 42. n. 2.

2. Econtra electionem non dare jus in re, nempe in praelatura vel beneficio, seu potestatem ipsam administrandi, sive temporaliter sive spiritaliter, sed solum jus ad rem, nempe ad Praelaturam, & ad dictam potestatem habendam & exigendam, tenet Pass. loc. cit. num. 7. dicens communionem & veram. Item num. 8. ubi: electus vi electionis, neque est Praelatus, neque spirituale matrimonium contraxit cum Ecclesia; adeoque nec habet potestatem, quæ officii sunt, ad quod eligitur, sed habet solum jus ad rem revocabile vel confirmabile per Superiorem, citat pro hoc Gl. ordinari. in c. nostri. in c. qualiter. in c. transmissam, de elect. Rotam. decis. ult. de elect. in novis. Felin. in c. cum Bertoldus. de accusat. num. 2. 3. 4. Nav. in c. si quando. de rescript. excep. 10. num. 13. Staphil. de lit. grat. tit. de modis provision. num. 5. Rebuff. in pr. tit. ad regulam. de non tollendo jure quasi. Gl. num. 46. Coral. de benef. p. 4. c. 1. n. 14. Paris. de resign. l. 2. q. 28. num. 8. Garc. p. 4. c. 3. num. 3. Tambur. de jure Abb. To. 1. d. 6. q. 1. num. 2. & 20. & plurimos alios, quibuscum sentit Pirh. ad tit. de elect. num. 304. Lot. loc. cit. Azor. p. 2. l. 6. c. 14. q. 4. Laym. ad c. nihil. de elect. num. 11. ubi: per electionem non acquiritur beneficii titulus, aut quasi dominium ejus, sed per sequentem confirmationem Superioris. citat is se ipsum Theol. moral. l. 4. tr. 2. c. 12. q. 1.

3. Probatur hæc sententia efficaciter ex eo, quod, dum electus ante confirmationem moritur, non videtur de novo Ecclesia sponso suo, neque vacat Praelatura per talis electi non confirmati mortem, sed pergit vacare eadem vacatione, quæ vacabat ante illam electionem per mortem prioris Praelati, ut cum communi juxta dicta à nobis saepe alias tenet Pass. cit. num. 8. citans Rotam ubi ante Felin. & c. Laym. Th. mor. l. 4. tr. 2. c. 12. num. 2. Donat. cit. q. 19. num. 4. juxta c. quam sit. de elect. in 6. Quod nequaquam dici posset, si electus non confirmatus in eadem Praelatura jus habuisset, ac vi electionis sponso illius Ecclesiae fuisset. Unde non capio, quod Donat. loc. cit. num. 2. 3. 4. ait: quamvis vinculum spirituale matrimonii contrahatur per solum consensum eligentium & electi; & quamvis sola electio faciat Praelatum, & quærat jus electo, & per confirmationem nihil novi juris quærat, nihilominus ante confirmationem Ecclesia dicitur vacare, & durat prima vacatio usque ad confirmationem, & per confirmationem vacare desinit &c. eum ex communi Beneficialistarum per mortem illius verè vacet beneficium, qui in eo intulatus, verum in eo jus ac quasi dominium illius habuit, etiam si nunquam possessionem illius accepisset; quin & ab exercitio Praelaturæ vel officii fuisset suspensus, etiam censurâ ecclesiasticâ. Item probatur ex eo, quod, ut habetur c. inter corporalia. de translac. Episcopus confirmatus ex vi juris divini non potest cedere Episcopatu sine licentia Papæ; possit autem electus Episcopus ante confirmationem cedere sine licentia Papæ, & quidem in manibus non Superioris, sed Electorum juri quasi per electionem, ut cum Gl. in c. 2. de Resit. in integ. v. renunciarit. in c. inter corporalia. de translac. v. confirmatus. in c. cum inter. de elect. v. conjugate AA. passim, ut videre est apud Pass. quod argumentum est manifestum,

conjugium illud spirituale non contrahi electione solâ & electi consensu: Pass. *loc. cit.* n. 8.

4. Probatum & aliâ ratione à priori à Pass. *loc. cit.* n. 7. electum ad Prælatum, quæ est cum jurisdictione (idem est de officijs alijs ecclesiasticis, quæ sunt cû solâ administratione) vi solius electionis non habere jurisdictionem (adeo que jurisdictione uti non posse, non quia habet eam ligatam & impeditâ, sed quia nullatenus eam habet) neque eam habere posse vi electionis ab Electoribus; siquidem nemo dat, quod non habet; at Electores ad ecclesiastica ministeria non habent potestatem jurisdictionis ecclesiasticæ, utpote quam Christus soli Petro ejusque successoribus commendavit, ita ut Ecclesia ut distincta à suo capite summo pontifice nullam habeat jurisdictionis seu, spiritualis gubernationis potestatem, sed illius sit, pacisci & gubernari (uti etiam id tradit Laym. in c. cum venerabilis, de consuetud. n. 3, ubi; quod Ecclesiæ ministri & prælati non sunt capaces jurisdictionis consequendæ & exercendæ, nisi cum ordine ad Papam, à quo tanquam capite omnis ecclesiastica potestas in inferiores ministros conveniente ordine descendit, pro quo citat seipsum, Theol. mor. l. 1, tr. 4, c. 7, §. 2.) unde illâ suâ electione non dat potestatem hanc jurisdictionis, sed solum id, quod Christus & summi Pontifices concessere, ut daret; potestatem enim eligendi ad officia Papatu inferiora non habet, nisi ex summorum pontificum auctoritate, qui concedentes Electoribus electionem puram, & reservantes sibi vel alijs Prælati confirmationem vel institutionem, sibi quoque vel alijs reservarunt facultatem largiendi potestatem officiorum ecclesiasticorum, quam tamen legitime electis promiserunt. Unde jam ex eo, quod detur potestas absque eo, quod detur illius exercitium (ut videre est in ordinato in sacerdotem, cui vi ordinationis datur potestas remittendi peccata, negato illi ejusdem potestatis exercitio, usque dum subiciatur ei populus, in quem illam exercent. Item in consecrato in Episcopum nullâ assignatâ ei diocesi) pessime infertur, sic contingere in electione. Quinimo, cum per electionem electo determinetur materia seu populus exercendæ potestatis; quia eligitur præsul determinatæ Ecclesiæ, si revera per electionem acciperet hanc potestatem, ex hac saltem parte nihil deesset, quod minus etiam simul per eam haberet hujus potestatis exercitium. Pass. *loc. cit.* n. 9.

Quæstio 425. An, & qualiter legitime electus ante confirmationem habeat jurisdictionem seu potestatem administrandi ea, quæ sunt beneficii seu Prælatu, saltem in habitu, seu quo ad actum primum?

Respondeo: non convenire in hoc AA. nam quidam cum Gloss. in c. quanto. d. 63, v. relatio. vers. si querat. tenent, habere illum eam in habitu, seu quò ad actum primum, non item quò ad actum secundum, seu quò ad exercitium. sic docet Lott. l. 3, g. 17, n. 76. ubi: secutâ in tempore acceptatione electi, simulque peritâ electionis confirmatione (in quibus duobus consistit officium electi) censetur electo jus prælatu acquisitum in habitu, non tamen etiam in actu & exercitio. citat pro hoc Abbatem in c. nosti. de elect. n. 2. Felin. in c. cum Bertoldus. n. 2, de sent. & re judicat. Sigism. de Bonon. de elect. p. 1, c. 6 dub. 44 n. 1. &c. Et ne censeri possit loqui de jure Prælatu acquisito in habitu seu tan-

tum in actu primo proximo, addit Lott. n. 77, & 78. quod enim dicitur, electum ante confirmationem non habere plenitudinem officii, à quo pendet administrandi potestas, juxta c. nihil. de elect. intelligitur de exercitio, non de jure ipso administrandi, ut Præpos. in c. 1. d. 23, n. 23. Econtra probabilius & conformius iis, quæ dicta sunt à nobis quæst. præced. tradunt alii, per electionem ab Episcopo aliòve Prælato acceptatam (secusâ speciali concessione Sedis Apolliticæ) non acquiri jurisdictionem & potestatem illam, ne quidem in actu primo, sed purè solum jus petendi illam à Superiore seu confirmatore conferendam; eò quòd jurisdictione illa & potestas non detur, nec dari possit, ut dictum, ab Electoribus; ita docent Laym. ad c. nosti. de elect. n. 1. citans seipsum Theol. mor. l. 1, tr. 4, c. 7, §. 2. & ex eo Pirh. ad tit. de elect. n. 228. Verùm supponendo etiam tantisper primam sententiam, seu quòd revera jus ipsum seu ipsam jurisdictionem & administrationis potestatem habeat, est

Quæstio 426. An, & qualiter legitime electus, postquam electioni consensit, administrare actu possit, seu habeat exercitium administrationis ante confirmationem tanquam principalis?

Respondeo in genere: veritum est electis, ne se ingerant administrationi ante confirmationem, si ve omnis illis interdicta est administratio, c. nosti. & c. qualiter. de elect. Azor. p. 2, l. 3, c. 17, g. 14. Lott. l. 3, g. 17, n. 289. & l. 1, g. 27, n. 3. Pass. de elect. c. 33, n. 2. Tamb. de jure Abb. tom. 1, d. 6, g. 2, n. 3. Prohibeturque administrare tam in temporalibus quam spiritualibus; tam in partem quam in totum, tam per se quam per alios, & quovis alio colore quaesito, ut expresse constituitur c. avaritia. de elect. in 6. quòd enim ibi dicitur de administratione facta ab electo sub titulo economi aut simili, idem censendum de administratione, quam electus exercet ut principalis. Pass. *loc. cit.* Quin etiam tam directe quam indirectè, ut Tamb. Exstat quoque constitutio 86. Pii IV. in qua specialiter circa Abbatias, Præposituras aliisque Dignitates conventuales interdictur hæc administratio. Pass. & Tamb. *ll. cit.*

2. Talis actus administrationis prohibitus ante confirmationem, ut constat ex c. qualiter. est, si electus à subditis, si ve laicis, si ve Clericis, ex gat & recipiat juramentum fidelitatis, vel promissionem obedientiæ. Pass. *loc. cit.* n. 3. citans Abb. in c. qualiter. n. 1. Barbof. ad cap. avaritia. n. 9. & de off. Episc. ab leg. 57, n. 204. Per hoc verò, quòd permittat ne electus se installari, seu poni in thallo, seu sede Prælati, non censetur immiscere se administrationi Prælatu; quia hæc installatio non est administratio officii, seu Prælatu, sed signum quoddam, ut Pass. vel etiam inmissio aliqua in possessionem, ut Pirh. eamque generalis consuetudo excusat. Pass. *loc. cit.* n. 3. Pirh. de elect. n. 290. citans Abb. in cap. qualiter. n. 1. Innoc. *ibid.* v. immiscuit.

3. Ratio autem, cur electus jura Ecclesiæ & Prælatu administrare non debeat ante confirmationem, est; quia alias confirmatio nihil, aut vix aliquid operaretur, si ante illam competere potestas actu administrandi, neque is multum sollicitus foret de obtinenda confirmatione, ne se periculo callationis electionis exponeret; & si quando contingeret callari electionem, non ita facile à Prælatu

tura, quam jam administrare cepit, removeri posset. Azor. loc. cit. Pirh. ad tit. de elect. n. 287. citans Host. in c. qualiter. de elect. ad inirium. & Gl. in cap. avaritia. v. confirmetur. Porro hæc intelligenda, quantum est ex vi electionis, & quantum est de jure communi, sub limitationibus tamen etiam, de quibus paulò post.

Quaestio 427. An saltem ut œconomus, vel ut Procurator, similivè titulo non principali administrare possit?

1. Respond. negativè Lott. lib. 1. q. 27. n. 4. & 5. Pass. loc. cit. n. 4. Pirh. ad tit. de elect. n. 29. cum communi, juxta expressum textum cap. avaritia. de elect. in 6. qui canon emanavit à Gregor. X. in generali Concilio Lugdun. ad obviandum fraudibus, quas quidam consueverant facere legibus veterantibus neo-electis administrationem ante confirmationem, dum hi avaritiâ & ambitione eos impellentè procurabant interim, usque dum confirmarentur, committi sibi tanquam œconomis vel procuratoribus, similivè titulo prælaturam, seu beneficium. Hinc statutum in dicto cap. ne quis administrationem dignitatis, ad quam electus sub titulo œconomi aut procuratoris aliòve qualito colore (v. g. vicarie aut commendæ, vel ut Canonicus ejusdem Ecclesiæ, ut Pirh. loc. cit. juncta Gl. hic. v. colore) in spiritualibus (quale est infligere censuras, dispensare &c.) vel temporalibus (ut est recipere census, debita, habere curam colligendi & conservandi fructus, ut Pirh. cum eadem Gl. v. in spiritualibus) per se, vel per alium, in toto vel in parte (sive in judicio, sive extra illud, ut Gl. v. gerere) recipere, vel illi se ingerere præsumat, & qui secus faxit, jure electionis, si quod per illam ei quæsitum, ipso jure sit privatus.

2. Unde jam etiã licet non solum à Papa ex certa scientia & causâ cognita soleat quandoq; deputari tantisper Ecclesiæ vacanti œconomus, etiam ipse electus, cum libera tam in spiritualibus quam temporalibus administrandi facultate. Laym. in c. cum nobis. de elect. n. 8. Lott. l. 3. q. 27. n. 295. Pirh. ad tit. de elect. n. 292. Pass. cit. n. 4. ut coulat ex cit. c. cum nobis. Quamvis etiam respectu dignitatum inferiorum à Cathedrali (de qua aliàs solum loquitur cap. cum nobis.) inferioribus Papâ sit permilla deputatio œconomi, ut Lott. l. 3. q. 27. n. 296. ex Abb. in cit. c. cum nobis. in 6. nullatenus tamen iis concessa est potestas deputandi pro œconomis eundemmet electum; quia lex, nimirum cap. avaritia. illum ad hoc inhabilitat, in qua lege inferior dispensare nequit. Lott. loc. cit. n. 297. & 298.

3. Sic etiam, etsi penes Capitulum sit administrator, tam in spiritualibus quam temporalibus, possitque eam alteri committere, nunquam tamen potest eam committere ipsi electo; quia alioqui feret adhuc fraus ipsi legi prohibenti, ne is administret. Pirh. loc. cit. Quin etiam, si contingeret, quòd Ecclesiæ procurator aut œconomus (intelligitur constitutus ad liberum alicujus arbitrium; v. g. à Capitulo sede vacante, vel, si sermo est de prælato Ecclesiæ inferioris, ab Episcopo; secus enim esset de eo, qui ex consuetudine Ecclesiæ aliòve jure speciali debebat deputari œconomus, ut Lott. l. 3. q. 17. n. 10. juxta mox dicenda) eligeretur in prælatum, illum debere itatim cessare ab administratione œconomia, tradit Bass. cit. n. 4. ad inirium, citans Jo. And. & Gemin. in c. avaritia. n. 4. Ve-

rall. qui dicit se habuisse à compositoribus in Concilio Lugdun. unde desumptus iste canon avaritia, & hoc fuisse de eorum mente.

4. Neque obstat his, quòd dicitur S. Congregatio anno 1593. ad interrogatum illud: num dignior (intellige ex concursu) ante confirmationem possit gaudere fructibus parochialis sub prætextu Rectoris, Commendatarii, seu Vicarii: respondisse, ut refert Garc. de benef. p. 9. c. 2. n. 21. apud Pass. cit. n. 4. illum ante collationem non posse percipere fructus, nisi ut administratorem. Nam, ut ait Garc. loc. cit. n. 25. id obiter fuit dictum, & non principaliter; vel, ut melius Pass. non satis constat de illa declaratione, seu non sit authentica. Ad hæc in dicta declaratione est sermo de parochiali; cum tamen c. avaritia. loquatur tantum de beneficiis sonantibus in dignitatem. Adde, quòd cit. cap. loquatur de electo canonicè, seu ab electoribus confirmando; non verò de electo digniore ex pluribus dignis ab Episcopo, dein providendo per collationem.

5. Possè nihilominus aliquem, cui ex privilegio vel consuetudine competeret administratio episcopatus vel prælaturæ vacantis, si eligeretur ad eam, eandem administrare ante confirmationem, tradit Pirh. cit. n. 292. in fine. citans Franc. in cit. c. avaritia. n. 1. Item Lott. l. 3. q. 17. n. 310. dicens, in eo casu cessare commentum fraudis, & hinc talem posse impunè continuare administrationem ante confirmationem; citat pro hoc Gemin. in c. avaritia. n. 4. Anchar. n. 3. Butrio. n. 3. Quin etiam posse administrare, etiam sub nomine œconomi, etiam si hoc procurasset, ubi ageretur de electo ultra montes, quippe cui aliàs, ut per se administrare possit ante confirmationem, conceditur vi c. nihil. de elect. tradit Lott. loc. cit. num. 308. & 309. citans Jo. Mo-nach. Gemin.

Quaestio 428. An solum lege positivâ humanâ, an verò etiam ex lege divina verita sit administratio ante confirmationem, & opus illâ ad administrandum?

Respond. resolutionem hujus quaestionis ex Reo pendere, num potestas administrandi & agendi, quæ spectant ad dignitatem, officium, beneficium, ad quod quis eligitur, habeatur per ipsam electionem; an verò ea potestas prius conferatur per ipsam confirmationem. In qua secunda sententia, quam nos amplexi sumus, ubi quod electo per electionem non conferatur jus in re, seu jus ipsum & titulus prælaturæ, sed solum jus ad illam, indubitato verita est ex lege, etiam divina connaturali institutioni electionis canonicæ ad officia ecclesiastica, præcipue ad prælaturas habentes potestatem Ordinis & jurisdictionis, administratio ante confirmationem: Et sic de jure naturæ actus exercitus à non habente potestatem illum exercendi est nullus, & illum agere illicitum. Pass. cit. c. 33. n. 5. juncto n. 10. & 11. Addit tamen Pass. n. 10. quòd confirmatio jure divino sit necessaria, id intelligendum de confirmatione necessaria sub conjunctione; nempe vel in se, vel in alio æquivalente; eò quòd Papa concedere possit, ut electio sit simul confirmatio, & quòd electus ex vi electionis habeat potestatem jurisdictionis.

Questio 429. An igitur per legitime electum gesta ante confirmationem sint nulla?

1. R Espondeo: omnia, quæ talis ingerens se administrationi ante confirmationem ratione officii vel jurisdictionis usurpata in vim electionis à se acceptata gessit, sunt revocanda & rescindenda (intellige tanquam irrita & nulliter facta) Laym. ad c. qualiter. de elect. n. 3. Pirh. ad tit. de elect. n. 290. Pass. cit. c. 33. n. 3. quia ea, quæ ex tali, vel ob talem electionem non confirmatam gesta sunt, & expressè Papa in cit. c. qualiter. 17. de elect. pronunciat penitus non tenere. Idque ex defectu potestatis in operante non ligata solum, sed nullatenus existentis, juxta dicta quest. præced. & supra. Secus ac accidit in Episcopo, aliòve prælato legitimâ Superioris auctoritate instituto vel confirmato, licet invalide ob occultum vitium; eò quòd cum titulo colorato, & cum errore communi, seu defectu publicè ignorato administravit, quæ erant muneris & officii, ad quod institutus vel confirmatus. Laym. Pirh. ll. cit. Argumento l. Barbarius. ff. de off. Prætor.

2. Hinc jam electus in Episcopo ante confirmationem non potest solenniter benedicere. Pass. cit. n. 3. citans Gemin. in c. avaritia. n. 5. & Franc. n. 4. Non potest conferre beneficia suæ diocesis. Pass. loc. cit. citans Selv. de benef. p. 2. q. 15. ad initium. Rebuff. de pacif. poss. n. 251. Barbof. ad cap. nosti. de elect. n. 2. Pirh. l. cit. n. 288. Quòd intelligendum de beneficiis spectantibus ad collationem Episcopi, quæ talis, seu quæ Ordinarii, seu jure ordinario. Vide de hoc dicta alibi, ubi de collatoribus beneficiorum. Quòd autem dicitur in sine c. nosti. de elect. ut Episcopus electus non confirmatus collationes beneficiorum à se factas revocare studeat, id ita intelligendum; quòd de facto solum revocare debeat, non de jure; cum de jure fuerint invalida: & sicut Episcopus ante confirmationem non habuit potestatem ea conferendi, sic nec habet eam ad illa auferenda. Pirh. cit. n. 288. qui etiam addit ex Laym. quòd Papa per hoc aliud nihil significare voluerit, quam ut significetur, Episcopo electo insinuandum esse, ut collationes à se facta revocentur; non quidem suâ auctoritate eas rescindendo; sed ut intimeretur provisus, collationes ipsas factas esse ipso jure manifestè irritas. Quòd si autem provisus ab eo beneficia illa dimittere nollent, cogendi forent; non quidem ab Episcopo electo, sed à Capitulo, penes quod ante confirmationem Episcopi residet interim jurisdictio episcopalis. Pirh. l. cit.

3. Sic quoque nulliter administrat bona temporalia, & contractus ab eo initi sunt nulli. Pass. loc. cit. ubi etiam addit, hinc colligi ab AA. quòd debitorum Prælaturæ, si solvant illi electo non confirmato, non liberari à debito, quòd minus rectè ait limitari ab Abbate, ut tales debitorum solvendo evadant liberi à debito, ubi obligati fuissent in contractu cum eodem electo inito, etsi super bonis Ecclesiæ; eò quòd Ecclesia debeat fervari indemnis, & tales debitorum etiam ratione rei, quam acceperunt, tenentur reddere; quia res est & manet Ecclesiæ, eiq; ubi fructifera est, fructificat, & quia talis contractus cum tali initus fuit, injustus & nullus.

Questio 430. Num igitur lex illa de non administrando ante confirmationem, præcipue contenta in decretalibus illis Nosti. 9. qualiter. 17. de elect. & Avaritia. 5. de elect.

in. 6. sit universalis, extendens se ad omnia beneficia & omnes dignitates?

1. R Espondeo primò, legem illam naturalem, ut nullus purè electus administrare aut ministrare valeat, universalem esse, extendentem se ad omnia officia & beneficia ecclesiastica, ad quæ quis eligitur, dubium non est, ob rationis identitatem respectu omnium, nempe defectum potestatis. Pass. cit. c. 33. de elect. n. 11.

2. Resp. secundò, legem etiam illam humanam contentam in c. nosti. & in c. qualiter. universalem esse, & comprehendere beneficia omnia electiva. Pass. loc. cit. citans Bald. Butrio, & Rotam coram Crescent. decis. 6. de jur. n. 14. eò quòd his decretalibus non tam lex imponitur, quam lex universalis supposita declaretur; dum in utraque hac decretali assignetur ratio de se universalis & absoluta, ac formalis non administrandi ante confirmationem, nempe defectus potestatis: supponunt enim hi canones, electionem non dare potestatem administrandi; adeòque cum non habeamus expressam legem anteriorem positivam veterantem illam administrationem, lex illa, quam hi canones supponunt, est lex illa divina universalis.

3. Respondeo tertio, similiter, quòd canon ille avaritia (licet lex sit penal. Pirh. ad tit. de elect. n. 291. notando 3. Pass. loc. cit. n. 12. citans Barbof. ad c. avaritia. n. 8.) universalis sit, & extendat se ad omnia beneficia, tradunt Pirh. loc. cit. & quos citat Pass. nempe Mandos. de sign. grat. in de primæ. vers. dubitabatur. Franc. in c. avaritia. n. 2. Gabr. conf. 199. l. 1. Garc. p. 11. c. 10. n. 216. & Rota in Eugubini. Canon. an. 1561. Item Lott. l. 2. q. 13. n. 4. Tum quia in hac decretali fit mentio de electo ad regimen cujus vis Ecclesiæ. Pirh. loc. cit. tum quia constitutio, etiam penal. emanans ad coadjuvandum jus antiquum (qualiter hæc decretalis emanavit ad confirmandum jus antiquum contentum in illis decretalibus. nosti. & qualiter) est late interpretanda, ut comprehendat omnia illa in veteri illo jure contenta. Pirh. loc. cit.

4. Contrarium tamen tenet ipse Pass. loc. cit. n. 13. citans pro hoc Less. de iust. l. 2. c. 34. n. 17. Gemin. in c. avaritia. n. fin. nempe decretalem illam non comprehendere alia beneficia, quæ habent (intellige ad summum) administrationem sine jurisdictione, sed comprehendere solum dignitates, utpote quæ solæ habent administrationem rerum ecclesiasticarum cum jurisdictione, ac ideo specialis in eis reperitur ratio, ut ad vitanda majora damna Ecclesiarum speciali pœna coercantur electi, dignitates non administrare ante confirmationem. Neque ob stare ait, quòd dicto canone dicatur nullus. &c. cum statim seipsum explicet & restringat, dicens: nullus administrationem dignitatis, ad quam electus est, priusquam electio confirmetur, gerere presumat. Sed & illud principium, quòd dicitur in confirmationem prioris sententiæ: constitutio penal. emanans ad jus vetus coadjuvandum debet extendi ad omnia in veteri jure contenta: negat, dicens non esse doctorum, regulas constituere agendorum contra regulas juris communis certas, qualis sit illa regula canonica; ut odia restringantur, non amplentur, regul. odia. 15. & quòd in pen. benignior fiat interpretatio. reg. in pen. 49. de reg. juris. in 6. Hinc non magis ex eo, quòd cujuscunque beneficii administratio ante confirmationem

rem sit vetita jure divino, aut lege aliquâ humanâ, sequi, quod lex pœnalis prohibens administrationem beneficii, quod est cum jurisdictione, extendat se ad omnia beneficia, etiam quæ sunt sine jurisdictione, quam ex eo, quod omne mendacium sit jure prohibitum, sequatur, quod lex pœnalis prohibens mendacium in judicio extendat se ad omnia mendacia. Ex hoc eodem principio negabit utique Pass. nomine dignitatis in *cit. c. avaritia*. venire Episcopatum; quod ipsum admittit Pith. *loc. cit.* ex eodem suo principio, nempe quod licet in materia ambiciosa, odiosa & pœnalis nomine dignitatis non veniant Episcopatus, ut Gl. communiter recepta in *c. 2. v. dignitatem de prob. in 6.* comprehendatur tamen nomine dignitatis in constitutione pœnali confirmante, & extendente jus antiquum.

5. Similiter postulatum (quem certum est ante admissionem postulationis administrare non posse; cum postulatio ne quidem det jus ad rem; quin & jura id ita veterint, ut si is administrat ante receptam postulationem, non solum administratio sit irrita ipso jure, sed & Electores postulatum recipientes sint ipso jure privati potestate postulandi & eligendi. *c. bona. 23. de elect.*) administrantem ante receptionem postulationis non comprehendit *cit. c. avaritia*, tenet Pass. *loc. cit. n. 14.* ed quod privatio juris quaeriti, de qua *citatus can.* non cadat in postulatum; & cum speciales canones specialem suam pœnam statuerint tali postulato, non fit, cur dicamus, eum comprehendit *c. avaritia*. Contrarium iterum sentientibus (nempe & illum comprehendit) Pith. *loc. cit.* & quos citat Pass. Gemin. in *c. avaritia. n. 4.* Franc. *n. 2.* Barbof. *n. 6.* Roman. *conf. 330. n. 21.* ad quos accedit Tamb. *de jure Abb. tom. 1. d. 6. q. 1.* citatis plurib. Lott. *l. 2. q. 13. n. 3.*

6. Item comprehendit quoque præsentatum ante institutionem administrantem, tenent ferè iidem, ac præcipuè Tamb. citans Marefhot. *var. resol. l. 2. c. 35. n. 45.* Mantic. & alios plures. Lott. *cit. n. 3.* Et si Pith. *loc. cit.* Gemin. *loc. cit.* apud Pass. id limitent ad præsentatum ad dignitatem. Contrarium de quocunque præsentato tenente Pass. ac dicente, sic tenere omnes, qui tenent in pœnalibus legibus non fieri extensionem de casu ad casum.

Questio 431. An ergo lex illa vetans administrare ante confirmationem nullas patiatur exceptiones seu limitationes; sive an nulli electi id possint; & si qui id possunt, quinam illi sint?

Respondeo: legem illam multiplices pati exceptiones seu limitationes. Pass. *cit. c. 33. n. 34.* Ac quidem

2. Primè generalis limitatio est; ut possit electus non confirmatus administrare, ubi ita suadet necessitas. Lott. *l. 3. q. 17. n. 289.* necadest, qui confirmare possit; si enim talis adesset; v. g. adesset in provincia Legatus Apostolicus, qui talem electum confirmare possit, cessaret exinde necessitas administrandi ante confirmationem; cum ab eo peti deberet. Lott. *loc. cit. n. 293.* citans Archid. & Præpositi.

3. Secunda limitatio est, ut ubi est legitime præscripta consuetudo administrandi ante confirmationem, interim, dum ea petitur & expectatur (quod longè quid diversum est ab eo, num valeat consuetudo administrandi sine confirmatione etiam expectatâ, seu non petendi unquam confirma-

tionem, quam consuetudinem supra rejecimus tanquam irrationabilem) ea valeat, & sustineri possit. Pass. *loc. cit. n. 36.* citans Anchar. *conf. 51.* Imol. in *c. nosti. de elect.* Decium in *c. postquam. eod. tit. n. 21.* Tusch. *lit. E. concl. 90.* Sigism. de Bonon. *de elect. dub. 42. & c.* contra Abb. in *c. transmissam. de elect. n. 3.* Franc. in *c. avaritia. de elect. in 6.* Cuchum. *l. 4. de confirm. n. 13.* Lavor. *de elect. c. 25. n. 5.* ad quos accedit Pith. *de elect. n. 290.* nisi fortè velit id de consuetudine, quâ dicitur posse induci, ut electus absolute non egeat confirmatione. Rationem limitationis hujus duplicem dat Pass. Primam, quia si habens confirmare sciat ac toleret electum administrare ante confirmationem, concedat isti hoc ipso (seu potius interpretemur & præsumamus illam concedere) jurisdictionem & potestatem sic faciendi; quia consuetudo tolerata à Superiore sciente & potente dare jurisdictionem sit signum concessæ ab eo jurisdictionis; pro quo citat Bartol. in *l. 1. ff. de aqua pluvia arcenda.* Abb. in *cap. cum contingat. de foro compet. n. 10.* Suar. *tom. 4. in 3. p. d. 27. f. 3. n. 3.* Sigism. de Bonon. *de elect. du. 42. n. 4.* Alteram, quod consuetudo legitime præscripta det jurisdictionem; ed quod deroget legi positæ, juxta *c. fin. de consuetud.* pro quo citat Nav. in *can. nullam. 18. q. 2. n. 52.* Suar. *de LL. l. 6. c. 14. n. 12.* Sigism. de Bonon. *ubi ante.* Addit etiam Pass. quod Abb. in *cap. cum de jure. n. 3. de elect.* admittat in minoribus dignitatibus, ut in Decanatu, consuetudinem facere, ut electio valeat, & det jus plenum, ut electus valeat administrare sine confirmatione. & in *c. nihil. de elect. n. 44. n. 10.* quod etiam in dignitatibus habentibus curam animarum consuetudo facere possit, ut electio det electo jus plenum sine confirmatione, & quod electus non egeat confirmatione; etsi neget de cetero, valere consuetudinem, ut qui eget confirmatione, administrare possit ante illam.

4. Tertia: dum mox, ut electus quis legitime in Papam consensit suæ electioni, habet auctoritatem actu regendi Ecclesiam, etiam ante coronationem & consecrationem. Barbof. *juris Eccles. l. 1. c. 2. n. 112.* Pass. *cit. n. 34.* citans *c. in nomine Domini. d. 24.* Abb. in *cap. nihil. de elect. n. 10.* Sylv. *v. confirmatio. n. 2.* juxta dicta à nobis supra.

5. Quarta: dum hodie dum Generales ferè omnium Ordinum Religiosorum per specialia privilegia eis concessa statim, ac electi sunt, censentur confirmati, seu ipso jure sunt confirmati; adeoque absque alia Papæ (intellige, & alterius, si forte non exempti sint) confirmatione administrare possunt ac solent. Pass. *cit. n. 34.* Donat. *tom. 2. tr. 7. q. 2. n. 6.* & 7. Et sic de Generali Minorum videre est apud Rodriq. *tom. 2. q. 52. n. 2.* Mirand. *tom. 2. man. prælat. q. 23. a. 32. concl. 3.* de Generali Dominicanorum apud Donat. *loc. cit.* de Generali Minimorum apud Peyr. *tom. 1. de subd. q. 1. c. 3. d. 11.*

6. Quinta, ut Abbatissa vel Priorissa electa quidem à majore parte, quæ tamen neque in scrutinio, neque post illud apertum habuit duas partes votorum, interim, dum Superior, ad quem confirmatio spectat, cognoscit de hac electione, auditque objectiones illarum, quæ electioni contradicunt, factâ inquisitione plenâ sine strepitu judicii, administrare potest tam in spiritualibus, quam temporalibus; ita tamen, ut nihil de rebus monasterii alienet, (& ut Laym. monialem nullam etiam recipiat) Pass. *cit. n. 34.* Donat. *loc. cit.* ex Sylv. in *sum. v. confirmatio. q. 1. n. 2.* Laym. in *c. indemnitate. n. 7.* Pith. *de elect. n. 298.* uti id expressè statuitur in *cit. c. indemnitate.*

demeritis. n. 7. Pirh. de elect. n. 298. uti id expresse statuitur in cit. c. indemeritis. de elect. in 6. nisi forte, ut dicitur ibidem, pars opponentium extiterit duplo major; tunc enim administrare non debet, sed eventum litis expectare.

7 Sexta, ut Episcopi alique prelati (non enim decretalis illa nihil. de qua paulo post, obtinet in solis cathedralibus, sed etiam in alijs inferioribus Ecclesijs, ut expresse Lott l. 3. q. 17. n. 291. citans Archid. & Praepos.) Papa immediate subiecti, dum valde remoti sunt ab Urbe, videlicet extra Italiam constituti, & in concordia electi, dispensative propter necessitates & utilitates Ecclesiarum (ne illa interim, dum confirmatio a sede Apostolica advenit damnum patiantur) administrationem in spiritualibus & temporalibus capere non prohibentur, ita tamen, ut de rebus Ecclesiasticis nihil penitus alienent, sic expresse dicit textus c. nihil. de elect. Pass. Donat. loc. cit. Laym. in cit. c. nihil. n. 4. Pirh. ad tit. de elect. n. 295.

8 Porro per prelatos immediate Papa subiectos intelliguntur hic ii omnes, qui ratione Ecclesiae suae, ad quam eliguntur, immediate spectant ad Papam, & ab eo confirmationem accipere debent ac solent; sive sint Archiepiscopi sive Episcopi, Abbates, Praepositi &c. Laym loc. cit. n. 5. Pirh. n. 296. juxta Gl. hic v. ad Romanam.

9 Per remotos valde ab Urbe non solum intelliguntur illi qui existunt extra Italiam, ut litera textus sonat; verum omnes Ecclesiae, ubicunque ea sunt, quae tantum distant a curia Pontificis, quantum Urbs Romana a finibus Italiae. eod quod verba legis seu dispositionis adaptari debeant menti & intentioni legislatoris, praesertim ubi ea in ipsa lege est expressa; principalis autem intentio & ratio hujus constitutionis fuerit, ne Ecclesiae, dum diu expectatur confirmatio, patiantur detrimentum in spiritualibus aut temporalibus. Unde verba illa: videlicet extra Italiam constituti; potius exempli gratia fuisse adjecta censentur; exempla autem non restringant legem, aut ejus rationem universalem, quod minus ad similia, in quibus illa locum habet, extendi possit. Neque obstat, quod constitutio illa sit correctiva juris antiqui; quia etiam lex correctiva juris antiqui extendenda est ob rationem universalem expressam in ea, utpote quae est anima legis, & cui verba illius deservire debent. Quin & ubi eadem omnino ratio locum habet, non fit proprie extensio; sed ex mente legislatoris comprehenditur sub ea omnis casus, in quo ea ratio locum habet. Ad hac jus favorabile Ecclesiae, quale est haec constitutio, etsi sit correctivum juris antiqui, vel etiam poenale, favore Ecclesiarum est extendendum, ut Abb. in cit. c. nihil. n. 9 Ita ferè Pirh. cit. n. 296. Unde jam constitutio haec locum habet in omnibus Ecclesijs, sive ea sint intra, sive extra Italiam; modò tantum distent a curia Papae, ubicunque tandem commorante, quantum fines Italiae ab Urbe Roma, ubi modò commoratur dicta curia. E contra verò locum ea non habet, si eò viciniore sint curia Papae, v. g. dum ea commoraretur in finibus Italiae, vel in ipsa Germania, etiamsi essent extra Italiam, utpote in quibus cessaret ratio legis. Pirh. loc. cit. contra Host. in cit. c. nihil. v. ultra Italiam qui censet, quòd, si Papa seu ejus Curia moraretur in finibus Italiae, etiam vicinas Ecclesias, modò sint extra Italiam, gaudere privilegio hujus constitutionis. De ceterò hanc constitutionem adhuc habituram locum, ubi Ecclesia, ad quam quis electus non

multum distaret à Curia Romana; si tamen propter viarum discrimina, v. g. tempore belli intra breve tempus non pateret aditus ad Curiam, per se, nec per alium ab eo missum ad confirmationem obtinendam; eò quòd in eo casu, etsi deficiant verba legis, non tamen mens legislatoris, & ratio legis, censet Pirh. loc. cit. ex Abb. loc. rit.

10 Per electionem in concordia factam, tamen si proprie ac strictè loquendo veniat aliàs solum ea, quae facta nemine discrepante, sive in qua ad unum omnes electores convenerant in eandem personam, adeoque quasi per inspirationem unanimitè celebrata est; quam etiam propterea solum venire in dicta constitutione nihil, in ordine, ut electus administrare queat ante confirmationem, voluit Abb. in cit. c. nihil. n. 4. Fagn. n. 12. Probabilius tamen est, electionem in concordia factam, de qua dictus canon, censeri ac dici debere quoque illam, in qua major & sanior pars Capituli ita convenit in unum, ut si pars minor seu pauciores, nullam justam causam contradicendi reliquis habeant, consentire & approbare debeant, ut Laym. in c. in causis. de elect. not. 4. Tum quia talis electio secundum latiore quidem, frequenter tamen usitatam acceptionem concors dici solet, ut Gl. in c. ubi periculum. v. singularis. de elect. in 6. haecque acceptio in hac materia Ecclesiae favorabili praefenda, tum quia, cum rarissime contingat, omnium Electorum vota, neminus discrepante conspirare in unum, rarissime satisfaceret intentioni hujus constitutionis, dantis hanc administrandi potestatem, ne Ecclesiae patiantur. Laym. in cit. c. nihil. n. 6. Pirh. l. c. n. 297. Unde jam etiam Archiepiscopos & Episcopos Germaniae in concordia electos, uti posse hoc privilegio in dicto can. nihil. concessio administrandi ante confirmationem, praecipue ubi apparet & experientia constat, vacante Ecclesia, rem à Capitularibus per vices, alternatim gerentibus administrationem male administrari non sine prodigalitate & dilapidatione bonorum Ecclesiae (in quo casu ad damnum illatum restituendum omni jure obligatur Capitulum juxta Laym. argumento c. nihil. in quo statuitur, ut ipsemet etiam electus, cum potius administratorio nomine res praetura teneat ante confirmationem, nihil penitus alienare, aut sine utilitate absumere debeat) tradit Laym. ad c. nihil. n. 12. & ex eo Pirh. loc. cit. n. 303. Verum non video, quae de hoc dubitandi, & dictam limitationem adjiciendi potuerit esse ratio; cum per concordata Germaniae jus eligendi Episcopos Capitulis Cathedralium & Metropolitanarum relicum sit, eisdemque concordatis, ut Pirh. loc. cit. ex Fagn. ad cit. c. nihil. n. 18. non obstant reservationes non contentae in corpore juris, & ita in praxi serventur.

11 Porro, quòd in fine cit. c. nihil. prohibentur tales alienare de rebus Ecclesiae, id ita intelligendum, quòd nihil possunt dare vel expendere, per quòd bona Praeturae minuantur; adeoque nihil donare, nisi ob urgentem necessitatem, vel aliam causam justam (quod commune est omni administrationi seu habenti tantum generatim liberam administrationem, ut nihil liberaliter donare possit, ut habet Gl. communiter recepta in c. 2. v. liberam, de suppl. negl. prelat. Pirh. n. 301.) adeoque licet valeant gesta ab iis circa temporalia emendo, recipiendo ad utilitatem Ecclesiae, non tamen valent gesta ab iis dando seu donando. Pirh. loc. cit. Laym. loc. cit. n. 11. cum Gl. in c. nihil. v. administrant.

Questio 432. An, & quales ampliationes patiatur cit. c. nihil. sive an ergo etiam vi dicti cap. ea potestas administrandi ante confirmationem competat quoque iis Prælati extra casum necessitatis, seu ubi nullum adest periculum damni Ecclesie nascituri; item num competat quoque Prælati aliis Papæ immediate non subiectis; quin & postulatis?

1. Respondeo ad primum affirmative; eò quod sufficiat ad permanentiam legis, quod ratio in lege expressa communiter, & in plerisque casibus locum habeat, & non cesset dispositio legis, et si ea ratio in uno alterove casu particulari cesset, ut QD. communiter. Pirh. loc. cit. n. 298. Laym. in cap. nihil. n. 7. citantes Gl. in idem. c. v. administrant. & Innoc. n. 2. contra Imol. ibid. n. 6. Atque ita tales Prælatis ea agere & exercere posse, quæ dilationem patiuntur, v. g. obedientiam à subditis, fidelitatem à vassallis recipere, traduntur iidem; eò quod in cit. c. nihil. huiusmodi prælati potestas administrandi in temporalibus & spiritualibus concedatur absolute sine ulla limitatione, excepta solum facultate alienandi, quæ exceptio confirmat potestatem concessam in omnibus aliis casibus non exceptis.

2. Respondeo ad secundum, probabile esse, constitutionem cit. cap. nihil. locum quoque habere in aliis Prælati; immediate non Papæ, sed Episcopo vel Archi-Episcopo subiectis quod ad accipiendam confirmationem; ita ut & hi legitime electi ante confirmationem in spiritualibus & temporalibus liberè administrare possint, si propter longam itineris distantiam, vel aliud impedimentum intra breve tempus confirmationem obtinere nequeant; eò quod ratio, ob quam in dicto cap. ea potestas conceditur prælati immediate Papæ subiectis, eadem locum habeat in Prælati Episcopo vel Archi-Episcopo subiectis; ne scilicet grave detrimentum inferatur Ecclesie, si Prælati ad eas electi longo tempore administrare nequeant. Et causa, cur solorum Prælatorum Papæ subiectorum, & non etiam horum ei non subiectorum immediate, in cap. nihil. fiat mentio, ea tantum sit, quod in iis Prælati Papæ subiectis huiusmodi casus distantia à Curia frequentius occurrat; Et licet constitutio illa c. nihil. à jure communi exorbitet, quatenus administrationem indulget, principalior tamen ratione censenda sit favorabilis, quatenus favorem & utilitatem Ecclesiarum spectat, adeoque propter identitatem rationis inserta hanc extensionem mereatur. Laym. loc. cit. n. 9. Pirh. loc. cit. n. 299. citantes Abb. in c. nihil. n. 9. contra Gl. ibidem. v. administrant. & But. n. 26.

3. Respondeo ad tertium: postulati tamen, etiam in concordia consentientibus ad unum omnibus, licet valde remoti sint à Curia, & Papæ subiecti, nullatenus, nec vi dicti textus, nec alterius administrare possunt ante acceptatam eorum à Papæ postulationem; eò quod per postulationem postulato jus nullum quærat; adeoque nec actio competat, utpote quæ, ut dicitur ad initium institutionum, est jus petenda ejus rei, quæ ei ex iustitia debetur. Cujus contrarium est in electione, per quam quæritur electo jus ad prælaturam, & actio petendi confirmationem debetur, adeoque et si in aliquibus postulatio equiparetur electioni, in pluribus tamen, & in hoc præcipue puncto ab ea dif-

ferat. Laym. loc. cit. n. 8. Pirh. n. 302. citantes Abb. in c. nihil. n. 7. Innoc. ibid. ad init.

Questio 433. Quid si igitur postea ob defectum repertum rescindatur electio talis electi administrantis ex concessione c. nihil. an gesta per illum adhuc manebunt valida?

Respondeo: si electio talis sit, quæ non ipso jure fuerit irrita, sed solum per sententiam irritari potuit, v. g. si aliquis habentium jus eligendi contempserit, & eò petente rescissa est electio, gesta ab illo valida sunt & manent. Si verò electio ipso jure fuit invalida, non valebunt ab eo gesta, si defectus fuit manifestus, seu publicè notus. Valebunt verò, ubi defectus (subintellige tempore gestorum) fuit occultus & publicè ignotus. Laym. ad c. nihil. n. 10. & ex eo Pirh. loc. cit. n. 300. citans Gl. in c. nihil. v. administrant. Innoc. ibid. n. 3. Abb. n. 11. Idque quia in tali casu administravit de licentia & auctoritate Superioris, & hujus can. concurrente publicè, eaque probabili ignorantia defectus pendens ex jure positivo, adeoque supplebilis per Superiorem. AA. iidem. Idemque dicendum de casu, in quo electus jam stabiliter confirmationem accepisset, quæ dein ob deprehensum defectum occultum rescindatur; nempe gesta à tali ante hanc rescissionem valere. Pirh. Laym. ll. cit. citantes But. in cit. c. nihil. n. 39.

Questio 434. Vtrum legitime electus ante confirmationem accipere possit possessionem; & num electus in vim cit. cap. nihil. administrans ante confirmationem per hoc sit in possessione Prælaturæ?

1. Respondeo ad primum negativè; possessio enim, & specialiter quidem in beneficiabilibus supponit titulum seu canonicam institutionem. Argumento reg. 1. in 6. per solam autem electionem non acquiritur titulus beneficii, aut quasi dominium illius; sed per subsequenter à Superiore datam confirmationem. Laym. ad cit. c. nihil. n. 11. & ex eo Pirh. de elect. n. 300.

2. Respondeo ad secundum: talis administrans ex concessione c. nihil. ante confirmationem est in quasi possessione; quia prælaturam quasi suam, seu quasi jus in ea habens tenet. Idque non tantum ob canonicam electionem, ex qua ei nata actio, ut confirmetur (qui autem actionem habet, quasi rem ipsam habere videtur, reg. 15. ff. juncta Gl. sed etiam ob canonis Nihil assistentiam, tribuentis ei plenam administrationem, perinde ac si esset prælatus confirmatus, excepta tantum potestate alienandi. Quæ quasi possessio, casu quo electus confirmetur, corroborabitur; casu quo verò fuerit cassata, ab electo tollitur. Gl. in cit. c. nihil. v. administrant. Laym. & Pirh. ll. cit.

Questio 435. Quanam sint pœne legitime electorum citra necessitatem, aut concessionem à cit. c. nihil. administrantium ante confirmationem?

1. Respondeo primò: in pœnam usurpatæ illius administrationis ante confirmationem vi c. qualiter, de elect. ipso facto irrita existit ejus electio, privatque ipso jure quæsito ei jure per electionem; et si ad hoc opus sit sententiâ declarato-

riâ, & executione Judicis, juxta Laym. in c. avaritia. de elect. in 6. n. 2. Ita ut dictus canon qualiter sit canon lata sententiâ, & quod in eo dicitur, electionem irritandam esse, id ita sit accipiendum, quod sit irrita declaranda. Adeoque per c. avaritia. non augeatur hæc pœna, sed eadem extendatur etiam ad eos, qui quaesito colore, seu prætextu, v. g. œconomi administrant. Quam Laymanni sententiam & interpretationem, et si novam dicat Pirh. ad tit. de elect. n. 292. ait tamen, non esse improbableem. Eiq̄ue expresse favet Tamb. de jure Abb. tom. 1. d. 6. q. 1. n. 4. ubi ait, dispositionem c. avaritia. quod ad privationem ipso jure incurrandam procedere etiam, quando quis simpliciter, & absque ullo quaesito colore administrat, pro quo citat Gl. in c. avaritia. v. privatos. Abb. in c. qualiter. n. 4. Cresc. decis. 6. n. 16. de jurep.

2. E contra tenet communior, quam sequitur Pass. cit. c. 33. n. 37. Pirh. cit. n. 292. citans pro hac sententia Jo. And. Jo. Monach. Lott. l. 3. q. 17. n. 305. juncto n. 307. dictum c. qualiter. esse solum sententiâ ferendâ, & in eo constitui solum, quod electio ejus sit cassanda, & ipse jure per illam quaesito sit privandus; adeoque per c. avaritia. utpote statuens pro pœna privationem omnis juris per electionem quaesito ipso jure incurrandam ab iis, qui colore quaesito sub nomine œconomi aut procuratoris similive titulo ministeriali administrare præsumunt ante confirmationem distari pœnam majorem, quam quæ statuitur in c. qualiter. Idque merito, cum gravius puniendi sint; quia in fraudem legis, nempe cit. c. qualiter. id agant. Ita ut per c. avaritia. non corrigatur jus illud antiquum (quod sine necessitate corrigi non debet) dum secundum hanc sententiam etiam administrans simpliciter nullo tali colore quaesito, non ipso jure sit privatus, sed per sententiam privandus jure quaesito per electionem.

3. Respondeo secundo, ut inret privatio illa ipso jure, requiritur in administrante præsumptio seu temeritas, malitia & dolus, uti hæc tria exprimuntur in dicto canone avaritia. constituto ad occurrendum fraudibus & malitiis; dum dicitur: exquiritis fraudibus: Item non sit malitiis hominum indulgendum: immiscere præsumant. Pass. ad n. 37. Lott. l. 3. q. 17. n. 303. ubi: tota hæc actio regulanda secundum rationem conceptæ fraudis ex temeritate electi. Quapropter jam, ut ait Idem Lott. n. 305. justificato simplici facto administrationis ante confirmationem (quod poterat procedere sine speciali malitia & dolo ex simplicitate) licet consequatur electionem esse cassandam ex dispositione cap. qualiter. at minimè cassatam seu irritam ipso jure dispositione cap. avaritia. nisi ostendatur, electum superinduxisse personam œconomi, aut procuratoris, aut alium similem colorem; super hoc enim facto lex fundat præsumptionem fraudis, concilio illo generali, ex quo desumptus hic canon, contemplante affectionem hanc veluti fraudis argumentum. Unde jam etiam, licet dictus canon avaritia. sit lata sententiâ, & vi illius administrans sub prætextu œconomi similive titulo & colore quaesito eo ipso privatus sit, ita ut jam opus non sit sententiâ hominis (intellige ad irrogandam hanc privationem & cassandam electionem, ut prius; vi nimirum cit. c. qualiter.) sed ipso jure resolvatur totum illud jus quaesitum per electionem; opus tamen adhuc est præviâ sententiâ declaratoriâ super hujusmodi facto qualificato, nimirum administra-

tione cum malitia, fraude & præsumptione; siquidem ad pœnam incurrandam non sufficit factum, sed requiritur qualitas facti, uti contingit in præfenti, necessaria est sententia Judicis, quæ utrumque, nempe & factum & qualitatem ejus comprehendat, & non sufficit docere de facto, nisi etiam doceatur de qualitate, quæ est fundamentum dispositionis. Tamb. de jure Abb. tom. 1. d. 6. q. 1. à n. 16. Pass. cit. n. 37. Lott. loc. cit. n. 303. & 304. citantes Tiraq. de retr. act. lignag. § 8. gl. 7. n. 1. Paris. cons. 152. n. 5. vol. 4. Socin. Jun. conf. 22. n. 2. l. 1. juxta qua

4. Respondeo tertio: à dicta pœna statuta in c. avaritia. excusare causam quamlibet, quamvis injustam & fatuam, modò excludat dolum. Lott. l. 2. q. 13. n. 8. & 9. ubi: procedit hæc pœna, nisi profertur titulus, unde nascatur fides, vel afferatur excusatio colorata; cum in materia pœnali quilibet causa excuset. Gl. in l. 1. §. ult. v. judicium. ff. si quis dicenti, Barb. juris Eccl. l. 1. c. 19. n. 247. Pass. cit. n. 37. citans eundem Barbof. in c. avaritia. n. 4. Item eam pœnam non incurrit electus ultra montes, administrans tantisper ante confirmationem sub nomine œconomi; uti & ille, qui jure speciali vel consuetudine deputatus jam fuerat ante electionem in œconomum. Lott. cit. q. 17. à nu. 308. juxta dicta supra ad quaest. an electus ut œconomus administrare queat ante confirmationem. Item qui deputatus quidem (intellige, etiam ex libero aliorum arbitrio, & non ex jure speciali) ad administrandum sub titulo œconomi similive, non tamen se administrationi actu immiscuit; cum ad dictam pœnam incurrandam non sufficiat sola possessio vel constitutio in œconomum vel procuratorem; sed requiratur realis administratio, & perceptio fructuum; quia constitutio puniens facientem, non censetur lata in eum, qui se parat ad faciendum; & verba legis pœnalis debent intelligi cum effectu. Tamb. loc. cit. citans Gl. in c. avaritia. v. eo ipso. Archid. n. 4. Abb. in c. qualiter. n. 1. Put. decis. 45. l. 5. Laym. in c. avaritia. n. 3. Pirh. ad tit. de elect. n. 292. not. 4. citans insuper Gl. hic. v. privatos. Franc. n. 8. Alias limitationes plures vide supra, ubi, an textus ille c. avaritia. sit universalis. De cetero vera non videtur illa limitatio, quam assert Barbof. juris Eccl. l. 1. c. 19. n. 248. quod procedat pœna illa solum contra eos, qui administrationi se ingerunt, non curando de confirmatione, ne se submittant periculo cassationis; cum tangat etiam eos, qui est petierint, interea tamen, dum expectant confirmationem, administrant.

5. E contra primò incurri adhuc dictam pœnam ab administrante post confirmationem quidem, sed nullam, dum proponitur excusatio ex errore juris; tectus si ex errore facti, sive dum administrans ob ignorantiam juris credit eam esse validam; tectus, si illud credit ob ignorantiam facti, tenent Tamb. loc. cit. n. 8. & 9. cum Gl. in c. fin. v. inanes. de elect. in 6. Gemm. in c. avaritia. n. 7. Franc. n. 4. in fine. Gabr. conf. 199. n. 5. l. 1. Marefch. var. resol. l. 2. c. 35. num. 50. in fine. & Rota in Bracharenf. paroch. 13. Jun. 1605. & in Benevent. Vicaria. 18. Jun. 1617. ad quos accedunt Castell. de elect. c. 14. n. 14. Lavor. de elect. c. 25. n. 68. Citati à Pass. Item Lott. l. 3. q. 17. n. 316. & l. 2. q. 13. n. 10. & 11. ubi: quod dictum est de quacunque causa colorata, referendum est ad causam erroris in facto, non autem ad causam erroris in jure. Quin & idem esse de errore in jure, quod de errore in facto, dum jus est valde dubium, confurgente hæc dubietate aut ex mixtura facti, aut ex opi-

nionum conflictu, tenent iidem Tamb. loc. cit. & Lott. cit. q. 13. n. 12. citantes Marefch. var. resol. l. 2. c. 35. n. 50.

6. Contrarium tamen etiam probabiliter, si non probabilius, ob rationem, quam asfert, censet Pass. cit. c. 33. n. 19. nempe in casu confirmationis nullius non incurri dictas penas *cap. avaritia*, ubi administrans eam validam credit, sive id credat errando in iure, sive errando in facto; adeoque sive ea à parte rei sit invalida ex jurisdictionis defectu in confirmante, sive ex defectu & omissione citationis faciendæ. Tum quia etiam administrantem ante confirmationem ignorantia & qualibet causa excusat, ut dictum, à penis *cit. capitis*: tum quia non sufficit sola intrusio ad illas incurrendas; sed requiritur etiam temeritas, à qua talem liberat dicta ignorantia, sive facti, sive juris; ac denique quia pœna illa in *c. avaritia*, lata est contra administrantes ante confirmationem; non verò contra administrantes post illam, etsi nullam; pœnæ autem ad diversos casus non sunt extendendæ.

7. Secundò etiam incurritur dicta pœna *c. avaritia*, quando appellatum est à confirmatione, & nihilominus electus confirmatus, non attendit legitimam appellationem attentans administrat. Tamb. loc. cit. q. 11. Lott. loc. cit. n. 312. Pass. cit. n. 19. cum Gl. in *c. avaritia*, v. *confirmetur*; cum enim appellatio legitima suspendat effectum confirmationis, talis re ipsa confirmatus non est. Pass. loc. cit. ad 6. que si in vim talis confirmationis, cuius effectus est suspensus, cepisset administrare, non excluderetur adhuc fraus, sed censetur adhuc quæsisse colorem. Lott. loc. cit. Verùm hæc intelligenda de confirmatione judiciali, seu obtrata in formali iudicio, scilicet vocatis vocandis, & iis comparentibus & opponentibus; siquidem, si nullo tali comparente, Superior confirmavit sine contradictione, etsi de cetero interposita fuerit à tertio non vocato, nec existente in iudicio, appellatio hæc, utpote extrajudicialis, non impedit effectum confirmationis, sed eâ non obstantè, dabitur possessio, & possessor administrabit. Lott. loc. cit. n. 313. & 314. Tamb. cit. n. 11. citans Gemin. in *c. avaritia*, n. 7. Butrio. n. 7. & seg. Lap. n. 2. q. 4. c. Quin & ait Pass. loc. cit. dici posse quoque oppositum; nempe non incurri dictas penas ab administrante post appellationem à confirmatione, non tantum ubi appellatio est extrajudicialis, sed etiam absolutè; eò quòd talis adhuc administrat, non ex vi solius electionis (quod est id, quod prohibetur in *c. avaritia*.) sed ex vi confirmationis; pro quo citat Seraph. decis. 1238. n. 9.

8. Tertio, quod notandum, pœna illa incurritur per unicum actum perfectum & consummatum administrationis. Pass. cit. c. 33. n. 21. Barbof. juris Eccles. l. 1. c. 19. n. 247. Lott. l. 2. q. 13. n. 8. Dicitur autem actus perfectus & consummatum, non ex instrumentali possessione, sed ex actuali possessione fructuum, sive temporalium, sive spiritualium, v. g. per exactionem & præstationem juramenti. Lott. loc. cit. n. 7. Pass. loc. cit. Barbof. loc. cit. citans Gabr. conf. 199. num. 4. l. 1. Put. decis. 45. lib. 3. Rotam decis. 83. n. 3. & 6. p. 3. l. 3. divers.

* *

Quæstio 436. An præter hanc pœnam privationis juris quæsitæ eo ipso iure inductam propter administrationem usurpatam ante confirmationem incurrat quoque & alia pœna, nempe privatio aliorum beneficiorum ab eo habitorum, & inhabilitas ad beneficia?

1. Respondeo primò: tamen non habitâ confirmatione (idem est de institutione, juxta Tamb. Lott. ceterosque AA. illos supra citatos) miscentis se administrationi cassatâ electione ipso iure, vel per sententiam, prout is immiscuit se simpliciter vel colore quæsitæ, vacet eo ipso beneficium, ad quod electus fuit talis, ut prius, ac quasi nulla facta fuisset electio aut præsentatio, illudque juxta Tamb. loc. cit. num. 14. & Lott. l. 2. q. 13. n. 15. impetrari possit vacans ut prius, nullâ etiam factâ mentione intrusionis in specie; cum sufficiat clausula: *amoto* (quod tamen intelligendum: non eligentibus de novo Electoribus, vel Patrono præsentante; cum non statim, ut dicitur postea, hoc ipso per talem electi ingestionem in administrationem tollatur quoque illis jus eligendi & præsentandi) non tamen in pœnam dictæ administrationis inducitur privatio reliquorum beneficiorum ab eo prius habitorum; cum neque verba, neque ratio dictæ decretalis *avaritia*, vel etiam *c. qualiter*, hoc inferant. Lott. cit. q. 13. num. 16. Tamb. n. 15. testantes, sic resolutum à Rota in *Murimense*, *Canonic. 14. Martii. 1603.*

2. Respondeo secundò, reddi tamen talem, qui in dictam decretalem commisit, in pœnam hujus delicti non solum ineligibilem ad eandem prælaturam, sed & ad alias prælaturas, vel beneficia, sive in eadem, sive in diversa existent Ecclesia, tenent Azor. p. 2. l. 3. c. 17. q. 14. Lott. cit. q. 13. n. 17. Tamb. loc. cit. n. 15. citantes Pet. de Baifio. *tr. de elect. p. 2. c. 8. n. 1. Menoch. de arb. cas. 403. n. 2. & 3. Verumtamen Pirh. ad tit. de elect. n. 290. not. 2. Puffl. c. n. 18. cum Abb. in *c. qualiter*, n. 8. etsi admittant hanc ad ea ineligibilitatem, cum tamen tradunt non oriri seu infligi (intellige inmediate) ratione illius administrationis usurpatæ; adeoque nec vi *c. qualiter*, aut *c. avaritia*, sed ratione cassationis electionis, dum vi *c. super eo. de elect. rejectus* semel ob vitium suum ab una electione, seu cujus semel rescissa electio ob vitium electi, redditur ineligibilis per alias electiones, seu ad nullam amplius prælaturam per electionem promoveri potest. Quin &, si Papa, ut Pirh. loc. cit. ex Abb. loc. cit. n. ult. talem semel rejectum promoveat ad prælaturam, ignorans vitium intrusionis, invalida erit promotio, quia subrepticia, nisi promotus vitium intrusionis expressisset.*

Quæstio 437. An, & qualiter legitime electus, qui ex potentia Principis secularis ingessit se administrationi ante confirmationem, incurrat dictam pœnam privationis juris quæsitæ per electionem, aut etiam aliam illam ineligibilitatis?

1. Respondeo primò, talem incurrare dictam pœnam vi *cap. qualiter*, vel *avaritia*, ipso iure vel per sententiam, prout administravit simpliciter, vel sub nomine economi, similive titulo ministrandi; vel etiam sub hoc ipso prætextu, nempe in

in vim procurata seu adhibitæ potentia secularis, dubium vix esse potest.

2. Respondeo secundò, incurri quoque à tali ineligibilitate illam, non tamen ratione puræ illius administrationis, seu dictarum decretalium; sed propter abusum secularis potestatis vi *cap. quisquis. de elect.* censet Abb. *loc. cit.* apud Pass. *cit. n. 18.* qui tamen ipse dicit, ne quidem illud undequaque verum esse; eò quòd inhabilitas lata in *c. quisquis.* respiciat solum illos, qui consentiunt electioni de se factæ per abusum secularis potestatis, qui non simpliciter reddantur inhabiles, sed ad dignitates: non verò is canon eos afficiat hâc penâ, qui ubi sunt legitime electi, per abusum secularis potestatis, se ingerunt in administratione Prælatuæ, ad quam electi sunt; cum penâ non sint extendendæ à casu ad casum.

Questio 438. An, & qualiter confirmati, necdum obtentis literis confirmationis, possint administrare?

1. Respondeo primò: Episcopi & alii Prælati superiores, nec non Abbates, Priores, & ceteri Monasteriorum regimina exercentes, quocunque nomine censeantur, qui apud Sedem Apostolicam promoventur, aut confirmationem, consecrationem, vel benedictionem recipiunt, nullatenus absque obtentis ab eadem Sede Apostolica huiusmodi eorum promotionum, confirmationum, consecrationum, vel benedictionum literis, iisq; Capitulo vel Conventui ostensis ac presentatis, administrationem suscipere, aut tanquam Prælati Ecclesiæ recipi nequeunt; sic enim expressè statuit Bonifac. VIII. in *Extravag. in iuncta. de elect. inter commun.* Pirh. *ad rit. de elect. n. 293.* Pass. *de elect. c. 33. n. 21.* citans Paris. *de rescript. l. 8. q. 5. n. 33.* Azor. *p. 2. l. 7. c. 1. q. 2.* & plures alios.

2. Ratio hujus constitutionis est, quòd licet scripturæ, literæ, Bullæ, continentis concessionem gratiæ seu privilegii non sint de substantia acquisitionis beneficii, vel confirmationis, vel gratiæ obtentæ à Papa (etsi hic non concedat gratias verbo, sed scripto. Felin. *conf. 6. n. 2.* apud Pass. *n. 27.*) vel Prælato superiore, Pass. *cit. n. 27.* Pirh. *l. cit.* Tamb. *de iure Abb. tom. 1. d. 16. q. 2. n. 1.* citans Nav. *conf. 1. de privileg. n. 1.* Rodriq. *qq. regul. tom. 1. q. 7. a. 5.* Abb. in *c. nostra. de rescript. n. 11.* Gonz. *gl. 12. n. 45.* Sanch. *de matrim. l. 8. d. 29. n. 2.* & plures alios: Et gratia Papæ non per literas, sed per signaturam gratiæ registratam essentialiter perficitur, ut dictum sæpè aliàs. Et hinc, si Papa solo verbo aliquem pronunciet Episcopum, Prælaturam, Abbatem, &c. vel electionem ejus, aut aliam provisionem approbet, is illico, etiam sine literis nondum formatis vel expeditis, sit verus Episcopus, Prælatus, Abbas. Pirh. *l. cit.* Tamb. *l. cit. n. 2.* At tamen in foro exteriori, ut talem se habere non potest, adeundo administrationem; neque ut talis recipiendus; cum gratia sine literis probari nequeat. Pirh. *loc. cit.* Tamb. *n. 3.* citans AA. in *rubric. de consuet. & ibi Felin. n. 5.* Bald. in *l. humanum. c. de LL. Bellam. decis. 746.* Sarn. &c. ne quidem per testes, ut Pirh. citans Abb. in *c. nostri. de elect. n. 4.* & in *c. qualiter. not. 1.* Adeoque litera sint de substantia probationis gratiæ, nimirum ad hoc, ut iis, quorum interest, nota sit gratia. Pass. *loc. cit.* (quod ipsum tamen limitandum aliquantum, prout mox limitatione 3. dicitur) juxta quæ intelligendum illud; quòd supplicatio perficitur expedi-

tione literarum, & quòd sola non sufficiat; nempe quòd illud procedat quòd ad justificationem & canonizationem gratiæ, ut dictum aliàs. Rationem quoque dictæ *Extrav.* dicit Pirh. ex Imol. esse, ut promoti citius literas Papales ex Curia procurent, de quibus aliàs non curarent. Unde jam declaratus Episcopus per Papam in Consistorio, ut moris est, certissimum habens de hac sua promotione nuntium, adhuc tamen administrare nequit sine acceptis & exhibitis suæ promotionis literis. Pirh. *loc. cit.* citans Abb. in *c. qualiter. de elect. n. 1.* Sic quoque Prælatus sciens certò, literas suæ promotionis, confirmationis, &c. expeditas, & ad se transmissas, adhuc ante eas acceptas, & Capitulo vel Conventui presentatas administrare nequit. Pass. *loc. cit.*

3. Quin & respectu recipientium talem ita necessaria est ista literarum exhibitio, ut nulla ex parte eorum ostendi possit exculatio prætextu certæ notitiæ de promotione talis aliunde habita. Lott. *l. 3. q. 19. n. 6.* citans Felin. in *c. eam te. de rescript. n. 3.* eò quòd cum lex certam exigat formam probationis (uti dicta *Extrav.* pro forma probationis in ordine ad receptionem talis ad administrationem exigat exhibitionem literarum, quæ proinde aliter impleri non potest, quam per earum exhibitionem. Lott. *loc. cit. nu. 5.* citans Vital. in *clément. 1. de iurep. n. 30.*) non admittitur suppletio ex notitia aliunde, seu aliter comparata. Lott. *n. 7.* citans Felin. in *c. ceterum. n. 17. de rescript.*

4. Limitatur responsio & dicta *Extrav.* primò, ut locum non habeat in Commendatario ad tempus; quia loquitur tantum de titulari. Pass. *loc. cit. n. 22.* citans Paris. *de rescript. l. 7. q. 21. n. 20.* Barbof. *ad cit. Extrav. n. 4.*

5. Limitatur secundò, ut non extendatur ad Cardinales; sed hi administrare possint, & jurisdictionem exercere ante expeditionem literarum apostolicarum. Pirh. *n. 294.* in *fine.* Pass. *l. cit. n. 23.* citans Gonz. *gl. 24. n. 7.* Selv. *de benef. p. 2. q. 3. n. 46.* Barbof. *de off. Episc. alleg. 111. n. 35.* Dian. *p. 5. tom. 2. resol. 47.* Rationem etiam addit Pass. eò quòd in iis deficiat ratio citatæ *Extrav.* quæ fuit tollere ab usum aliquorum prælatorum, qui volebant sibi crediti super provisionibus sine literis, & suâ auctoritate more malo concutiebant Collegia ad se recipiendum; quod de S. R. E. Cardinalibus præsumi nequit.

6. Limitatur tertio à Gl. in *cit. Extrav. v. non presumant.* quam citat & sequitur Pirh. *cit. num. 294.* quamque apud eundem esse conformem æquitati, & temperare rigorem juris, dicit Fagn. in *c. nihil. de elect. n. 21. & seq.* quamvis ipse contrarium teneat *n. 31.* ut ea *Extrav.* non habeat locum, si Episcopus promotus, vel confirmatus, aut consecratus in Curia, literas papales desuper obtinere non potuit, v. g. propter obitum Papæ; tum enim non teneatur longo tempore in Curia manere, sed possit inde discedere, & interim res & jura suæ Ecclesiæ administrare; etiam literis non expeditis, eò quòd in illa *Extrav.* damnetur temeraria præsumptio recedentium à Curia, & administrantium sine dictis literis; qualis præsumptio temeraria non est in tali casu necessitatis; cum qui non nisi necessitate compulsus agit, non dicatur præsumere; & necessitas in qualibet dispositione intelligitur excepta, juxta *l. et. de pen. & remiss.* Et necessitas faciat licitum, quod aliàs est illicitum, juxta *c. quoniam. l. q. 7. c. 1. de serijs. &c.* Ad hæc talis pronuntiatus vel confirmatus, etiam ante Bullas sit verus prælatus, & ple-

num jus habeat, ideo non debeat rigide exigi, ut provisio seu promotio Episcopi in Curia probeatur per literas, sicut ob necessitatem tenor gratiæ Apostolicæ probari potest per testes, si literæ sint perditæ, ut Felin. in rub. de constit. n. 6.

Quæstio 439. Quæ pœnæ sint statuta in committentes contra hanc Extravag.

1. **R**espondeo primò, statui, ut quicquid tales circa hanc administrationem egerint, irritum sit. Secundò, ut interim nihil ex Ecclesiis vel Monasteriorum proventus percipere possint. Ita dicta Extravag. §. quod si forsitan. Tertiò, ut Capitula Ecclesiarum Cathedralium, vel aliarum secularium, & Conventus Ecclesiarum Regularium, & alii quicumque ipsos absque hujusmodi literis Sedis Apostolicæ recipiunt, vel eis obediunt, tamdiu sint à beneficiis suorum perceptione suspensi, donec à Sede Apostolica gratiam relaxationis obtineant. Ita illa Extravag. §. Capitula verò. Porro hæc pœnæ, nempe ut proventus interim non faciant suos, & quidquid ab iis gestum, non subsistat, extenduntur ad Episcopos aliisque Prælatos administrantes non præstito solito fidelitatis juramento. *ibid.* §. similiter. Item ad Episcopos, qui apud eandem Sedem pallium accipere debent, & ab ea discedunt non obtentis literis traditionis pallii, vel non præstito solito fidelitatis juramento. Eadem Extravag. §. fin. Pith. n. 293.

2. Limitatur responsio seu Extravag. dicta quòd ad has pœnas primò: ut ab aliis pœnis incurrendis excusetur causa quælibet, etiam injusta & fatua, modò dolus excludat; eò quòd ad has pœnas incurrendas requiritur præsumptio & dolus; quòd indicatur illis Extravag. verbis: *administrationem admittere non presumant.* Pass. n. 21. citans Barbof. ad c. avaritia. n. 4. & *l. i. juris Ecclesiast.* c. 19. n. 247. ubi tamen is non agit de pœnis statutis per hanc Extravag. administrantibus post confirmationem quidem, sed sine literis; sed de pœnis statutis in e. qualiter. & c. avaritia. administrantibus ante confirmationem. Verum tamen in utrisque par videtur ratio; cum tam in his quàm illis incurrendis Papa requirat temeritatem & præsumptionem.

3. Limitatur secundò: ut pœnæ illæ latæ tam contra ipsos Prælatos miscentes se administrationi, quàm Capitula eos recipientes sine literis, non videantur obligare in conscientia ante sententiam declaratoriam, ut doceri ait Pass. loc. cit. à Nav. in c. accepta. de restit. spoliat. opposit. 8. n. 35. Jo. Valer. de differ. atriisque fori v. obedientia. diff. 4. Barbof. ad cit. Extravag. injuncta. n. 3. Sic etiam Pith. cit. n. 294. ait, hujus Extravag. pœnas non incurri ab eo in foro conscientie, qui, collatione sibi factâ, ante receptas literas bonâ fide administravit quædam negotia Ecclesiæ, pro quo citat Nav. ubi ante.

4. Illud quoque notandum circa pœnam suspensionis latam contra Capitula recipientia tales; quòd ea juxta Suar. intelligatur de solis beneficiis, quæ capitulariter possident; à Passerino verò, citante pro hoc Bonacin. de cens. d. 3. q. 11. p. 10. de beneficiis singulorum, ita ut suspendantur singuli à propriis beneficiis, cum suspendantur, quicumque Prælatos sine literis Apostolicis venientes recipiunt.

* * *

Quæstio 440. An, & quid quo ad hoc punctum non administrandi ante literas constitutum sit circa Regulares?

1. **R**espondeo: dum Regulares aliqui ad eludendam Regulam Cancellar. in quâ Papa sibi reservat omnia virorum monasteria valorem annuum 200. florenorum aureorum excedentia, quomodocunque vacantia; & quòd ad ea, quibus speciali gratia permittebat electionem, sibi in specie confirmationem reservavit: curabant se indifferenter eligi, & electionem per Regulares Superiores suos, aut per Ordinarios locorum confirmari, hisque confirmationibus freti intrudebant se in monasteriis aliisque dignitatibus regularibus; ad occurrendum hisce fraudibus, statuit Pius IV. anno 1564. constituit. sua in Bullario 86. præter irritationem istarum electionum & confirmationum, & privationem fructuum, ut regimini & administrationi monasterii aliisque dignitatis conventualis, ad quod vel ad quam electi in spiritualibus, antequam ritè celebrata electione à Sede Apostolica confirmata, & literæ desuper expeditæ, per se vel per alium, in totum vel in parte, quovis colore immiscere, aut ad illud vel illam se recipi facere, vel aliàs se pro ejus Prælato gerere præsumentes jure, si quod illis ad monasteria vel eorum regimina, ac aliàs conventuales dignitates per electionem acquisitum, eo ipso sint privati, & deinceps ineligibiles, ipsaque monasteria ac dignitates ab Eadem Sede impetrari possint; qui verò similes electiones confirmare præsumperint, eo ipso etiam, si sint Superiores Ordinum, suis dignitatibus sint privati; si autem sint Ordinarii locorum, etiam si Archiepiscopali, & majore præcellant dignitate, ingressi Ecclesiæ interdicti, & ab Ecclesiis suarum regimine sint suspensi. Ita ferè sonant verba dictæ constitut. ut videre est apud Lott. l. 3. q. 17. n. 317.

2. Circa hanc constitutionem advertenda sequentia: primò, eam non esse restrictam ad casum coloris quæsitæ, de quo c. avaritia. nec ad casum regiminis aut administrationis cum effectu susceptæ, hoc est, actuali perceptione fructuum, sive temporalium sive spiritualium; sed extendi etiam ad casum simplicis occupationis de facto, non tantum ante confirmationem obtentam; sed etiam post eam obtentam à Sede Apostolica, sed nondum expeditis literis; ad quòd postremum se non extendit c. avaritia. Item non tantum ad eos, qui se ingesserint; sed etiam ad eos, qui vel id præsumperint, aut aliàs se gesserint pro Prælati (hoc est, ut Lott. se nominarint tales, cum gerere se pro aliquo non tam fit facti quàm animi, ut ideo in simplici asseveratione verificetur) Lott. loc. cit. n. 318. 319. Secundò; quòd pœna illa inhabilitatis, qua in cit. c. avaritia, non expressè, sed ad summum interpretativè ex quadam necessaria consequentia inducitur, inducatur per hanc constitutionem expressè, adeoque magis censentur afficere. Lott. n. 320. & 321. Tertiò: mitius nihilominus in hac expressione agi cum regulari, quàm cum ceteris, agar ille text. avaritia; cum hæc inhabilitas in hac constitut. Pii IV. restringatur ad locum, cum dicitur: *ac deinceps ibi ineligibiles esse: in cap. autem avaritia.* reddantur ineligibiles indeterminate. Lott. n. 322.

& 323.

Quaestio 441. An Pralati, qui non providentur aut confirmantur per Sedem Apostolicam, sed ab inferioribus Pralatis, confirmati vel instituti, ante tamen obtentas confirmationis suae aut institutionis literas accipere possint possessionem, & ingerere se administrationi?

Respondeo primò: in iis quidem locum non habere dictam *Extravag. injuncta*; cum hæc constitutio sit pœnalis, adeoque non extendenda ad casus non expressos. *Pasf. cit. c. 33. n. 24.* juxta *Gl. in cit. Extrav. v. non presument.* adeoque, ut *Idem Pasf.* locum quoque non habet in beneficiis (intellige, quorum de cetero provisio, vel institutio, vel confirmatio accepta in Curia per Papam) quæ non sunt dignitas, nec habent administrationem jurisdictionis; cum nec ista in illa *Extrav.* sint expressa. Verumtamen

2. Respondeo secundò: etiam independenter à dicta *Extrav.* & generaliter loquendo; adeoque etiam confirmati, instituti ab inferiore quàm Papà, ante obtentas & ostensas literas suæ confirmationis, institutionis alteriusve provisionis possunt administrare validè ac impunè quidem, sed non ordinatè, quietè ac securè Prælaturam, ad quam per electionem confirmati, aut per institutionem promoti sunt. *Pasf. loc. cit. n. 25.*

3. Primò impunè; quia in iis locum non habent decretales qualiter. & *avaritia.* utpote per quas imponitur pœna non nisi administrantibus ante confirmationem; neque etiam *Extrav. injuncta.* ut dictum. Dein etiam validè; quia per confirmationem, institutionem datur electo, instituto jus in re, seu dominium in prælatura vel beneficio, & facultas, imò & exercitium administrationis, ut *Abb. in c. nosti. n. 2.* *Felin. in c. ne Dei. de simon. Franc. in c. quàm sit. de elect. in 6. v. electus. Oldr. cons. 146. n. 4. n. 4.* *Blax. in direct. elect. p. 1. c. 8.* *Barbol. in c. transmissam. de elect. n. 2. &c.* quos citat & sequitur *Pasf. loc. cit.* Item *Lott. l. 1. q. 27. n. 7.* ubi: confirmatione obtentâ, assequitur confirmatus plenam administrationem omnium pertinentium ad jurisdictionem: adeoque statim vi confirmationis, etiam sine literis, & ante apprehensam possessionem corporalem validè administrat. *Pasf. loc. cit.* citans pro hoc *Abb. in c. transmissam. n. 3.* & *Barbol. n. 2.* *Milif. in repertor. v. possessio. Rebuff. de pacif. pass. n. 243.* *Garc. p. 4. c. 2. n. 7.* ubi non adest jus positivum, dominium illud vinculans, & exercitium impediens & irritans, uti facit *cit. Extrav. injuncta.* respectu confirmatorum à Papa. Unde jam etiam beneficiatus vel prælatus vi confirmationis habens jam titulum canonicum propriâ auctoritate sine alia facultate validè & impunè accipit possessionem beneficii vel prælaturæ. *Pasf. ibid.* citans *Abb. ubi ante.* *Barbol. ubi ante. n. 3.* *Ripam in c. sapè. de restit. spol. num. 69.* *Garc. ubi ante. n. 6.* *Mandol. Menoch. &c.*

4. Secundò: non tamen ordinatè, quietè & securè (multa enim sunt validè & impunè, quæ tamen non fiunt quietè & sine oppositione, sed impediuntur, ne fiant, vel facta vocantur in dubium; & sic etiam consistunt: esse dominium rei, & tamen indigere ope Judicis, ut mittatur in possessionem illius, ut patet in legatario, qui à tempore aditæ hæreditatis dominium acquirit legati, & tamen convincitur remedio possessorio, si propriâ auctoritate accipiat possessionem. *Pasf. n. 26.*) quia, ut

quietè ac pacificè administret, requiruntur tria: nempe literæ continententes promotionem, facultas acquirendi possessionem, & missio in possessionem. *Pasf. loc. cit.* Imprimis enim literæ hæc, ut dictum, sunt de substantia probationis gratiæ, in ordine, ut nota sit gratia, v. g. in præfenti confirmatio electionis iis, quorum interest; cum aliàs Ecclesia non teneatur credere asserenti electiois suæ confirmationem; sed potest illi resistere, & impedire, ne administret prælaturam vel beneficium. *Pasf. n. 27.* Atque ita jam, si confirmatus ab inferiore confirmatore ante obtentas literas sine contradictione administret, administrat validè; & si Collegium vel Conventus eum in prælaturam recipiat, recipit validè; verùm, si contra eum insurgat oppositio & lis, non erit in sua administratione & possessione quietus, donec probet suam confirmationem per literas. Hinc per se & universaliter loquendo literæ hæc sunt necessaria ad hoc, ut promotus seu confirmatus quietè, ac pacificè, & securè administret.

Quaestio 442. An confirmatus sine accepta possessione beneficii vel Prælaturæ possit administrare, & an dictam possessionem accipere possit literis nondum expeditis, aut ostensis?

Respondeo ad primum (quod commune est confirmato cum instituto vel aliter provisio) sine possessione legitimè accepta non posse confirmatum administrationem suscipere, ait *Pasf. de elect. c. 33. n. 25.* ubi etiam ex *Archid. in c. avaritia. de elect. & in c. eum qui. de prob.* quòd etiam antiquitus dicebatur, non posse confirmatum administrare, nisi secuta installatione, seu investitura, seu missione in possessionem. Neque tamen sibi contradicit *Idem Pasf.* dum paulò post subjungit: confirmatus ex vi confirmationis sine literis, & ante apprehensionem possessionis corporalis validè & impunè administrat. Unde etiam *Garc. p. 4. c. 2. n. 7.* dicat, eum, qui obtinuerit beneficium, cui annexum jus patronatus, ante adeptam possessionem beneficii posse præsentare; & dum hujus à se dicti rationem dat in *fine n. 25.* dicendo: qui enim obtinet Prælaturam vel beneficium, statim sine apprehensione aliqua vi confirmationis obtinet jus & dominium in beneficio: non inquam, hæc scribendo sibi contradicit. Nam ut ex ipsiusmet verbis patet, restringit id tantum ad validam & impunè administrationem; ita tamen, ut velit eum non posse adhuc administrare quietè & securè ante acceptam possessionem.

2. De cetero, posse spectato jure communi electum confirmatum, vel aliter institutum ante solennem installationem & corporalem introductionem in possessionem statim administrare jura ac bona Ecclesiæ, tam in spiritualibus quàm temporalibus, habet communis. *Lott. l. 1. q. 27. à n. 23.* Item *Garc. p. 5. c. 4. num. 244. & 250.* *Innoc. in c. transmissam. de elect. n. 1.* *Jo. Andr. n. 8.* *Abb. n. 3.* quos citat & sequitur *Pirh. ad tit. de elect. n. 340.* Idque Argumento *c. nosti. & qualiter. c. nihil. de elect.* quippe qui textus videntur requirere solam confirmationem ad administrandum; *Extravag. verò injuncta. de prob. inter comm. & constit. Julii 3.* de qua paulò post, præter confirmationem non nisi literas Apostolicas quò ad beneficia, de quibus quis provisus à Sede Apostolica. Argumento etiam illud

est,

est, quod post provisionem vel confirmationem, & literis desuper expeditis, etiam ante occupatam possessionem, censetur sedes non amplius vacare, & Capitulum nequeat amplius jurisdictionem exercere. Pirh. loc. cit. citans Garc. ubi ante. n. 245. Huc etiam spectat, quod, ut dicendum paulo post, in iuribus incorporalibus pro eorum exercitio sufficiat habere jus citra facti possessionem. Limitando nihilominus hæc secundum dicenda q. seq. & reflectendo ad illud, quod dictum: *speciato jure communi.*

3 Respondeo ad secundum: vetitum jam olim sub pœna privationis beneficii accipere possessionem beneficiorum, de quibus à Papa provisus, etiam si ea consistorialia non sint, literis non expeditis, ait Lott. l. 3. q. 19. n. 3. citans Felin. in c. veniens, de accusat. n. 3. Similiter vi constitutionis Iulii 3. quæ est illius 34. quàmque ad fufum recitat Lott. loc. cit. n. 1. prohibentur non solum electi & promoti ad consistorialia, sed etiam omnes alii provisivi Apostolici de quibuscunque beneficiis, eorum possessionem apprehendere ante expeditionem literarum, sub pœna privationis ipso jure; quin & sub pœnis statutis in *Extrav. injuncta*, contra recipientes illos sine ostensis literis ad administrationem; cum prius hæc pœna privationis ipso jure respectu tantum consistorialium beneficiorum inducta fuisset, & respectu non consistorialium solum pœna privationis ferenda. Lott. loc. cit. n. 17. qui etiam n. 18. addit, rationem amplianda illius pœnæ respectu adeptium sine literis beneficiorum illorum non consistorialium possessionem. Sic itaque ad incurrendam hanc pœnam privationis non solum beneficii, ad quod quis promotus per Sedem Apostolicam, sed & aliorum jam prius habitorum requiritur factum ipsum apprehensionis, & non sicut electum, confirmatum, seu aliter provisum per Sedem Apostolicam ante adeptam possessionem gessisse se pro tali; cum id ad contemptum non concludat; veluti si beneficia ad suam collationem spectantia contulisset, quod est ei permiffum, & quo non extendit se *Extrav. injuncta*. cum in iuribus incorporalibus pro eorum exercitio sufficiat habere jus citra facti possessionem; ut patet etiam in patronatu hereditario, ubi patronus juxta Roch. de jurep. v. ipsi vel ij. n. 24. Rebuff. in pr. de simon. in resig. à n. 25. cum communi. valide præsentat, etiam antequam sit immiffus in hereditatem, Lott. cit. q. 19. à n. 28.

4 Quo minus verò censeatur actum contra dictam constitut. & pœnæ ejusdem incurfæ, non obstat nullitas sumptæ vel acceptæ possessionis; quippe lex contemptum considerat, qui in simplici facto consistit, cujus proinde consideratio militat æque in actu nullo ac valido. Lott. loc. cit. n. 31. quamvis id limitet ad finem n. 32. hisce verbis: utunque stante nullitate hujusmodi non incurrat pœna privationis quoque aliorum beneficiorum ab eo obtentorum, ut Verall. decis. 98. n. 2. & 3. p. 3. & Rota in Verdunens. paroch. 23. Julii, 1586. Uti nec obstat, quò minus dictæ pœnæ incurrantur, penitentia & abstinentia ab ulteriore ingestione; cum, ut Gl. in clem. 1. §. quia verò, vers. ipso facto, de statu Monach. consummato delicto intemptiva sit penitentia pro evitanda pœna ipso jure inflicta. Lott. n. 32. Neque evitabitur transgressio hujus Constitutionis, & incurfus pœnarum, quòd provisus à Papa prætermiffa expeditione literarum prætextu multiplicandi titulum, procuret sibi provideri de eodem beneficio ab inferiore (dum is quoque de eodem

providere potest) & cum tali provisione ingrediatur possessionem, cum videatur sic potius quæritus color pro eludenda hujus constitutionis dispositione, quàm adhibitum sanum consilium pro multiplicando titulo (etsi de cetero etiam titulus Apostolicus, etiam validus, multiplicabilis sit ex provisione facta ab inferiore. Lott. loc. cit. n. 42.) cum cessante necessitate hujus multiplicationis, hæc dicatur nimia cautela, ex qua magis fraus & dolus colligitur. Lott. n. 40. & 41. Qualiter verò etiam multiplicando titulum ex alia ejusdem Papæ provisione committi possit in dictam constitutionem, & incurri ejus pœnæ, ostendit Lott. n. 52. Illud etiam ex eodem Lott. à n. 33. notandum, eum, qui impetrat ex hoc capite vacans beneficium, debere probare non expeditionem literarum tempore sumptæ possessionis, quòd ait esse difficile; eò quòd quodocunque exhibentur litera, præsumatur expeditio facta in tempore; tum pro evitando delicto, tum quia inter alia illud est possessionis commodum. Cautelam quoque addit Lott. n. 35. quæ uti posset reus, ne ex productione literarum prodatur, illas esse expeditas post sumptam possessionem. Justificatà verò semel impetratione ex hoc capite, intrusum non solum destitui beneficio regularum de annali & triennali; sed nec excusari posse ex non usu, stante decreto irrante contento in illa Constitut. aut ignorantia, utpote nimis crassa, ait Lott. num. 57. & 58. Uti nec ullam prætendi posse dictæ constitutionis ignorantiam; cum sit in viridi observantia, cit. n. 60.

5 Respondeo ad secundum secundò: loquendo de alijs provisus vel confirmatis, non per Sedem Apostolicam, sed ab alijs inferioribus, possunt hi capere possessionem sine literis provisionis, Lott. cit. q. 19. n. 26. ubi ait, quòd dicta constitutio Iulij nullo modo locum sibi vindicare possit in alijs, quàm in provisus Apostolicis; utpote in quibus solis militare possit ratio illa contemptus præcepti de expediendo literas; cum in inferioribus non cadat illa necessitas literarum. Idem de iisdem provisus, etsi utens distinctione aliquâ, nempe possessionis capta valide, & impunè & possessionis capta quietè & pacificè, tradit Pass. dum c. 33. de elect. sub n. 25. ait, quòd beneficiatus vel prælatus vi confirmationis suæ, utpote jam habens titulum canonicum propriâ auctoritate sine alia facultate, valide & impunè accipere potest possessionem beneficii vel prælaturæ, citatque pro hoc quamplurimos juxta dicenda à nobis in fine hujus part. ubi de capienda possessione. quòd autem subintelligat, etiã sine dictis literis, satis ex eo liquet, quòd hoc exemplo de possessione capienda confirmet id, quòd dixerat, posse confirmatum sine literis impunè & valide administrare, dicatque n. 29. expeditis literis confirmationem continentibus per se nulla licentia est necessaria pro accipienda possessione corporali, etiam quietè & pacificè, per quòd quoque indicat, quòd ante illas literas non capiat possessionem quietè & pacificè.

6 Sic etiam, si quis auctoritate legitimâ Ordinarii provisus, & ductus in possessionem, dein obtinisset novam provisionem à Papa, posse eum sine literis Apostolicis accipere vel continuare possessionem; eò quòd in tali non possit deprehendi aliud delictum quàm simplicis negligentia, ex qua necessariò non inferitur ad contemptum, pro ut contemptus est crimen distinctum à simplici negligentia, cujus potest esse, & non esse causa, tra-

dit Lott. *cit.* q. 19. n. 35. Quinimò, si presentatus à patrono, declinatà auctoritate Ordinarii, qui posset illum instituire, curaret se institui à Papa, adhuc non intraturam hanc Constitutionem Julij 3. eò quòd deficiat ejus ratio, quæ fundatur in supposito mera gratiæ, cujusmodi non est institutio, quæ potius est de justitiâ, tradit Lott. n. 47. Unde etiam n. 50. ait, considerandum propterea in hoc puncto semper, an presentatus egeat gratiâ Apostolicâ necne, quæ ipsa videntur applicari posse electo, qui etsi ab inferiore Confirmatore confirmari possit, recurrit tamen ad Papam sine necessitate, & ab eo confirmationem accipit.

7. Porro hæc intelligenda, ubi ita beneficium vacat, ut alius nullus sit actu in possessione illius, illudque administret; in hoc enim casu iste possessor non potest propriâ auctoritate, nec licitè nec validè spoliari possessione suâ; adeoque opus ministerio & officio Judicis ad adipiscendam possessionem. Pih. n. 341. Lott. l. 1. q. 27. n. 26. Pass. n. 31. juxta dicta à nobis aliàs.

8. Quòd si tamen etiam ad executionem hujus possessionis requiratur aliqua conditio (uti in *Extrav.* illa *injunctæ*, requiritur, ut confirmatus præter juramentum fidelitatis & obedientiæ) non potest accipere corporalem possessionem, nisi impletâ illâ conditione, & ut possessionem pacificè sumat, sufficit exhibere literas authenticas, in quibus constet de illa conditione impleri. Pass. n. 29. Quin & licet per se loquendo, etiam ad capiendam possessionem pacificè confirmatus obtentis confirmationis suæ literis non egeat ministerio Judicis, aut alterius officialis pro missione in possessionem; si tamen talis esset consuetudo, vel leges speciales de non adeunda possessione auctoritate propriâ, vel etiam non administrandi validè aut licitè sine prævia installatione solenni, hæc leges & consuetudines observandæ erunt. Pass. n. 30. Lott. l. 1. q. 27. n. 25. Quemadmodum etiam si in ipsis literis confirmationis, institutionis &c. datur Judex executionis, qui confirmatum vel institutum mittat in possessionem, hæc litera servandæ, & non accipienda possessio propriâ auctoritate, sed confirmatus institutus mittendus in possessionem à Judice ad id præstandum delegato. Pass. n. 32. quem vide ibidem pluribus de hac missione in possessionem per delegatum, uti & Garc. p. 6. c. 2. à n. 17. uti & dicenda à nobis infra, ubi de possessione.

Quæstio 443. An, & qualiter administrare possit Episcopus post obtentam confirmationis suæ literas ante consecrationem?

Respondeo primò: Episcopus confirmatus, obtentis literis confirmationis suæ, potest ea omnia exercere, quæ sunt jurisdictionis episcopalis; non verò ea, quæ sunt Ordinis Episcopalis, seu consecrationem, sive jure divino, sive ecclesiastico requirunt, Pass. *de elect.* c. 33. n. 5. Pih. *ad tit. de elect.* n. 338. cum communi; juxta *c. inter corporalia. de translat. Episc.* & *c. transmissam. de elect.* & ibi DD. Per confirmationem enim canonicam electus acquirit jus in re, & perfectum quasi dominium in prælatura, contrahit conjugium cum Ecclesia quasi ratum, quod per electionem initiatum erat; & hinc conceditur ei plena administratio & potestas exercendi omnia, quæ sunt jurisdictionis Episcopalis, & non requirunt Ordinem seu characterem Episcopalem; hoc verò conjugium spiri-

tuale per consecrationem veluti consummatur; Pih. *loc. cit.* juxta *c. 2. & ult. de translat. Episc.* & *Gl. in c. transmissam. de elect. v. de talibus.* & *Abb. ibid.* n. 3. Unde, quod ait *Gl. in c. transmissam.* eateus Ecclesiam adhuc videri viduatam, quatenus Episcopus seu sponsus illius necdum est consecratus, intelligendum est respectu eorum, quæ sunt Ordinis. Lott. l. 1. q. 27. n. 10. ex Host. *in c. de multa. de præb.* n. 3. Unde jam

2. Respondeo ad primum & secundò: potest Episcopus ante consecrationem excommunicare, aliàsque censuras infligere, & ab iisdem absolvere, etiam si ne quidem sacerdos sit, siquidem id jurisdictionis, non Ordinis est episcopalis; dum etiam Prælati non Episcopi, nec sacerdotes habentes jurisdictionem ecclesiasticam, id possunt; eademque est ratio in absolvendo, quæ in ligando; estque utrumque ejusdem potestatis, non tamen potest absolvere ab iis in foro interno penitentia. Pih. *loc. cit.* *juncto n. 339.* Pass. *loc. cit.*

3. Item potest cognoscere & judicare per se causas clericorum, etiam criminales, etiam principaliter, & non solum incidenter propositas in judicio. Laym. *in c. transmissam. n. 2.* Pih. *cit. n. 339.* citans Innoc. *in cit. c. n. 2. v. inquisitionis.* contra quosdam apud *Abb. in c. 1. de translat. Episc. n. 9.* admittentes, id eum tantum posse, ubi tales causæ incidenter proponuntur in judicio. Ratio est, tum quòd Episcopus etiam hujusmodi cognitionem criminalem delegare possit alicui non habenti characterem seu consecrationem Episcopalem; tum quia quilibet Judex Ordinarius habens merum imperium (quale Episcopus habet vi confirmationis, cum possit excommunicare, qui est actus meri imperij) potest cognoscere causas criminales. Laym. Pih. *ll. cit.* per verba autem illa *c. transmissam: præter ea, quæ majoris inquisitionis discussionem exigunt, & ministerium consecrationis desiderant:* non tam excipit Papa has causas criminales, etsi ex inter arduas numerentur, quàm eas solum inquisitiones, quæ ad realem, actualem & solennem degradationem clericorum spectant; quippe quæ juxta *c. 2. de penis.* & Laym. *Th. mor. l. 1. tr. 5. p. 3. c. 5. n. 4.* Episcopalis consecrationis ministerium requirunt. Pih. *loc. cit.* Laym. *cit. n. 2.* fatente ipso *Abb. in cit. c. 2. de penis, in fine.* apud Pih. posse Episcopum confirmatum non consecraturum de criminibus, quæ non tendunt ad actualem degradationem, sed ad aliam penam, cognoscere. Quamvis alij velint, dicta verba *c. transmissam* intelligenda procedere juxta antiquos canones, & morem Ecclesie veteris, quando juxta *c. si autem.* & *c. ult. 15. q. 7.* causæ criminales sacerdotum & diaconorum cognosci non poterant à solo Episcopo; sed tantum in Cœpiscoporum convocato concilio, quos Episcopus convenientes pro majore auctoritate conservanda oportebat esse consecratos. Laym. & Pih. *ll. cit.* cum, ut Pih. Episcopus electus & confirmatus ante consecrationem non vocetur simpliciter Episcopus, sed cum addito electus.

4. Item potest Episcopus ante consecrationem punire, gratias & privilegia concedere, à vassallis juramenta recipere, beneficia conferre (idem est de erigere) in vestire, presentatos instituire, electos confirmare, jurisdictionem in foro externo (imò & interno, ut addit Laym. dando alteri potestatem absolvendi à peccatis, etsi ipse Episcopus sacerdos non sit, quia hæc delegatio non est Ordinis. Pih. *loc. cit. n. 334.*) delegare. Pih. *cit. n. 338.* Laym. *in cit.*

6. *transmissam*. n. 1. citans Sanch. l. 7. mor. c. 32. n. 67. Suar. l. 4. de LL. c. 4. n. 9. (ubi etiam cum D. Thom. in 4. d. 20. q. unic. a. 2. quaestione. 2. addit, quod & indulgentias concedere possit, cum tamen indulgentiarum concessio videatur actus maxime spiritualis inter omnes, qui jurisdictionis sunt) & gl. communiter receptam in *cit. c. transmissi. v. talibus*.

5. Item potest synodos celebrare, casus reservare, quæ sunt consecrationis, alijs Episcopis committere &c. Pass. *cit. n. 5. Pirh. n. 334*. Quæmodum etiam Capitulum sede vacante facultatem ordinandi suæ diæcesis clericos concedere potest.

6. His non obstante communi aliâ illâ regulâ: *quod quis per se facere non potest, neque per alios potest: sive quod alicui suo non licet nomine, nec aliens licebit. regula juris 67. in 6.* Nam istæ regulæ in iis solum locum habent, quæ commissarius vel mandatarius facit nomine alieno sine auctoritate comitentis; talia enim committi vel demandari nequeunt, nisi committens jus habeat per se illa faciendi; cum nemo plus juris in alterum transferre possit, quam ipse habeat. *regula 79. in 6.* Jam vero Ordines, ipsi sumque etiam Ordinem Episcopatus conferunt Episcopi commissarii, non potestate ordinis accepti ab Episcopo committente non consecrati; sed conferunt vi ordinis & consecrationis suæ. Et sic Episcopus ille committens non dat potestatem ordinandi, quam per se habet commissarius talis ante mandatum & delegationem; sed tantum dat seu committit illis jurisdictionem in non subditos, quæ necessaria est ad licitum exercitium ordinationis, & hæc jurisdictioni iis à non consecrato conferri potest. Ita ferè *Pirh. n. 334*.

7. E contra non potest Ordines, nec Sacramentum Confirmationis conferre, christina conficere, benedicere virgines, sacra vasa, altaria & templa consecrare. *Pirh. loc. cit. citans gl. ubi ante*. Quod autem addit, quod nequeat deponere & degradare clericos, verum non est, si per deponere & degradare intelligat privare beneficijs & officijs, quia hoc est jurisdictionis; secus fortè, si intelligat actualem & solennem degradationem, quæ factâ, clericus tradatur potestati seculari.

Questio 444 An. & quid speciale sit in hoc puncto circa Archiepiscopos?

1. **R**espondeo primò in genere: Archiepiscopus confirmatus, etiam consecratus, ante acceptum à sede Apostolica pallium non omnia, quæ ad Archiepiscopum spectant, exercere potest, cum ante illud non obtineat officij Archiepiscopalis plenitudinem. *c. nisi. de auctoritate & usu pallij. Laym. ibid. n. 1.*

2. Respondeo secundò magis in specie: quantum spectat ad actus jurisdictionis, actus majores exercere nequit ante acceptum pallium, v. g. convocare Concilium provinciale. *Pirh. loc. cit. n. 333. Laym. loc. cit. juxta c. quod sicut. de elect. §. prater ea, quo etiam spectat Provinciam visitare. Pirh. loc. cit. cum Gl. in cit. c. quod sicut. v. sine pallio.* Secus est de alijs actibus inferioribus jurisdictionis; hos enim ante acceptum pallium potest exercere, v. g. causas cognoscere, delegare, Judices constituere, committere potestatem ordinandi, vel etiam consecrandi Episcopos, argumento *c. suffraganeis, de electione. Laym. loc. cit. Pirh. n. 334.*

3. Quantum spectat ad actus Ordinis Episcopalis, actus qui inter mistarum solemnia, aut saltem cum Episcopalibus ornamentis peraguntur v. g.

ordinare, christina conficere, consecrare Ecclesias, exercere nequit juxta expressum textum *cit. c. quod sicut*; eò quod talia facere videatur non tanquam simplex Episcopus, sed tanquam Archiepiscopus. *Laym. loc. cit. Pirh. n. 333. juncto n. 335.* ubi etiam ait; similiter eum non posse ante acceptum pallium conferre Sacramentum Confirmationis, benedicere Abbates & virgines. Actus verò Ordinis, quos solâ stolâ indutus Archiepiscopus facere solet, ut sunt vasa sacra consecrare, corporalia vel camiteria benedicere, ea licitè exercere potest ante pallium acceptum. *Laym. loc. cit. Pirh. n. 335.* citans *Hofst. in sum. de usu pallij. n. 1. Azor. p. 2. l. 3. c. 33. q. 5.* Porro, si Archiepiscopus consecratus antè acceptum Pallium ea exercent, quæ illi prohibita, validè quidem exercet, sed peccat contra canones, puniri que potest, vel amotione ab officio, vel aliâ mitiore poenâ. *Pirh. cit. n. 25. citans Azor. ubi ante.*

Questio 445. An. & quæ Abbates ante benedictionem administrare possint?

1. **R**espondeo primò: potest Abbas post confirmationem ante benedictionem exercere ea omnia, quæ ad jurisdictionem spectant. *Pirh. ad tit. de elect. n. 402. Tamb. de jure Abb. To. 1. d. 11. q. 3. n. 2. juxta c. transmissam. de elect. Eademque quo ad hoc est ratio de Abbate confirmato non benedicto, quæ de Episcopo confirmato nondum consecrato; nempe quod per confirmationem accipiat potestatem jurisdictionis & administrationis. AA. ijdem *ll. cit. Lott. l. 1. q. 27. n. 24.* Multòque magis hæc ratio locum habet in Abbate, quam Episcopo, dum electus & confirmatus in Episcopum dici adhuc nequeat Episcopus, nisi consecratus, ut *Zabarell. in c. eam re. de rescrip. n. 1.* cum necdum intelligatur inter ipsum & Ecclesiam consolidatum matrimonium spirituale (unde & adhuc liberè resignare potest, & per acceptationem incompatibilis inducitur illa resignatio. *Lott. loc. cit. n. 17. citans eundem Cardinal. in clem. gratia. de rescrip. n. 9. & Præposit. in c. 1. d. 23. col. 3.*) sed solum dicitur electus, etiam si confirmatus. Electus verò & confirmatus in Abbatem illico Abbas est & dicitur. *Lott. loc. cit. n. 13. juncto n. 16. & 18. Tamb. loc. cit. q. 5. n. 1.* ubi quod Abbates constituantur in suo munere, non per benedictionem, sed per electionem & confirmationem. Argumento *c. 1. de suppl. negl. pral. & ibi communiter AA. citat pro hoc Jo. And. in c. inter monasterium. de sent. & re judic. n. 6. Felin. ibid. n. 1. Old. conf. 14. col. 2.* (qui etiam dicat, de stylo etiam Cancellaria electum & confirmatum vocari Abbatem) *Barbof. ad cit. c. inter monast. n. 6. contra Hofst. in c. tuam. de stat. & qualitat. n. 7.* Limitandum hoc ipsum ita, ut dum benedictio hæc vim habet confirmationis (uti quandoque contingit, dum nullâ aliâ confirmatione præcedente Episcopi aliter Abbates & Præpositos non confirmant, quam impetiendo illis solennem hanc benedictionem) adeoque per eam confertur potestas jurisdictionis, ante eam administrare nec debent, nec possunt Abbates aut Præpositi electi. *Pirh. loc. cit. n. 402. in fine. citans Sylv. v. Abbas n. 4. ac dicens, de hac confirmatione loqui Innoc. in c. 1. de suppl. negl. Pralat. n. 1.**

2. Respondeo secundò: administrare tamè seu exercere quæ sunt Ordinis (quales actus Ordinis dignitati Abbatiali cõcessi sunt Ordines minores cõferre, solenniter populo benedicere, vasa sacra & vestes benedicere, & alia pontificalia exercere) non posse

Abbatem ante benedictionem, ait Pirh. *loc. cit.* juxta *c. transmissam*. hoc ipsum tamen limitans ad loca, ubi consuetudo viget, ut Abbates post obtentam confirmationem benedicantur; eò quòd ibi hanc potestatem Ordinis accipiant per benedictionem. Quòd si intelligat Pirh. de non posse licitè, & acceptione potestatis exercendi illos actus licitè, verum est; si verò etiam intelligat de non posse validè, & de acceptione ipsius potestatis Ordinis, non subsistit, juxta mox dicenda.

3. Respondeo tertio: non solum in locis, ubi ex recepta consuetudine Abbates non benedicuntur, sed & in aliis, ubi viget ea consuetudo, seu absolute loquendo, Abbates non, vel nondum benedicti omnia officia Abbatis propria, etiam ea, quæ sunt Ordinis, statim post confirmationem acceptam, expeditisque & exhibitisque, ubi opus est, litteris confirmationis, administrare possunt validè (quin & in locis, ubi non solent benedici, licitè) *Lott. loc. cit. n. 14.* (ubi: quòd dicitur de Episcopo circa consecrationem, nullatenus trahendum est ad Abbatem respectu benedictionis; nimis enim diversa est ratio. *juncto n. 18.* ubi: benedictio non est de essentia, & simpliciter necessaria Episcopo, ut validè exerceat actus ordinis Episcopalis) *Tamb. loc. cit. q. 3. n. 4.* ubi: dicendum, benedictionem non esse simpliciter necessariam Abbati ad hoc, ut actus Ordinis exercere possit; quòd ipsum expressè asserit Pirh. *loc. cit.* Idq; unà cum *Tamb. & Lott.* probat ex *c. de suppl. negl. Pralat.* ubi Alexander III. concedit Cisterciensibus, ut si Episcopus tertio cum humilitate & devotione requisitus, Abbates benedicere renuerit, liceat Abbatibus proprios monachos suos benedicere, & alia, quæ ad hoc officium spectant, exercere &c. si enim benedictio hæc ad hoc esset simpliciter necessaria, Papa in negligentiam & contumaciam Episcopi dicecesani potius dedisset Abbatibus facultatem in eo casu eligendi, quem maluissent, Episcopum, à quo munus benedictionis consequerentur, quàm absque benedictione exercendi omnia, quæ ad eorum officium spectant. Item ex eo, quòd Abbates non perpetui, licet non benedicantur (benedictio enim est etiam quasi perpetua, indelebilis & inevitabilis, adeoque non datur propter officium temporale) tamen gaudent omnibus privilegiis & indultis ad agendum, quibus fruuntur Abbates benedicti. *Pirh. loc. cit. Tamb. q. 3. n. 5.* Ac denique quasi à priori probant id eundem *Pirh. loc. cit. Tamb. n. 6. 7. 8.* ex eo, quòd benedictio hæc non imprimat characterem, uti facit consecratio Episcopalis, nec à Christo instituta sit; quòdque hanc potestatem exercendi actus illos non consequuntur tam per benedictionem, quàm ex privilegio generali potissimum concessio Abbatibus benedictis, *c. quoniam. d. 69.* quòd dein privilegium extensum ad Abbates non benedictos; pro quo *Tamb. n. 7.* citat *Abb. in c. 1. de suppl. negl. col. 3.* *Cardin. in clem. attendentes. §. statim. q. 5. & seq. de statu monachor.* quin Idem *Abb. loc. cit.* uti & *Imol. & Felin. in cap. eam re. n. 7. de rescript.* dicat, hanc benedictionem ad exercendum, quæ sunt officii Abbatum, potius esse de solemnitate, & ad bene esse, quàm de substantia; quòd ipsum repetit *Tamb. loc. cit. q. 5. n. 3.* ubi: non est eadem ratio de hujusmodi benedictione, quæ est de consecratione Episcopi; quia hæc benedictio est potius de solemnitate, quàm de substantia. Unde jam etiam ait *Tamb. cit. q. 5. n. 4.*

Abbatem ante benedictionem uti posse baculo pastoralis & reliquis pontificalibus, pro quo citat *Cardin. ubi ante. in clem. attendentes. Abb. ubi ante. & in c. quanto. de off. Ordinar. Felin. in c. eam re. de rescript. n. 7.*

PARAGRAPHVS III.

De iis, per quos petenda confirmatio, deque tempore ac loco ejus petendæ & dandæ.

Questio 446. An ipsi electi confirmationem suæ electionis petere possint?

1. **R**espondeo: de jure communi legitime electi non solum sine nota ambitionis possunt, sed & debent petere confirmationem, *Pass. de elect. c. 33. n. 39.* cum communi; juxta *c. quam sit. de elect. in 6.* ubi præcipitur, ut quisvis electus intra trimestre petat confirmationem; quem textum non procedere solum de electione ad Cathedrales Ecclesias, sed de quacunque electione ad quamcunque Ecclesiam, ostendit *ibidem Pass.* Unde etiam electus sine omni nota ambitionis agere potest, & officium Judicis implorare pro confirmatione, ubi ea differretur, *Donat. tom. 2. tr. 6. q. 16. num. 2.* citans *Hofst. in cap. quia propter. de elect. n. 66.* postquam enim per consensum majoris partis eligentiū perfecta naturaliter est ejus electio, potest is absque ambitione consentire; cumque per consensum illius & eligentiū inter hos & illum contrahatur conjugale vinculum, is agere potest ad id, quòd ei vi talis vinculi debetur, quòd est confirmatio, quæ non est gratiæ, sed necessitatis & justitiæ, *Donat. loc. cit.*

2. Dixi: quantum est de jure communi; nam, ut testatur *Donat. loc. cit. n. 4.* in Ordine Dominicanorum non procedit textus ille *c. quam sit.* sive quòd electus petere debeat, vel etiam possit confirmationem; eò quòd is per electionem legitimam, etiam unanimum nihil juris acquirit, & quòd in potestate Prælati sit, eum confirmare vel non; & quamvis eum non confirmet, non tamen tali electo concedatur appellatio, vel causa aliqua profequendi, Nihilominus *Pass. & ipse Dominicus loc. cit. n. 47.* ait; quòd tamen, cum electo non queratur jus ullum, parum conveniens sit, eum petere confirmationem; attamen, quia, ut habetur *c. quam sit.* petitio confirmationis est Ecclesiæ beneficium, cujus negotium agitur, dum procuratur, ne diu maneat sine Prælato, etiam in hoc suo Ordine non damnandum electum, qui confirmationem sui peteret.

3. De cetero hujus contrarium est in postulato, qui petere non potest suæ postulationis admissionem, *Pass. loc. cit. n. 43. in fine.* ubi: tantum abest, ut in *cit. c. quam sit.* nomine electi comprehendatur postulatus, ut postulato potius prohiberetur, non solum petere, sed & consentire postulationi; electo autem præcipitur, ut illam, nempe confirmationem, petat, Est quoque hujus contrarium in præsentato, ita ut, sive is præsentatus sit à pluribus patronis, aut etiam à Collegio aliquo ecclesiastico, sive ab uno patrono, eoque laico, necesse non sit illum, aut etiam patronum ulterius petere institutionem; eò quòd, ubi præsentatio facta est, jam Superior

perior satis sit monitus de vacantia Ecclesiæ, & de eo, qui debet promoveri, & solum superest, ut ipso suo muneri non desit, sed in tempore sibi præscripto idoneitatem præsentati inquirat, & Ecclesiæ vacanti provideat; adeoque opus non sit ulteriore petitione institutionis, Pass. loc. cit. n. 42. juncto n. 41. ubi etiam ostendit, textum illum *c. quàm sit*. locum non habere in præsentato, eumque non comprehendendi ibi nomine electi.

Questio 447. An peti quoque possit per alios confirmatio electi, & quid in specie sit in hoc circa Electores?

Respondeo primò: potest electus non tantum per se, sed etiam per constitutum à se ad hoc procuratorem petere & procurare confirmationem electionis suæ. Azor. p. 2. l. 3. c. 29. q. 11. Pirh. ad rit. de elect. num. 308. Barbof. juris Eccles. l. 1. c. 19. n. 246. Pass. loc. cit. n. 45. (ubi etiam, quòd si electus impeditus sit, non teneatur procuratorem mittere, nisi in terminis *c. cupientes*. pro quo citat Franc. & Gemin.) Donat. tom. 2. tr. 6. q. 17. n. 1. ubi etiam, quòd, etsi in suo Ordine electus non possit petere confirmationem, possit tamen constituere procuratorem, non ad defendendum jus sibi per electionem quæsitum, quia id esset litigare de subiecto non supponente; sed ad informandū Papam de toto electionis negotio, præsertim, cum neque Regularibus vetitus recursum ad S. Sedem. Additque Idem Donat. loc. cit. n. 2. quòd, cum hi procuratores debeant in iudicio comparere (quod credo intelligit de casu, ubi confirmatio judicialiter obtinenda) & non admittantur, nisi sint publicis instrumentis instructi, juxta *c. 1. de procurator. constit.* esse constituendos per publicum contractum rogatum manu publici Notarii: & cum subscriptio constituentis, ut ait Idem Donat. n. 3. potest esse non nota, & facile falsificari, melius ac tutius esse, ut in hoc Notario seculari, quàm regulari; dum quandoque ex privilegio (ut Dominicani teste eodem Donat. & Rodriq. qq. regul. tom. 3. q. 8. a. 1.) habent id Ordines quidam, ut ab eorum Prælatibus in causis Religiosorum creari possint Notarii ex ipsis Religiosis, qui inter eos sint ejusdem fidei & valoris, cujus sunt Notarii seculares. Porrò procurator constitutus ab electo potest esse de numero eligentium. Donat. cit. q. 17. n. 1.

2. Respondeo secundò: potest quoque electi amicus aliquis sine ipsius mandato nomine illius petere confirmationem; modò electus id dein rati habeat intra tempus constitutum ad petendam confirmationem; cum in omni casu rati habitio debeat fieri intra illud tempus, intra quod actus possit geri; eò quòd rati habitio retrahatur, & mandato aequiparetur, juxta *reg. juris. 10. in 6.* Azor. Pirh. Barbof. l. cit. Pass. n. 46. citans Lavor. de elect. c. 25. n. 41. Biax. in direct. elect. p. 3. c. 43. n. 2. Gratian. discept. for. c. 573. n. 1. Tiraq. de penis temperand. casu 22. n. 37.

3. Respondeo tertio: possunt quoque, & sufficit ad evitandam penam statutam *c. quàm sit*. contra electum non petentem intra constitutum tempus confirmationem, Electores petere confirmationem, electo non petente, modò tamen is jam consenserit electioni, & non dissenserit confirmationi petendæ. Laym. in cap. scriptum. de elect. num. 1. Pirh. cit. num. 308. citans cap. cum Ecclesia. de causa possessionis & propriet. Barbof. loc. cit.

Pass. loc. cit. n. 46. & 49. juxta *c. cum inter canonicos. c. cum dilectus. c. dudum. de elect.* Sic quoque in suo Ordine electores esse, qui petant confirmationem, ait Bass. cit. n. 47. Non tamen in *c. quàm sit*. præcipitur Electoribus, ut petant confirmationem electionis, cum hoc ibi mandetur electo, non electoribus. Pass. n. 43. Cujus contrarium est in postulatione, cujus admissionem petere præcisè præcipitur postulantibus in cap. cupientes; etsi hic textus non nisi de postulatione ad Cathedrales & Regulares Ecclesias loquitur. Pass. loc. cit.

4. Respondeo quartò: potest quoque Capitulum instituere procuratorem pro negotio confirmationis, qui etsi absens percipiat fructus beneficiorum (intellige, quæ habet in Ecclesia, pro cujus bono laborat in hoc negotio) tanquam legitime impeditus à residendo; cum ejusdem Ecclesiæ negotium tractet. Pass. n. 50. ex Baldo in *c. præterita. de elect. n. 1.*

5. Respondeo denique: posse etiam quemlibet alium de Ecclesia instare pro confirmatione electi, cum agatur de interesse totius Ecclesiæ, cujus Prælati est electus. Unde & quilibet de Ecclesia potest appellare ab electione. Pass. n. 49. contra Bald. loc. cit. consentem, Electores posse petere confirmationem, sed quemlibet alium (subintellige, etsi de cetero de Ecclesiâ) non posse prosequi causam appellationis.

Questio 448. An sufficiat electum vel electores petere, electione declarari canonicam?

Respondeo negativè; siquidem simul stare possunt, electionem declarari canonicam, & tamen eam non confirmari. Pass. cit. cap. 33. n. 51. citans Franc. in *c. quàm sit. de elect. in 6. ad 5. ceterum. n. 3. Gemin. ibidem. n. 2.*

Questio 449. An electus ad eandem Ecclesiam vel Prælatiuram duabus diversis electionibus, utramque prosequendo, petere possit confirmationem?

Respond negativè. Pirh. ad rit. de elect. n. 323. Pass. de elect. c. 33. n. 48. Lott. l. 2. q. 13. n. 90. juncto num. 101. Laym. in cap. ut quis. de elect. in 6. juxta expressum textum ejusdem cap. ubi dicitur, non esse rationi consonum, ut quis per duas electiones ad eandem Ecclesiam simul (vel etiam divisim, ut Gl. in cit. *c. ut quis*, apud Pirh. loc. cit.) est electus (uti id contingere posset, dum, quia putatur in priore electione errorem seu defectum commissum fuisse, post lapsum trimestre vel semestre Superior quasi jure ad se devolutum eundem prius jam electum in Ecclesia seu Prælatiura instituit: vel si Capitulares post primam electionem nondum privati jure eligendi, ad aliam novam electionem progressi eundem elegerunt. Pirh. n. 324. Laym. loc. cit. cum Gl. in *c. ut quis. v. duas*) utramque prosequatur, & confirmationem ex eis petat, cum non nisi ex una illarum valeat jus obtinere. Idque, etiamsi ab initio protestetur, quòd non intendat nisi ex una, nempe ex ea, quæ valida fuerit, seu ex qua jus sibi competere contiterit, effectum confirmationis consequi. Quare, ne cum Ecclesiæ, ad quam electus est, vel adversarij, si quem habet, discrimine, in incerto vagetur, eligere debeat, quam ex illis duabus electionibus prosequi velit, ejusdemque confirmationem petere; ita ut ad alteram postea electionem

tionem regressum habere non possit, utpote cui, alteram præferendo, renunciasse censetur, proficundo sibi jus ex altera non competere. Ratio hujus decisionis est, quòd, cum non nisi ex una earum electionum jus haberi possit, confirmatio habens pro objecto electionem, non possit habere pro objecto nisi unicam, eamque certam electionem. Quippe confirmatio, utpote habens se per modum decreti, quod fieri debet super re vel jure certo, in incertum ferri, seu in incerto vagari nequit; adeoque jam petitor determinare cogitur electione, quam, seu in vim cuius confirmari velit, quod quia necdum facit, protestando, se alterutra contentum esse velle, protestatio talis nihil operatur, Laym. Pirh. *ll. cit.* Quòd si autem quis eodem tempore electus esset diversis electionibus ad diversas Ecclesias, utramque electionem prosequendo, petere non potest confirmationem utriusque electionis, seu confirmari se pro utraque Ecclesia; non quidem quòd confirmatio sic vagaretur in incerto, sed quia non potest utrique simul Ecclesiam dispensari, quo supposito, se prius determinare debet ad unam, alteri renunciando. Pass. *loc. cit. n. 48.*

2. De cetero non obstat responsioni nostræ seu decisioni dictæ decretalis *ut quis*, quòd pluribus collationibus, vel institutionibus obtinens idem beneficium (dum v. g. quia dubitabat de valore prioris collationis sibi factæ, impetrat insuper aliam seu novam collationem vel institutionem, sive ab uno, sive à diversis, quod non tantum potest, sed & consulto faciet, Laym. *loc. cit. ex Abb. in c. post electionem. de concess. præb.* absque eo, quòd per hoc censetur renunciare primæ, cum secunda non sit contraria primæ) utramque prosequi, & utraq; niti, & uti possit ad defendendum se, juxta *reg. 20. in 6. nemo pluribus uti defensionibus prohibetur*: nam diversitas est in eo, quòd in hoc casu agatur de jure jam quæsito & obtento in beneficio per collationem, vel institutionem retinendo seu defendendo, ad quod non requiritur confirmatio; in altero vero casu agatur de jure quærendo seu obrinendo in beneficio per confirmationem, quæ confirmatio, ut dictum, non potest inniti super incerto seu duobus titulis incertis, cum debeat cadere super certum, Pirh. *l. c. n. 324.* Vel, ut Laym. *l. cit.* (quod tamen ferè in idem recidit) in eo est diversitas, quòd electus sit petitor confirmationis, adeoque determinare debeat, quid petat, seu quam electionem confirmare velit: provisos vero non sit petitor, sed defensor sui juris; ad defensionem autè illi omnes modi permittantur, modò non sint contrarii.

3. Utrum verò *cit. decretalis ut quis*, locum quoq; habeat in præsentationibus, ita ut pari modo præsentatus duabus præsentationibus nequeat utramque prosequi; sed arctetur unam eligere, & in vim illius petere institutionem, non convenit inter AA. Affirmativam tenent Lap. *alleg. 8. n. 4.* Lamb. *de jurep. l. 2. p. 2. q. 5. a. 3. n. 6.* Negativam tenent Pass. *cit. n. 48.* citans Barb. *ad cit. c. ut quis. n. 5.* Lott. *l. 2. q. 13. n. 91.* citans Gl. *in cit. c. ut quis. v. eligere.* & Rot. *in Lunen. Sarzan. Capellan. 20. Jun. & 5. Decemb. 1601.* Et expressius *n. 49.* ubi ait: arbitror textum *cit. c.* neque in verbis, neque in ratione applicari posse materiæ huic præsentationis & institutionis. Rationem etiam dat Lott. *a. n. 103.* quòd nimirum cesset in hoc casu principalis ratio decretalis illius *ut quis*, nempe incertitudo illa; quippe dum supponitur quis duas habere præsentationes ab eodem, vel diversis patronis, necesse est etiam supponere, eas

coram diversis prætendentibus instituere (cui non, sicut electionis actus conficitur in personis intelligentibus & electis, ita etiam præsentationis actus conficitur in personis præsentati & præsentantis, sed insuper requiritur persona habens instituere) unde licet utramque simul promoveat præsentationem, dum tamen utramque non promovet coram eodem institutore, sed singulas singulariter coram singulis institutoribus, cesset illa incertitudo, & neutra harum institutionum vagetur in incerto. Verùm quid vetat, quò minus contingere possit, ut idem duabus præsentationibus à diversis patronis, quorum singuli jus prætendant, præsentetur eidem seu coram eodem habente instituere, isque utramque acceptet ad videndum interim, cui ex præsentantibus jus ad præsentandum, & vi cuius ex hisce præsentationibus præsentato jus competat; non secus ac contingit, dum ab electo duæ electiones de te factæ offeruntur eidem confirmatori, isque utramque acceptat ad examinandum, &c. Certè in hoc casu æque parum præsentatus utramque præsentationem prosequi poterit, petendo institui in vim illius, quæ valida censetur, quam electus duabus electionibus, & utramque præsentans eodem confirmatori, petere possit confirmari se in vim illius, quæ valida censetur; quia æque vagabitur talis institutio in incerto; adeoque in hoc casu adhuc locum habebit dicta decretalis. Ad hæc rationem aliam adjungit Lott. *num. 105.* nempe, quòd neque materiæ illi institutionis applicari possit illud dictæ decretalis; quòd per optionem factam de una duarum electionum ita extinguatur effectus alterius, ut ad illam non relinquatur regressus; siquidem ad hoc, ut per optionem unius viæ præcludatur altera, requiritur imprimis, ut ista prælectio fieri debeat juris necessitate; si enim in simplici ejus arbitrio positum sit, uti, quæ ipse velit, non præcluditur hoc ipso regressus ad aliam. Dein ut ista prælectio fiat formaliter, id est, in executionem concessæ optionis; ac denique ut res definat esse integra (quod tunc intelligitur, quando per optionem unius optabilis quæritur jus cuiuspiam respectu alterius; ita ut si per talem optionem nihil quaratur alteri tertio, cesset ratio hæc denegativa regressus) jam verò cessent hæc omnia in protectione plurium præsentationum, cum nulli injecta sit hæc necessitas à jure, nec iusta electio, nec interrim jus quæsitus alteri. Verùm quid si opponatur: etsi in verbis citata decretalis non imponatur illa necessitas prælegendi unam ex illis præsentationibus; quippe quæ tantum loquitur de electionibus, imponi tamen & illam vi rationis ejusdem, nempe ejusdem incertitudinis, quæ nititur illa decretalis, intellige in nostro casu, dum eidem institutori idem præsentaretur duabus præsentationibus seu à diversis patronis. Quid si etiam dicatur, etiam, dum præeligitur una ex dictis electionibus, nihil juris quæri per hoc tertio; nisi fortè, in quantum, dum hæc prælecta electio est invalida, jus providendi devolvitur ad confirmatorem.

Quæstio 450. Intra quod tempus petenda confirmatio?

1. Respondeo: quivis electus, postquam electionem accepit, seu electioni de se factæ consensit, intra tres menses à die præficti consensûs numerandos confirmationem electionis petere debet. Barbofi. *juris Eccles. l. 1. c. 19. n. 246.* Pirh. *de elect.*

elect. n. 307. Laym. in qq. can. de elect. q. 108. Azor. p. 2. l. 6. c. 16. q. 2. Donat. Tom. 2. tr. 6. q. 3. n. 1. & tr. 7. q. 3. n. 1. cum communi juxta expressum textum cit. c. quàm sit. de elect. in 6. Quod idem locum habere in postulato, nimirum ut intra trimestre à postulantibus petatur postulationis acceptatio, tradunt Laym, Pirh, ll. cit. cum Gl. in cit. c. quàm sit. v. vacuetur. Sufficit autem, si petatur intra illud trimestre confirmatio; nec ad evitandam pœnam necesse est, ut confirmatio obtineatur. Pass. de elect. c. 33. n. 51. cum Gl. in c. quàm sit. v. petere. Siquidem ex momento hujusmodi petitionis legitime & canonicè factæ constituitur in electo jus irretactabile, etiam si ipsa confirmatio non sequatur. Lott. l. 3. q. 17. n. 203. argumento c. cum inter canonicos. & c. cum dilectus. de elect.

2. Neque etiam hoc tempus ad petendum datum currit legitime impedito. Pirh. Laym. Azor. ll. cit. Pass. n. 54. juxta expressum textum c. quàm sit. ubi: si iusto impedimento cessante &c. Qualia impedimenta ponuntur à Gl. in cit. c. v. impedimento. infirmitas, viarum discrimen, Superioris seu confirmatoris impedimentum, frequens curiæ mutatio, tempestas maritima, vis fluminum &c. Proinde hoc tempus est utile, non continuum, aliàs maxima resularet iniquitas. Lott. loc. cit. n. 203. juxta Gl. in c. quàm sit. v. obtinere & v. petere. Ubi & illud notandum, quod dictum supra ex Pass. n. 45. nempe quod, si electus fuerit impeditus, non teneatur petere confirmationem per procuratorem, nisi in terminis c. cupientes.

Questio 451. Qualiter ad evitandas pœnas statutas negligentibus petere confirmationem, debeat probari hujusce impedimentum?

Respondeo: debet electus, qui passus est labi hujusmodi tempus, docere, fecisse se quidquid in se fuit, justificando justum impedimentum. Lott. loc. cit. n. 208. juxta c. cupientes. de elect. §. in super. & ibi Archid. n. 4. Neque excusandum illum, qui probaret se ad Curiam accessisse in tempore præstituto; verum non potuisse habere copiam Papæ aut illius ministrorum, nisi de hoc simul solenniter protestatus fuisset, tradit Lott. loc. cit. n. 209. cum Gl. in c. cupientes. §. quod si per viginti. v. proposita. & Franc. de Marcha decis. 1324. p. 1. in princip. Imo nec excusandum, si post personale accessum ad Papam, proposita sua petitione, re infecta illicitiatus à Curia recessisset, tradit Idem Lott. n. 210. citato c. si postquam. de elect. in 6. Gl. in c. cupientes. ubi ante V. comparere & Franc. de March. ubi ante n. 2. Verum loquitur Lott. de tempore constituto in c. cupientes, de quo paulo post.

Questio 452. Que pœna statuta negligentibus petere confirmationem intra illud trimestre?

Respondeo: amissio illius quæsiti electo ex electione. Barbof. juris eccl. l. 3. c. 14. n. 27. Pass. loc. cit. n. 53. Pirh. Laym. Azor. ll. cit. Electio siquidem, ut dicitur in c. quàm sit. eò ipso viribus evacuetur, seu ipso facto & jure irrita censetur. Proinde hic Canon & pœna non est sententiæ ferendæ, sed lætæ; ita ut nullà opus sit alià declaratione super privatione juris quæsiti electo. Pirh. loc. cit. n. 308. Pass. cit. n. 53. citans Franc. in c. quàm sit. n. 4. Gemin. ibid. n. 5. Barbof. ibid. num. 10. Suar. de LL. l. 5. c. 6. n. 4. cujus contrarium erat olim, seu jure

antiquo, dum, si electus post prælitum electioni consensum non petierat confirmationem, nunquam propterea privabatur jure sibi quæsito per electionem; sed per Superiorem cogebatur petere confirmationem. Pirh. cit. n. 308. in fine. citans Gl. in c. quàm sit. v. evacuetur. Censetur autem in tantum jus illud quæsitum electo resolutum per negligentiam illam in petendo, ut etiam si sequatur post elapsum illud tempus confirmatio, sit ipso jure nulla. Pirh. cit. n. 308. Lott. l. 3. q. 17. n. 204. nisi fortè confirmatio scienter, seu ex certa scientia ab eo, qui aliàs suo jure conferre poterat Prælaturam, facta fuisset. Pirh. Lott. ll. cit. cum Gl. in c. quàm sit. v. vacuetur. ad finem. Porro vis illa resolutiva juris quæsiti non consistit in contemptu, sed in simplici negligentia. Lott. n. 206. cum Gl. in c. cupientes. v. expectat.

Questio 453. An, & qualiter per negligentiam electi in petendo, & hinc evacuata electione, jus remaneat Electoribus procedendi ad novam electionem?

Respondeo: electus negligente intra illud trimestre petere confirmationem suam, non est eò ipso extincta pro illa vice in Capitulo facultas eligendi, jure providendi devoluto ad Superiorem; sed resoluta ob negligentiam illam jure quæsito per electionem electo, reintegratur potestas Capituli pro nova electione, ac si nova contigisset vacatio, aut ac si nulla contigisset adhuc electio. Pirh. cit. n. 308. Pass. n. 51. Lott. l. 3. q. 17. n. 212. juxta c. si electio. de elect. in 6. Unde jam etià tempus integrum datum ad eligendum à jure communi habent electores, Addit tamen Lott. n. 213. quod, ubi jam præsentata est electio Papæ, per negligentiam in prosequendo eandem extingui in Capitulo pro ea vice facultatem eligendi, seu eligendi iterato, potestate providendi devoluta ad Papam. Et quidem ut ait Lott. n. 214. non ex sola ratione plenitudinis potestatis aut celerioris expeditionis; sed quia beneficium hoc ipso jam censetur & manet affectum Papæ, ut ideo, non secus ac per appellationem ligentur manus quorumcunque inferiorum per hanc devolutionem in manibus Papæ.

Questio 454. An superior possit abbreviare illud trimestre à jure communi datum ad petendam confirmationem, electumque compellere ad citius eam petendam?

Respondeo: id eum posse ex legitima causa. Pass. loc. cit. n. 52. citans Franc. in c. quàm sit. §. ceterum. n. 2. Gemin. n. 3. siquidem, sicut ubi confirmatori constat de electione & consensu electi, potest, quodcumque voluerit, electionem inventam canonicam confirmare, ita ex officio potest inquirere & instare, ut quam cito habeat decretum electionis; quia agitur de utilitate Ecclesiæ, quam ipse ex officio promovere potest. Estque assignatio illa trimestris indulgentia facta electo, ut antea non censetur negligens, & puniatur ut talis; non tamen ligantur per hoc manus Superioris, quin ex rationabili causa possit abbreviare, seu non expectare hoc trimestre, & compellere, ut in tempore breviori sibi scriptura electionis consignetur, & pro confirmatione instetur, vel etiam nullo instante electionem confirmet, si Ecclesiæ utilitas sic postulet, & electus consenserit electioni, eique non renunciarit. Pass. loc. cit.

Questio

Quaestio 455. An, & qualiter trimestre illud concessum à Gregorio X. in c. quam sit. restrictum sit per Nicolaum III. in c. cupientes. de elect. in. 6.

1. Respondeo: quod ad Ecclesias Cathedrales & regulares (scilicet virorum, nam in electionibus monialium non per omnia locum habet hæc decretalis cupientes, ut patet ex c. indemnitate, de elect. in. 6. Pirh. loc. cit. n. 309, cum Gl. in c. cupientes, v. regularium) ad quas electorum confirmationes peti debent à Sede Apostolica ratione immediatæ subjectionis vel appellationis ad eandem Sedem interposita (uti hanc disjunctionem addunt Pirh. & Laym. ll. mox citand.) hoc tempus immutatum est; statuitur siquidem in c. cupientes, ut hi electi intra unum mensem post præstitum consensum in electionem debito tempore à Capitulo præsentati electo: vel (in quo hæc decretalis decretalem quàm sit. declarat, utpote in qua non habetur ea disjunctio, Laym. ad c. cupientes.) ubi hæc præsentatio debito tempore facta non est, post habitam aliunde electionis de se factæ notitiam, iter arripiant ad dictam Sedem pro confirmatione petenda, & causâ electionis proseguenda cum omnibus actis & momentis causæ. Finito autem eo mense (qui datur ad parandum se ad iter) considerandum tempus, infra quod electi, spectatâ locorum distantiam, commode Romam venire possunt; cum aliquorum locorum vicinitas minus, aliorum distantia prolixius tempus exigat; ac insuper præter tempus illud boni viri arbitrio æstimandum, expectandum est per 20. dies, intra quos, si electi personaliter (nisi, ut addit Laym. in c. cupientes, ob magnam loci distantiam privilegio aut consuetudine præscriptâ remissio facta sit) non advenerint, aut si iuste impediti sint, Procuratorem seu nunciatum non miserint: aut si intra dies 15. post dictos 20. numerandos plenam fidem non fecerint de impedimento, tum electi omni jure, si quod eis per electionem quaesitum, privati existant, nisi talia impedimenta intercessissent, quæ ad declinationem pœnæ hujus Judici sufficientia videantur, & propter quæ videatur illis ad personaliter comparandum longius tempus concedendum. Probare autem debent electi impedimentum personalis adventus sui, & nihilominus, eo impedimento cessante, personaliter comparere, alioquin amittant jus suum, uti habetur §. insuper.

2. Quod si etiam electi personaliter comparuerint, aut procuratorem miserint, sed sine actis, juribus & momentis suis, eam pœnam incurrunt, ut ad illa producenda extra Curiam nulla alia eis detur dilatio, nisi ex justa causa, ut quia instrumenta semper delata amiserunt; vel aliqua de novo eis opponuntur, uti habetur cit. c. §. electus verò, & Gl. ibi. v. ex justa causa. Ita ferè textum cit. c. cupientes, compendio referentes Laym. in cit. c. & Pirh. ad tit. de elect. n. 310.

3. Et hæc de electo; quod ad Electores enim statuitur præterea in eodem c. cupientes. §. ad hæc. ut si duas personas ex capitularibus (infra idem tempus, intra quod electus debet personaliter comparere) ad Sedem Apostolicam mittant, sufficienter instructas ad informandum Papam de tota causâ electionis. Et quidem sumptibus Prælatuæ, si ejus bona à bonis Capituli sint divisa, & si bona sint communia, ex iisdem, vel à capitulo aliunde provis, si non suppetunt, neque ex divis, neque ex

communibus. Dum verò electio celebrata in discordia, habet æque una vel plures electiones, duæ ex utraque parte Capitulares mittendi sunt, & electus vel electi impensas præstare debent, idque sub pœna ferendæ privationis juris quaesiti per electionem, nisi eos inopia excuset, in quo casu electores impensas ferre debent juxta Gl. ibid. v. impotentia.

4. Ac denique, dum unicus electus, cui aliquis vel aliqui se opponunt, hoc casu opposcentes expensis eorum propriis, si duo tantum, vel si plures, saltem duo ex ipsis opposcentibus, impensis ipsorum opposcentium propriis, cum actis & momentis instructi compareant, ut per illos Papa plene informetur. Ita iidem Pirh. & Laym. ll. cit. qui etiam postremis addit, quod si electores dictas personas, vel saltem, si ea impedita fuerint, procuratorem sufficienter instructum non miserint, passuri sint pœnam, intellige illam, de qua paulò ante ex Lott. ut nimirum amittant jus iteratò seu pro illa vice eligendi.

5. Postremò statuitur in eodem c. cupientes. §. final. eadem ferè procedere in postulatis ac postulantibus concorditer vel discorditer (intellige quo ad procurandum permissos à Capitulo acceptationem postulationis) quæ in electis & eligentibus, dum postulati ideo, quia in aetate, Ordinibus vel similibus defectum patiuntur (in his enim, qui ideo postulati, quia jam alijs Ecclesiis alligati sunt, dicit textus, esse servanda jura antiqua) præterquam quod postulati consentire non debeant postulationi, nec teneantur præstare sumptus ad missionem illam capitularium necessarios; sed id spectet ad postulantes, sive in concordia, sive discordia facta postulatione. Cetera, quæ statuantur in cit. c. cupientes. circa illos, qui super electionis confirmandæ negotio accedunt ad Sedem Apostolicam, qualiter habeantur pro præsentibus, & frui possint interea fructibus sitorum beneficiorum, vide apud Pirh. loc. cit. n. 311. & 312. & dicta à nobis alibi, ubi de residentia.

6. Illud verò notandum, quod dum electus juxta c. cupientes, personaliter Romam accedens ad electionis suæ negotium proseguendum, ante finitum hujusmodi negotium sine sententia recedat, is quoque jure per electionem sibi quaesito vel hujus decretalis eò ipso privatus existit, ac si Romam accedere intra tempus præfixum neglexisset. Lott. l. 3. q. 17. n. 200. Pirh. n. 314. juxta c. postquam, de elect. in. 6. & Gl. in c. cupientes. §. quod si per 20. v. comparere. Paria enim censentur juxta c. certum, n. 9. 3. non venire, & venire quidem, sed sine licentia recedere, sive non expectare causæ suæ finem. Adeoque licet c. cupientes. spectatis præcisè verbis tantum, puniatur dicta pœna is, qui non venit ad Curiam; attentâ tamen mente legislatoris, quæ si ratione ac sine legis cognoscendo debet, apparet, in dicta decretali cupientes. quoque exigi, ut electus ad Curiam veniens usque ad finem negotium electionis proseguatur. Atque ita etiam in lege hac pœnali constitutio illius extendatur ad casum verbis ejusdem non expressum, sed ex mente legislatoris & intentione, quæ verbis præfertur, comprehensum. Pirh. cit. n. 314. Non tamen incurritur dicta pœna, dum electus Romam ex dicta causa veniens eo tempore, quo non impeditur processus causæ, peregrinaretur recreationis vel alia simili de causa extra Curiam ad pauca miliaria; cum juxta l. divorcium. ff. de divorciis, non videatur recessisse,

qui brevi est reverſurus. Pirh. *loc. cit.* juxta Gl. in c. cupientes, v. mente. Porrò quod hic dictum de pœna venientis Romam, & recedentis sine venia, pari ratione intelligendum eſſe de aliis quoque personis Capitularium Romam accedentium in dicto negotio, tradit *ibid.* Pirh. cum Gl. v. omnino.

7. Illud item notandum, quòd, dum poſtquam à confirmatione, vel proviſione facta ab eo, ad quem ob inferiorum negligentiam poteſtas eligendi devoluta eſt, ad Sedem Apoſtolicam appellatum eſt, obſervanda ſunt omnia ea, quæ in dicta decretali cupientes, de veniendo & mittendo ad Curiam dicta ſunt: ut etiam electus, & eligentes, & appellantes venire teneantur, aut perſonas inſtructas mittere ad Apoſtolicam Sedem. Pirh. n. 315, juxta *cap. ſi poſtquam*, §. ſin. Cùm licet in eo *cap.* agatur de electione, non facta mentione confirmationis, eadem tamen ſit ratio in confirmatione in hoc caſu, quæ in electione, ut ſcilicet Superior informetur in cauſa; ac proinde idem eſſe debeat jus, ut nimirum in caſu appellationis ad Sedem Apoſtolicam à confirmatione per Superiorem ordinariam facta, ipſi quoque principales veniant ad Curiam, aut mittant perſonas, & ante negotium finitum non recedant. Pirh. *ibid.* juxta Gl. in *cit. c. poſtquam*, v. confirmatione. Idemque dicendum, ſi appelletur à proviſione, cùm electio, confirmatio, poſtulatatio, proviſio in his caſibus æquiparentur. Pirh. *ibid.*

8. Illud denique notandum, quòd hæc decretalis cupientes, adhuc hodie locum habeat in electionibus, quæ ſunt à Capitulis Eccleſiarum Cathedralium; quia eſt ex immediatè ſubjectæ non ſunt Sedis Apoſtolicæ, electiones tamen in iis factæ ad dictam Sedem deferendæ, & ab ea expectanda earum confirmatio; adeoque expectatur in Curia uſque ad tempus hic conſtitutum, etiam juxta concordata Germaniæ. §. Item placet. Pirh. n. 310. in fine.

Quæſtio 456. Intra quod tempus danda confirmatio?

1. **R**espondeo: licet ad eligendum, uti & ad petendam electionis factæ confirmationem, non tamen eſt certum præfixum in jure tempus, intra quod is, ad quem jus confirmandi ſpectat, electum confirmare teneatur; non fecus, ac illud conſtitutum non eſt habenti jus inſtituendi ad inſtituendum præſentatum. Paſſ. *de elect.* c. 33. n. 56. citans Abb. in *c. poſtquam*, n. 8. Barboſ. *juris Eccleſ.* l. 1. c. 19. n. 254. citans Maſſobr. in *prax. habendi concuſ.* requiſit. 9. dub. 1. Lavor. *de elect.* tit. 4. c. 25. n. 43. Pirh. ad *tit. de elect.* n. 309. citans Rebuff. in *pr. tit. de devolut.* n. 6. Cùm enim tam electus quàm eligentes agere poſſint aut teneantur, ut confirmatio fiat, ſatis per hoc proviſum cenſetur. Pirh. *loc. cit.* Ait tamen Donat. *tom. 2. tr. 7. q. 3. n. 2.* quòd confirmator teneatur ad ſummum intra tres meſes confirmare, id quæ colligi ex *c. ne pro deſectu. de elect.* ubi dicitur: *ad quem devoluta poteſtas, non differet ultra tres meſes.* Verùm loquitur illud *cap. ſin.* de eo, ad quem devoluta poteſtas providendi ob non factam electionem intra præfixum tempus.

2. Quòd ſi tamen confirmator renuat, aut diu differat confirmationem, cùm Eccleſiæ interſit, quamprimùm, ſi commodè fieri poteſt, fieri confirmationem, ne diutiùs vacet, poteſt in hoc caſu peti à Superiore confirmatoris, ut iſe eum ad confirmandum compellat, præſigendo ei terminum cum intimatione, niſi intra illum confirmet, ipſe Superior jure devoluto id faciet. Pirh. *loc. cit.* Bar-

P. Leuren. *Fori Beſ.* Tom. II.

boſ. citans Lavor. *ubi ante. n. 44.* Sigifm. à Bonon. *de elect.* dub. 45. n. 3. & Rotam in *Legion. confirm.* 23. *Januar.* 1617. Paſſ. *loc. cit.* citans Tamb. *de jure Abb.* tom. 1. d. 6. q. 2. n. 10. Porrò hic terminus ei præfixus brevis eſſe debet, ita ut, licet ſit arbitrarius, excedere tamen non debeat 6. meſes. Barboſ. *loc. cit.* citans Maſſobr. *ubi ante.* & Lamb. *de jurep.* l. 2. p. 3. q. 2. a. 6. n. 4. Paſſ. *loc. cit.*

Quæſtio 457. Vbi, ſeu in quo loco fieri poſſit, ſeu dari confirmatio?

1. **R**espondeo primò: necesse non eſt, ut ea fiat in Eccleſia, ut voluit Lavor. apud Paſſ. ſed fieri poteſt in Eccleſia, vel in palatio, aut camera Superioris Eccleſiaſtici confirmantis; non tamen in palatio Principis ſæcularis. Paſſ. *de elect.* c. 33. n. 170. (qui etiam addit, eandem eſſe rationem de quocunque loco honeſto) Pirh. ad *tit. de elect.* n. 327. juxta *c. quâ fronte. de appell.* ubi Alexander III. reprehendit Archiepiſcopum Cantuarienſem, quòd juris ordinem pervertens, non in Eccleſia, ſicut honeſtum & canonicum eſt, nec in palatio aut camera ſua, ſed in Regis camera contra juris præſcriptum & officii pontificalis dignitatem Epſcoporum electiones confirmet. Ratio autem eſt; quia confirmatio, ut dicitur infra, cognitionem cauſæ requirit, citationemque eorum, quorum intereſt, & ideo de plano expediri nequit, ſed pro tribunali. Pirh. *loc. cit.* cum Gl. in *cit. c. quâ fronte*, v. contra debitum juris; cujuſmodi autem ſpiritualia in Eccleſia, vel aliis locis ad id deputatis fieri debeant. Pirh. cum Gl. *loc. cit.* v. *canonicum.*

2. Respondeo ſecundò: confirmatio tamen facta in domo Principis ſæcularis ex hoc ſolùm capite non eſt irrita, cùm id in jure nullibi expreſſum. Pirh. *loc. cit.* citans Innoc. in *c. quâ fronte*, n. 1. v. *debitum.* Quamvis, ut ait Pirh. irrita poſſit tanquam facta contra canones. Argumento *c. quanquam*, *de elect.* in 6.

3. Respondeo tertio: dum adest contradictor, ita ut in judicio contendendum ſit, magis deceret, ut in palatio aut conſitorio confirmatoris, quàm in Eccleſia, utpote quæ eſt domus orationis, non litium, liſ hæc agatur. Pirh. *loc. cit.* citans Alex. de Nevo. in *c. quâ fronte*, n. 4. & ſubjungens, proceſſum judicii ſæcularis inſtitutum in Eccleſia eſſe veritum, non verò proceſſum cauſæ Eccleſiaſtice, juxta *c. 2. §. ordinarii. de immunit. Eccl. junctâ gl. ibid.* v. *proceſſus.*

Quæſtio 458. An confirmari poſſit electus per Superiorem exiſtente extra ſuum territorium?

1. **R**espondeo primò: dum proceditur ad confirmandum in contradictorio judicio, non poteſt extra territorium ſuum eam confirmare; eò quòd tunc debeat fieri, ſeu dari in forma definitiva ſententiæ, & juridiſtici in alieno territorio exerceri non poſſit. Garc. *de benef.* p. 5. c. 8. n. 141. Paſſ. *de elect.* c. 33. n. 170. citans Jo. Andr. & Dominic. in *c. ſin. de off. Vicar.*

2. Respondeo ſecundò: quin etiam, dum non poteſt confirmatio fieri niſi ſolemniter, hoc eſt, non niſi ſervando in confirmatione formam *cap. ſin. de elect.* in 6. nimirum cum citatione leſe opponentium electioni, & cum cauſæ cognitione, non poteſt confirmari electus ab exiſtente extra ſuum territorium ſine licentia Judicis illius territorii. Pirh.

Q

cit.

cit. n. 327. Pass. loc. cit. citans Abb. in cap. novit. de off. Vicar. n. 5. Franc. ad c. fin. de elect. in 6. n. 9. &c. Quod idem ferè tenet Garc. loc. cit. n. 142, in quantum citato pro hoc Lamb. de jurep. p. 2. l. 2. q. 2. n. 6. & p. 3. l. 2. q. 2. n. 11. ait; quòd si ad confirmationem proceditur judicialiter, & cum cognitione causæ, five instante contradicte, five ex officio instante fiscali, vel aliàs in forma judicii per assignationem Auditorii, ut solet, non potest fieri extra territorium, neque cognitio causæ, neque confirmatio, si fit in sententia. Addit etiam Garc. quòd, ubi intra territorium confirmantis facta est sententia de confirmando, confirmatio jam fieri possit extra territorium, utpote jam actus extrajudicialis, & voluntaria jurisdictionis.

3. Porro procedere hanc secundam responsionem, nimirum adhuc censerj judicialiter fieri confirmationem, & hinc ad eam devenire non posse Superiorem existentem extra territorium suum, tradit Pass. loc. cit. etiam si misceatur aliquid summarj judicii, v. g. si nullo comparente ex citatis, Superiorem ex officio se informet de aliquibus aliunde sibi indicatis; quod fieri potest in summarj judicio & extrajudicialiter. Eò quòd per hoc judicium per se & simpliciter non desinat esse contentiosum & solenne, cum non fiat sine citatione & defensione causæ solennis, quam citatio requirit. Quòd enim nullus contradicte compareat, id non faciat, ut judicium non sit soleane & contentiosum, & ut sententia data non sit diffinitiva. Cujus tamen contrarium sentire videtur Garc. loc. cit. dum citato per hoc Sanch. de matrim. l. 3. d. 8. n. 6. ait: si verò discussio negotij esset extrajudicialis, & absque strepitu & forma judicii; quia fieret sine contradicte & coadjutore curiæ, seu fiscali, tunc totum potest fieri extra territorium sine licentia judicis illius; quia est voluntaria jurisdictionis; & ita, ut ait Garc. procedet, quod tradit Gonz. gl. 62. n. 8. posse Episcopum extra dioccesin instituire, & electiones confirmare & infirmare, contradicte non apparente.

PARAGRAPHVS IV.

A quo, & quibus danda confirmatio?

Questio 459. In genere à quo petenda & danda confirmatio?

1. Respondeo in genere primò: confirmare non nisi ad Superiorem spectat. Pass. de elect. c. 33. n. 159. citans pro hoc c. indemnitaribus. & c. fin. de elect. in 6. & clement. exivi. de verb. signif. §. demum. Lott. l. 2. q. 18. n. 27. ubi: confirmatio subjectionem in persona electi necessario supponit, cum per Superiorem fiat; potestas enim confirmandi est actus jurisdictionis. Vide dicta à nobis ad initium hujus cap.

2. Respondeo secundò: electus regulariter & de jure communi confirmandus à Superiore proximo, seu immediato ipsius electi, seu cui Ecclesia aut dignitas electiva immediatè subjecta est. Barbof. juris Eccles. l. 1. c. 19. n. 1. & 2. Tamb. de jure Abb. rom. l. d. 6. q. 1. n. 1. Laym. in qq. can. de elect. q. 107. Pirh. ad tit. de elect. n. 305. Pass. loc. cit. n. 62. citans Abb. in c. monachi. de stat. monach. n. 10. Bar-

bof. ad c. cum dilectus. n. 4. Biax. in direct. elect. p. 51. c. 43. n. 6. Castellin. de elect. c. 14. n. 3. Sigism. de Bonon. de elect. dub. 44. n. 1. &c. Sic itaque praelati Episcopo inferiores non exempti ab Episcopo diocesano, Episcopi ab Archi-Episcopo, seu Metropolitano suo, Archi Episcopi à suo Primatè, seu Patriarcha, Patriarcha à Papa confirmari debent, spectato nimirum jure communi, præsertim antiquo. Pirh. loc. cit. Atque ita olim fiebat, dum antiquitus Episcopus à populo & Clero electus, vel, ut dein factitatum, à solo Collegio seu Capitulo canonicorum, confirmabatur à Metropolitano suo. Azor. p. 2. l. 3. c. 29. q. 1. usq; dum postmodum à tempore Bonifacii VIII. & Martini V. ob discordias & lites, quæ in Episcoporum electionibus oriebantur, sublatis electionibus, Ecclesias Patriarchales, Archi-Episcopales, Episcopales Sedes Apostolica sibi reservavit, ut patet ex Extrav. ad regimen. de præb. quæ reservatio dein regulæ quoque 2. Cancellariæ universaliter inserta, concessa solum Regibus quibusdam potestate nominandi Episcopos, à Papa institutos, aut etiam relictâ nonnullis Ecclesiis, (uti contingit in Ecclesiis Germaniæ) potestate eos canonicè eligendi.

3. Limitanda tamen etiam responsio; nisi aliud jure speciali, aut consuetudine cautum sit. Siquidem ex speciali privilegio vel consuetudine legitime præscripta potestas illa confirmandi ad alios, quam Superiores immediatos spectare potest. Pirh. loc. cit. n. 306. citans Tholos. tit. de elect. c. 19. n. 14. Pass. loc. cit. n. 69. citans Paul. de Eliaz, in rubric. de elect. n. 7.

Questio 460. In particulari, à quo hodie confirmandi sint Episcopi, ubi adhuc viget mos eos canonicè eligendi, uti illa consuetudo servatur in Germania, & in qua, ut Pass. loc. cit. Trident. sess. 24. c. 1. nihil duxit innovandum?

1. Respondeo: eorum; etsi immediatè subjecti sint Metropolitano suo, uti & Archi-Episcoporum ipsorum confirmatio spectat ad Sedem Apostolicam, quam Papa post exhibita examinis instituti testimonia conferre solet, & jubere, ut consecrentur, ut constat ex concordatis Germaniæ. Azor. p. 2. l. 3. c. 29. q. 10. Laym. loc. cit. & in cap. postquam. de elect. n. 3. remittens ad Barbof. de potest. Episc. alleg. 27. n. 27. Pirh. cit. n. 305. Pass. cit. n. 70. citans Barbof. de off. Episc. p. 1. tit. l. c. 4. n. 6. & Rotam in Trevirens. Abbat. 20. Nov. 1624. Reperriri nihilominus etiam in Germania adhuc Episcopatus, v. g. in Salisburgensi Provincia ita subiectos Metropolitanæ Ecclesiæ, ut eorum Episcopi à suis Capitulis electi à Salisburgensi Archi-Episcopo teneantur petere confirmationem, testatur Laym. in c. ne pro defectu. de elect. n. 6. in fine.

2. Possent etiam eosdem Episcopos, Archi Episcopos, aliò que Prælatos exemptos à jurisdictione Ordinariorum, seu immediatè subiectos Papæ, existentibus intra Legationis Provinciam confirmari à Legato de latere, ex officio scilicet Legationis, & absque speciali ad hoc mandato, tradunt Pirh. cit. num. 306. Pass. cit. num. 70. Laym. in cap. licet. de off. Leg. num. 1. extendens id ipsum ad Legatos millos cum potestate Legati de latere hinc expressis: si Legatus à latere, vel cum potestate Legati de latere missus sit, Episcoporum aliorumque Prælatorum Sedi Apostolicæ immediatè

diatè subiectorum electiones confirmare potest; scilicet est de legatis aliis, qui id facere nequeunt, nisi specialiter id iis à Papa commissum. Pirh. Laym. *loc. cit.* qui tamen posterior tradit, eos posse super Episcoporum electionibus examen instituire, illudque & informationes mittere ad Sedem apostolicam, & ex eo tempore se non amplius immiscere juxta *cit. c. licet.*

Questio 461. A quo accipienda confirmatio Abbatum, Præpositorum, similibumque Prælatorum regularium?

1. **R**espondeo primò: ubi ii exempti sunt, & Sedi Apostolicae immediatè subiecti, confirmari debent à Papa, aut ejus Legato de latere, si in provincia sit, Laym. *ad c. postquam de elect. n. 3.* Pirh. *ad tit. de elect. n. 398.* Pass. *de elect. c. 33. n. 71.* sic Generales Ordinum, qui immediatè subiecti Papa, ab ipso, ejusve Legato in provincia existente, confirmationem petere & habere debent. Pass. Laym. Pyrh. *ll. cit.* nisi fortè privilegium habeant à Papa, ut mox ab eorum in canonicam sui electionem consensu plenam jurisdictionem & administrationem sine alia Papa confirmatione consequantur (uti id concessum Generalibus Ordinum mendicantium, testatur plurimis citatis Pass. *loc. cit.* & in specie etiam de Societate nostra, Pirh. pro ut habetur in *compend. privileg. v. generalis §. 1.*) AA. *iidem.*

2. Respondeo secundò: ubi verò hi Prælati exempti quidem sunt à jurisdictione Episcopi, non tamen subiecti immediatè Papa in hoc sensu, quòd Ministrum seu Præpositum generalem sui ordinis habeant; ut sunt Provinciales & Abbates quidam electi in capitulo, ab eodem Generali confirmationem accipiunt, nisi fortè tales sint, quibus concessum est, ut rite electi alià confirmatione non egent. Et si sint Prælati inferiores seu locales, puta Priores, Guardiani electi in capitulo vel conventu, à Provinciali confirmationem habere debent, AA. *iidem ll. cit.* aut si hi Prælati provinciales, vel etiam locales non eliguntur à capitulo vel conventu, sed constituuntur à Generali, uti fit in societate nostra, alià confirmatione non egent. Pirh. *loc. cit.*

3. Respondeo tertio: Abbates, Præpositi, alique Prælati regulares non exempti confirmandi sunt ab Episcopis, quibus proximè eorum Monasteria sub- sunt. Pirh. Laym. *ll. cit.* Azor. *p. 2. l. 3. c. 46. q. 1. §. confirmationes.*

4. Porrò solere Episcopos, dum assumunt vicarium generalem, concedere ei potestatem confirmandi Abbates, Priores, similitve non exemptos, tradit Azor. *loc. cit.* quamvis addat *in fine citati §. hæc potestas in generali mandato non continetur, sed specialiter committitur.*

Questio 462. A quo accipienda confirmatio Abbatissarum, Priorissarum, similibumque avistitum monialium?

1. **R**espondeo primò: si monasterium monialium immediatè subiectum sit Sedi Apostolicae, Abbatissa, Priorissa, Præposita, electa à conventu confirmationem petere & accipere debet à Papa. Laym. *ad c. postquam n. 4.* Pirh. *ad tit. de elect. n. 417.* citantes Azor. *p. 1. l. 3. c. 10. q. 3.* Donat. *to. 4. tr. 7. c. 17. n. 4.* Tamb. *de jure Abbatiss. d. 29. q. 1.* Petenda autem est hæc confirmatio à Papa per procuratorem; cum moniales non per seipsas electionis proseguenda aut oppugnanda causa à Sede Apostolicam accede-

P. Leuren, Fori Benef. Tom. II.

re, sed procuratorem ad hoc mittere debeant, juxta *c. indemnitate de elect. in 6. §. porro.* Donat. Laym. Pirh. *ll. cit.* Addit etiam Donat. *loc. cit. n. 5.* citans pro hoc Castell. *de elect. c. 17. n. 29.* Barbof. *in collectan. ad Trid. c. 7. sess. 25. de regular.* Gavant. *in man. Episc. v. moniali officialis.* referentes super hoc plures S. Congreg. declarat. quòd nimirum, licet Episcopus loci ex dispositione Gregor. 15. in *constitut. infratrabili.* possit unà cum Superioribus regularibus quarcumque Abbatissarum electionibus per se vel per alium interesse, ac præsidere; exinde tamen jus nullum habet confirmandi Abbatissam exemptam.

2. Respondeo secundò: si autem monasterium religioso virorum ordini (intellige, etiamsi hic ordo exemptus non sit à jurisdictione Episcopi) subdit, ad Prælatum istius Ordinis aut monasterii spectat confirmatio, AA. *iidem.*

3. Respondeo tertio: si autem nulli religiosorum monasterio, sed Episcopo subdit, Episcopus confirmare habet.

Questio 463. An, & qualiter potestas confirmandi competat capitulo sede vacante?

Respondeo: potestas confirmandi electos, non secus ac potestas instituendi præsentatos pertinet ad Episcopum, sede Episcopali vacante transit ad capitulum; quia instituere & confirmare sunt actus jurisdictionis necessariae. *c. cum olim de major. & obedient. Pirh. ad tit. de elect. n. 304.* Laym. *in cit. c. cum olim n. 2.* Lott. *l. 2. q. 2. m. 21.* citans Abb. *in o. 2. ne sede vac. n. 2.* Pavin. *de potest. cap. sede vac. p. 2. q. 5. n. 2.* & 3. unde jam quia capitulum sede vacante ordinariam Episcoporum jurisdictionem exercet, electos Abbates, aliosque Prælatos non exemptos confirmat Laym. *loc. cit.*

Questio 464. Ad quem iure devoluto spectet confirmare?

Respondeo: dum intra terminum præfixum confirmatori ordinario ab ejus Superiore, is non confirmat, confirmatio iure devoluta spectat ad dictum Superiorem immediatum confirmatoris, juxta dicta supra ad *quest.* intra quod tempus data confirmatio. Sic dum per appellationem aut querelam electus proseguitur electionem suam, & instat pro confirmatione, potestas illa instituendi (idem est de potestate confirmandi) non devolvitur nisi per indirectum. Lott. *l. 2. q. 13. n. 64.* dum enim proceditur per viam querelæ, cui tunc est locus, ubi nullum gravamen positivum supponitur, sed tantum negligentia & mora habentis confirmare vel instituere, Superior aditus præfigit terminum ordinario confirmatori, intra quem si is non confirmet, iure devoluta confirmat ille Superior. Lott. *loc. cit. n. 65. & 66.* si verò procedatur per viam appellationis à gravamine positivo illato, sive quia expressè est denegata confirmatio, sive quia ter requisitus solenniter, obstinate confirmator distulit confirmationem, facultas hæc confirmandi devolvitur ad Judicem. Lott. *n. 67. & 68.* dicens de facultate confirmandi sic devolvenda esse textum *in c. significaverunt de except. rationem etiam addit n. 69.* nimirum quia appellationis hic est præcipuus effectus, ut negotium, pro quo est appellatum, devolvat. Sic quoque confirmationem sequi ordinem appellationis, quæ est ab inferiore ad Superiorem immediatè, ait Pass. *cit. c. 33. num. 75.* Unde in casu appellationis ad curiam, Auditor Papa, qui de appellatione

Q 2

lacione

lacione cognoscit, quæ à confirmatione vel cassatione electionis est interposita, & iudicat bene appellatum esse, electionem vel confirmat vel cassat. *Pass. loc. cit.*

Questio 465. An confirmator ordinarius, pendente lite super iure electionis, vel etiam ubi appellatum est ab electione, confirmare possit electum?

1. **R**espondeo primò: pendente lite de iure electionis, dum ea interim instituta est, confirmari non debet, antequam lis decidatur; sed nec infirmari; cum ejus vis suspensa sit, ac dependens à futuro eventu. *c. cum venissent. de in integ. restitut. Laym. ibidem n. 4.*

2. Respondeo secundò: si ab electione in Ecclesia cathedrali vel regulari celebrata, cujus confirmatio ad Ordinarium, nempe ad Archiepiscopum vel Episcopum pertinet ex causâ probabili (quæ si probetur, legitima seu iusta reputari debet) ad Sedem apostolicam in scriptis fuit appellatum, & Ordinarius nihilominus electionem confirmet, talis confirmatio irrita est, cum sit ab eo, qui non potuit, de facto præsumpta, nisi appellatus prius ab ipsa appellatione canonice (id est, sine pravitate) recesserit. *c. si postquam. de elect. in 6. Barbof. ibid. n. 1. Pirh. de elect. n. 313.* Ratio est, quia per appellationem, etiam extra judicialem, ab electione ad Sedem apostolicam suspensa fuit jurisdictio inferioris iudicis Ordinarii, unde hæc appellatione pendente, talem electionem confirmare nequit, nisi appellante renunciantem suæ appellationi, per hunc ejus ab appellatione recessum recuperet Ordinarius jurisditionem seu potestatem confirmandi. *Pirh. loc. cit.*

3. Respondeo tertio: quòd si tamen ab electione non ad cathedralem vel regularem prælaturam appellatum non est ad Sedem apostolicam, sed ad alium inferiorem iudicem, sive extra, sive intra iudicium ante sententiam diffinitivam, nihil impedit, quò minus inferior seu Ordinarius, à quo appellatum, in causâ procedere possit, donec appareat, an Superior, ad quem appellatum, cognita veritate suâ rescindere velit juxta *c. non solum. §. illa verò. de appellat. in 6.* Siquidem id de electione ad cathedralem vel regularem statutum est; idque ob reverentiam Sedis apostolicæ, & quia causæ majores facilius devolvuntur ad Papam. *Pirh. loc. cit. Laym. l. c. n. 2. cum gl. in cir. c. si postquam. v. ad Sedem apostolicam.*

4. Procceditque id ipsum etiam, ubi legitime electus appellavit à confirmatore Ordinario, eò quòd id ipsum noluerit confirmare, ita ut pendente tali appellatione factâ ad Sedem apostolicam (secus, si ad alium inferiorem iudicem appellatum) confirmator etiam si jam velit, non possit eam confirmare valide. *Castellin. de elect. c. 16. n. 19. apud Donat. to. 2. tr. 6. q. 18. n. 2. nihilominus Portell. in dub. v. appellare, n. 8. apud eundem Donat. loc. cit. n. 1. tradit absolute posse in hoc casu adhuc confirmare valide confirmatorem illum Ordinarium, non obstante, quòd appellatio liget manus iudicis appellati, & prohibent amplius procedere; eò quòd appellatio introducta sit à iure in beneficium appellantis; quisque autem cedere possit iuri & beneficio suo. Item quia id non est contra finem & intentionem appellantis; imò correspondet ejus desiderio. Et licet appellatio suspendat jurisditionem iudicis, à quo appellatur, non tamen quò ad tendentiam in faciliorem exitum causæ. verum videtur huic sententiæ obviare reverentia Sedis apostolicæ, ad quam appellatum,*

Questio 466. An, dum Papa provisionem (comprehendendo hoc nomine electionem, confirmationem, ut factum in c. si eo tempore. de elect. in 6.) Ecclesia alicujus suæ dispositioni reservavit, inhibens, ne ad electionem vel provisionem illius procedatur, & quid attentetur, sive scienter, sive ignoranter, an inquam, in hoc casu ante emanatam hujusmodi particularem reservationem ad electionem in tali Ecclesia fuerit processum, adeoque valida sit electio, utpote antecedens illud decretum reservationis, valide dein post emanatam illam reservationem possit confirmari ab inferiore, nihil adhuc sciente de illa reservatione.

Respondeo affirmative, si sermo est, non de Ecclesiis cathedralibus, sed Prælaturis inferioribus; ubi enim in his præcessit canonica electio reservationem, adeoque jam valida est, quidquid postea faciendum restat, expediri potest per Ordinarium, nec opus est pro confirmatione adire Papam; siquidem quod in contrarium statutum, nempe ut post electionis talis validæ confirmatio aliqua circa illam gesta etiam ab ignorantibus illam reservationem post illius emanationem, id inquam, solum locum habet in Ecclesiis cathedralibus, de quibus duntaxat loquitur *c. si eo tempore. de elect. in 6. Pirh. de elect. n. 330. juncto n. 329. Laym. in cir. c. si eo temp. n. 2. citans gl. in idem. c. v. cathedralis. Franc. ibid. n. 2. & Garc. de benef. p. 4. c. 3. n. 20. & 40.*

Questio 467. An confirmandus electus in discordia?

1. **R**espondeo, electum in magna discordia, etiam si ejus electio facta à majore parte eligentium, sine magno tamen excessu votorum, confirmari non debere, tradit Donat. *to. 2. tr. 7. q. 9. n. 5. citans gl. in c. si quando. de el. in 6. (quæ tamen glossa nihil de hoc, ut Pass. mox citand.) Sylv. v. confirmatio. Castell. de elect. c. 14. n. 58. Azor. q. 2. l. 6. de 4. decalog. prac. ratio illius est evitatio futurarum discordiarum, quæ religionem tranquillitatem everunt. Idque ut ait Donat. ex Castell. loc. cit. præcipue, ubi electus est vir cholericus, memor injuriarum, & vindictivus.*

2. Verum hanc sententiam non tenere in electione, in qua servanda forma *c. quia propter.* ad validitatem electionis requirentis, ut quis electus sit à majore parte capituli; nec esse conformem communi DD. asserentium, electum à majore parte, si non adsit defectus in electione vel persona electi, esse confirmandum, asserit Pass. *de elect. c. 33. n. 128. eò quòd quantumcunque discordia in eligendo sit magna, si proveniat à bono zelo, non sit reprehensibilis. c. ult. d. 63. & c. 17. 8. q. 1. unde non sit, cur cassetur electio talis in discordia habita (maximè, si discordia nõ fuerit ex culpa electi) nisi forte in casu aliquo particulari per accidens immerneret ex confirmatione grave damnum & scandalum, quod per se non immineret ex eo, quòd electio facta sit in discordia. Ad hæc, ut Pass. n. 129. cum in iis, quæ sunt à plurius jure collegii, id quod fit à majore parte, fieri censetur à toto capitulo, argumento *c. in causis. de elect. c. ad aures. de bis quæ vi. ut Barbof. ad c. bonæ. de presul. n. 6. Archid. in c. Nicena. d. 31. Electio canonica, utpote quæ fit in re collegii, censetur ad hæc con-**

cors, si sit à majore parte consentiente in scrutinio; ita etiam, ut secundum Bald. scrutinium tale dicitur factum unanimiter fictione juris; ac propterea talis electio, si aliunde quoque valida est, sic necessario confirmanda. Quin & de cetero, ubi in electione servanda non est forma *c. quia propter*, sed is censetur electus, qui plura habet suffragia, potest eundem confirmare habens confirmare. Pass. loc. cit. n. 130. Et si multò magis hæc dici possit electio in discordia. Imò secundum jus antiquum confirmari poterit electio, & unus ex electis, etiam si vocales, seu habentes jus suffragii, se in partes aequales divisissent. Pass. cit. n. 128. Et potest adhuc id fieri (ubi forma *c. quia propter*, non est servanda) dum suffragia in duas divisa sunt partes, præferendo tamen illum ex duobus, qui majoribus meritis & magis idoneus fuerit. Azor. p. 2. l. 6. c. 25. q. 4. juxta *c. si forte. d. 63*. Ubi verò unus electus, alter postularus, postulatio admittenda, si postulantium numerus numero eligentium fuerit major, aliàs confirmanda electio. Azor. loc. cit. q. 5. juxta *c. scriptum. de elect.* sed de his supra.

Questio 468. An confirmari possit, cujus electio facta per abusum secularis potestatis?

Respondeo negativè. Donat. tom. 2. tr. 7. q. 11. Laym. in cap. quisquis. de elect. n. 8. ubi cum communi: si is, qui per abusum laicæ potestatis electionem accepit, non præcedente dispensatione à Superiore, confirmationem accipiat, titulum non consequitur; quia electio, quæ non consistit, non confirmatur, ut Felin. in *c. postulasti. de rescript. n. 5*. Et is, qui à manu potestatis laicæ Ecclesiasticæ dignitatem recipit, inhabilis redditur, ut promoveri dein ad eandem aliamve nequeat sine dispensatione, ut Laym. *ibidem* cum communi. Unde si eandem à Superiore Ecclesiastico obtinere velit, explicare debet hanc inhabilitatem suam, & vitium intrusionis, si administrationi quoque se ingererat. Laym. loc. cit. citans Felin. ubi ante. & Abb. in cit. *c. quisquis. n. 2*.

Questio 469. An electus invitus confirmari possit?

Respondeo: electio, electo invito, non potest confirmari. Pass. de elect. c. 33. n. 56. citans Gl. in cap. innotuit. de elect. & Abb. *ibid.* n. 13. Donat. tom. 2. tr. 6. q. 6. n. 1. Tamb. de jure Abb. 10. 1. d. 6. q. 2. n. 11. cum enim inter eligentes, qui representant ipsam Ecclesiam, & electum contrahatur matrimonium spirituale; juxta *c. inter Canonicos. de elect.* requiritur consensus, non tantum eligentium, sed etiam electi, qui est futurus sponsus. Tamb. Donat. *ibid.*

2. Potest nihilominus Religiosus electus compelli ad acceptandum officium. Castell. de elect. c. 14. n. 12. Abb. in *c. non est. de regular. n. 4*. Tamb. loc. cit. n. 13. Pass. loc. cit. Donat. loc. cit. n. 2. Tradit nihilominus Donat. loc. cit. q. 15. quòd electus & confirmatus, qui tamen noluit Prælatam & confirmationem acceptare, in Dominicanorum Ordine non possit dein Prælatam & sponsus dici Ecclesiæ, ad quam fuit electus, nisi largè & improprie, cum desit ei unum de substantialibus requisitis, nempe consensus. Idque eò fortius; quia in illo Ordine, etiam unanimiter electus & confirmatus quomodocunque, jus nullum ad illam Prælatam acquirit, nisi consentiat liberè. Unde confirmatur

P. Lauren. Fori Benef. Tom. II.

in illo Ordine nisi acceptetur, non aufferit vacantiam, v. g. Prioratûs, sed eadem vacantia adhuc perseverat; unde jus eligentium revertitur ad eligentes, qui sine fraude fuerunt, quod in se est, eligendo intra tempus capacem.

Questio 470. An confirmari possit electus, qui à confirmatore præsumitur male reclusus?

Respondeo: etiam unanimiter electus, qui à confirmatore prudenter præsumitur male reclusus, v. g. laxaturus disciplinam religiosam, eò quòd noverit, eum esse negligentem in observantia regulari, non potest sine peccato gravi confirmari. Pass. loc. cit. n. 146. ubi ait, hoc non esse proprium sui Ordinis, sed esse juris communis, imò naturalis & divini; citatque pro hoc Peyr. in formul. lit. E. c. 18. n. 6. in fine. Unde etiam concessum similibus confirmatoribus, seu Superioribus regularibus, habentibus confirmare electiones suorum, ut confirmet eas, si eis visum fuerit expedire. Clem. Exivi. de verb. signif. (in qua licet id statutum pro Minoribus, competere tamen omnibus Regularium Superioribus, probat Pass. loc. cit. n. 148. ex Barbof. tum quia ratio istius constitutionis est generalis: tum quia, quando Princeps vni Præsidi rescribit, omnibus rescripsisse censetur, ut Jason. in l. 1. ff. de conscrip.) Pass. cit. n. 148. qui rectè tamen addit, clausulam illam: *si videbitur*: importare arbitrium boni viri regulandum secundum leges & rectam rationem: adeoque non posse talem confirmatorem ex qualibet præsumptione cassare electiones, sed præsumptionem debere esse rationabilem & proportionatam gubernio Ecclesiæ visibilis; adeoque debere inniti rationi, quæ, si opus sit, possit ab Ecclesia sciri & duci. Vide de hoc plura supra, ubi num teneatur confirmator reddere rationem negatæ à se confirmationis, seu cassatæ electionis.

Questio 471. An, & qualiter confirmari possit indignus?

Respondeo primò: electio indigni confirmari nequit, quia hoc est contra jus naturæ, & divinum, & canonicum, quòd inhabilis & indignus promoveatur ad ecclesiastica officia. Pass. loc. cit. num. 117. citans Peyr. de subd. p. 1. q. 31. §. 11. Donat. p. 2. tr. 7. q. 7. citans Ledem. p. 2. tr. 7. concl. 7. difficult. 7. Peccat proinde mortaliter talis confirmator, & tenetur ad omnia inde secuta damna, Barbof. juris Ecclesiæ. l. 1. c. 19. n. 253. citans Pet. Nav. de rescript. tom. 1. l. 2. c. 2. n. 156. Joan. Valer. de different. inter utrumq. for. v. electio. difficult. 1. n. 4. Addit tamen Pass. quòd nihilominus in arbitrio Superioris multoties sit positum, ut consideratis, paucitate hominum, necessitate Ecclesiæ, conditionibus temporum, ut quis censeatur aliquando dignus, qui aliàs non esset dignus; eò quòd, licet requisita de jure naturæ ac divino semper sint necessaria, nihilominus in arbitrio positum sit discernere, an omnibus pensatis in casu particulari deficiant; quòd magis verum dicit respectu eorum, quæ sunt necessaria ex jure positivo.

2. Respondeo secundò: potest tamen Superior habens facultatem dispensandi super jure positivo & pœnis, irregularitatibus, inhabilitatibus jure positivo impositis, indignum confirmare in hoc sensu, quòd confirmando talis dispenseret cum tali,

Q3

ac

ac dispensando de indigno faciat dignum. Pass. cit. num. 117.

3. Respondeo tertio: quin & confirmator sciens scientiâ privatâ, maximè haustâ in confessione, electum esse indignum, si aliud nihil obstat, tenetur eum confirmare; eò quòd confirmator sit Judex, & confirmatio procedat ab eo ut Judice, adeoque procedere debet secundum allegata in foro externo. Donat. loc. cit. q. 8. n. 5. de quo vide fusc dicta de non cassanda electione, ex scientia privata indignitatis à Pass. n. 134, 144. & seq. uti & à nobis dicenda §. sequente.

Questio 472. Quas pœnas incurrat confirmans indignum?

1. Respondeo primò: qui indignum (maximè si ob defectû scientiæ, ætatis, honestatis vitæ ac morum indignus est, ut dicitur *c. nihil. de elect.* et si de cetero sint plures defectus & inhabilitates, prout etiam denotat particula *maximè*, quæ secundum propriam significationem est inclusivâ aliorum, Laym. in *cit. c. nihil. n. 2.*) per negligentiam confirmaverit (præterquam quòd ipse actus confirmationis sit nullus, Lott. l. 2. q. 18. n. 53. & indignè promotus, seu confirmatus sit deiciendus, seu privandus Prælaturâ vel beneficio, ad quod confirmatus, ut dicitur *cit. c. nihil.* etiam post factam confirmationem cum cognitione causæ factam, dum postmodum constiterit, eum esse indignum, ut Pirh. ad *tit. de elect. n. 326.* ex Abb. in *cit. cap. nihil. n. 2.*) Primò ipso jure privatus est facultate confirmandi pro illa vice, seu ut habetur in *c. nihil.* primum illius indignè confirmati successorem per novam electionem electum; devolutò electionem immediatè sequentem confirmandi jure ad Superiorem illius confirmatoris immediatum; quamvis Laym. in *cap. cum in cunctis. de elect. §. Clerici sanè. n. 7.* satis insinuet, jus illud confirmandi non secus ac jus instituendi devolvi ad Capitulum (intellige, ubi id culpam non admisit eligendo indignum, & ubi Episcopus non jure devolutò, sed proprio confirmavit indignum; si enim id fecit jure devolutò, Laym. admittit, devolvi institutionem ad Metropolitanum) ob maximam Capituli cum Episcopo conjunctionem, ob quam meritò unius defectus ab altero suppletur. Verùm ob stare videtur, quòd potestas confirmandi, etiam devoluta, videatur in eo, ad quem devolvitur, jurisdictionem supponere, quam non habet Capitulum sede plenâ.

2. Insuper suspendendus est talis confirmator à perceptione fructuum proprii beneficii, quamdiu Superiori (intellige, qui suspensionem intulit. Pirh. loc. cit. num. 325.) visum fuerit, seu ut Barbof. quousque indulgentiam promereatur, Laym. in *cit. c. nihil. n. 2.* Pirh. *cit. n. 325.* Barbof. *cit. n. 253.* citans Lamb. de *jurep. l. 2. p. 3. a. 3.* Cosm. in *pragm. sancti. tit. de elect. v. ea vice.*

3. Respondeo secundò: si verò confirmator scienter per malitiam seu dolum id egerit, gravius puniendus erit, ut dicitur *cit. c. nihil.* nempe pro arbitrio Judicis; cum poena à jure determinata non sit. Pirh. loc. cit. quamvis Barbof. loc. cit. dicat expressè, debere illum deponi, citâtque pro hoc Gl. in *cit. c. nihil. v. deponatur.* Vivian. in *pr. juris. l. 12. c. 7. n. 8.* Lavor. de *elect. c. 25. n. 65.* Firman. de *Episc. p. 2. secunda p. q. 5.* Debet autem dolus hic seu malitia, cum non præsumatur, probari, juxta quod dicitur in *cit. cap. nihil: si vero convictus fuerit indignum confirmasse, & l. quoties. §. 1. ff. de probat. ubi dicitur:*

qui dolo dicit factum aliquid, docere dolum admittum debet. Pirh. *cit. n. 326.* Laym. *cit. n. 2.* qui etiam addit: ceterum ex verisimilibus conjecturis fieri posse præsumptionem de commisso dolo, juxta *l. dolum. c. de dolo.* saltem, ubi quis egerit, quod omnes communiter sciunt esse prohibitum; vel non agit, quod scit sibi agendum esse, ut Gl. in *cit. l. dolum.* Tradit tamen Laym. in *c. innotuit. de elect. n. 6.* quòd, si electores elegerint illegitimum, aliòve defectu laborantem, vel indignum, præsumptio sit contra illos, quòd id scienter fecerint; ideoque contrarii probatio illis incumbit. Neque obstat *regula juris* 47. in 6. ignorantia (intellige facti alieni) præsumitur, ubi scientia non probatur: eò quòd hanc patiatur exceptionem: nisi de eo inquirere, & notitiam capere alicui ex officio incumbat, juxta *c. quamvis. de reg. juris. c. ult. de clandest. despons. l. regula. §. sed facti. ff. de juris. & facti ignor.* Sanch. de *matrim. l. 3. d. 42. n. 1.* Quæ autem in *cit. cap. innotuit.* dicuntur de Electoribus, eadem ratione intelligenda de confirmatore & institutore indigni, ait *ibid.* Laym. additque, quòd, tametî poena hæc privationis pro ea vice non incurratur, nisi quis indignum scienter promoveat, ut colligitur ex *cit. cap. innotuit. c. cum Vintoniensis. c. quamquam. de elect.* at tamen ignorantia directè voluntaria seu affectata, si nimirum de industria inermittatur inquisitio, ne defectus appareat, æquiparetur scientiæ, ut Gl. in *cit. c. innotuit. v. ignorantiam.* Anton. de Butrio *ibid. n. 24.* quos citat Laym. uti & seipsum *Theol. mor. l. 1. c. 20. n. 2.*

4. Irrogari quoque easdem pœnas privationis juris confirmandi pro illa vice, & suspensionis à perceptione beneficii confirmantibus indignum electum ad Prælaturam vel beneficium curatum videtur, cum in *cunctis. §. Clerici sanè.* etiam illud *cap. expressè loquatur de eligentibus indignum: & quidem illas pœnas in dicto c. cum in cunctis.* statutas comprehendere quoque confirmatores non Episcopos, seu inferiores confirmantes indignum in beneficio curato vel Prælatura, tradit *ibidem* Laym. n. 8. citato Suar. de *conf. d. 31. f. 2. n. 10.* Utrum verò extendantur quoque ad confirmantes & instituentes indignum in beneficio, quod nec curatum, nec Prælatura est, ait Laym. se non audere affirmare, cum nullus exster Canon, qui id significet, sed tantum de Prælaturis, dignitatibus & beneficiis curatis; & in materia pœnali non liceat facere extensionem; nec ratio sit eadem, cum majus delictum, adeoque gravius puniendum sit, promovere indignos ad majora hæc beneficia; ethi dicat Idem Laym. non paucos Auctores universaliter & indistinctè affirmare, propter collationem, institutionem, confirmationem indigni pœnam illam privationis incurri, & devolutionem fieri ad alium. Et sanè etiam illud *c. nihil.* non loquitur nisi de Prælaturis.

5. Respondeo tertio: si Superior, ad quem pertinet confirmatio, non per seipsum, sed per alium curet nominari & confirmari electum, cui potestatem examinandi & confirmandi commisit; is autem ex malitia seu dolo, vel ex ignorantia seu negligentia confirmet indignum, ipsum Superiorem, seu committentem puniendum esse, quia obligatur ex culpa & dolo commissarii sui (tenetur enim dominus ex facto illorum, quorum operis utitur. *l. 1. ff. de publican.*) nisi tamen ex justa & probabili causâ potestatem delegavit; eò quòd tunc non teneatur ex dolo & malitia commissarii, tradit Pirh. *cit. n. 326.* citans Abb. in *c. nihil. n. 5.*

Qua

Questio 473. An confirmator cassare possit electionem digni legitime factam?

1. **R**espondeo: confirmatorem id per se loquendo non posse. Pass. n. 134. ubi expressè ait: evidenter falsum est, in confirmatoris potestate esse, confirmare, vel cassare electionem, sicut liberum est Electoribus eligere, quem volunt, cum ex iustitia confirmator teneatur confirmare electionem canonicam digni; & n. 135. ubi; inter confirmatorem & Electorem hæc est diversitas; quòd elector per se validè quomodolibet quemlibet dignum excludit ab electione, nisi per accidens in casu, ubi unus solus est dignus, & quilibet alius indignus; confirmator autem per se nullum validè excludit à confirmatione, sed solum per accidens ex extrinseca urgentissima causa. Idque, ut Idem habet n. 134. quia elector nihil positivum facit contra non electum, sed negativè se habet circa illum ex plenissima libertate non coarctabili non eligens, quem iudicat non eligendum; cum non electus non habeat jus, ut eligatur; confirmator verò positivè electionem cassat, & contra jus electorum & electi agit; de quo vide dicenda *quest. seq.*

2. Potest nihilominus electionem digni undequaque validam ex causâ rationabili per accidens ob bonum commune cassare, Pass. num. 136. citans Bannez. 2. 2. q. 67. a. 2. ad 2. cum communi; quia Prælatorum munus est, ut boni communis rationem habentes, utilitatem publicam præferant privatæ. Pass. *ibidem* juxta c. bona. de postul. & ibi Gl. v. communem. Abb. n. 11. Et sic ratione scandali vitandi electio aliàs valida non est confirmanda, Pass. cit. n. 136. citans Abb. in c. 1. de elect. n. 8. Seraph. decis. 516. n. 4. Felin. in c. 2. de præscript. n. 2. Peyr. in formular. lit. c. c. 18. num. 6. Donat. p. 2. tr. 7. q. 6. item plures textus juris.

Questio 474. An confirmari possit dignus, præterito digniore?

1. **R**espondeo non solum posse, sed & debere confirmari dignum, seu electionem digni aliàs validam, etiam ubi prætermisus est dignior. Pass. de elect. c. 33. n. 166. & 137. ubi expressè ait: confirmator per se nullum dignum electum validè excludit à confirmatione; sed accidentali causâ rarissimè occurrente; quia cum ex c. postquam. de elect. alijsque iuribus confirmator teneatur electionem digni confirmare, si aliter facit, contra legem facit, & ideo cassatio ab eo facta, juxta reg. quæ contra jus. de reg. juris in 6. pro infecta haberi debet & cassari. Donat. rom. 2. tr. 7. q. 8. n. 1. & 2. citans Bannez. 2. 2. q. 63. a. 2. dub. 3. ad 7. Cajetan. in sum. v. electio. Covar. in reg. peccatum. p. 2. §. 7. n. 4. Rodriq. in sum. p. 1. c. 106. concl. 11. n. 13. Ratio responsionis est, quòd licet electores eligere teneantur meliorem; peccentque mortaliter non eligendo digniorem; de quo vide fusè agentem Pass. c. 30. de elect. valida tamen sit electio digni, omisso digniore, pro quo Pass. cit. n. 166. citat D. Thom. 2. 2. q. 63. a. 2. ad 3. & *ibid.* Bann. Cajetan. Aragon. Abb. in cap. constitutus. de appellat. n. 7. & *ibid.* Franc. n. 4. Imol. & Præposit. num. 16. Paris. de resign. l. 4. q. 11. n. 40. Nav. cons. 21. de simon. Gonz. ad reg. 8. Cancell. gl. 4. n. 129. Barbof. ad c. cum nobis. de elect. n. 3. Covar. in reg. peccatum. §. 7. nu. 4. Rotam in Eugub. paroch. 13. Jan. 1623. & plurimos alios. Ita etiam, ut hoc verum sit, etiam si electores jurassent, se velle eli-

gere digniorem; quin &, si fieret statutum, quòd statueretur, ut non valeat electio digni, omisso digniore; illud tanquam contrarium juri communi non valeret, nisi confirmaretur à Papa. Pass. cit. n. 166. Unde jam confirmator ex iustitia teneatur confirmare dignum ritè electum etiam prætermisso digniore; & si secus faceret, gravaret electum dignum, utpote qui ex tali electione jus acquisivit ad Prælaturam; adeoque à tali injusto gravamine appellare potest ad Superiorem. Donat. loc. cit. citans Castell. de elect. c. 14. n. 17.

2. Limitat tamen responsionem Donat. loc. cit. n. 4. ut ea procedat secundum jus commune; ait enim, quòd si jura particularia statuisent (ut asserit fieri in suo Ordine) confirmatorem posse cassare electionem digni, si viderit digniorem prætermisum, id possit confirmator; modò evidenter constet relictum esse digniorem; aliàs ad evitandas lites & contentiones melius sit, confirmare electionem digni, prout jure cautum est.

3. Quòd si tamen confirmatori proponantur plures electi, tenetur sub mortali confirmare digniorem ex illis; eò quòd tunc electoris, qui in conscientia tenetur eligere digniorem, & confirmatoris vices gerat. Donat. loc. cit. n. 6. citans Ledem. in sum. p. 2. tr. 7. c. 2. concl. 7. dub. 7. Armill. v. electio. n. 2.

Questio 475. An confirmari possit infamis infamiâ facti; quia nimirum inquisitus aut accusatus de gravi crimine, & de eo apud viros graves diffamatus?

1. **R**espondeo primò: ex quo electus apparet infamis simplici infamiâ facti, non statim debet aut potest cassari ejus electio, seu rejici à confirmatione; non enim est eadem ratio de electione, ad quam electus nullum jus habet, & de confirmatione, ad quam electus vi electionis jus habet, & privatur jure suo, si non confirmetur; unde si ex libertate eligentium non eligatur, nulla ei fit injuria, secus, si sine ratione non confirmetur; adeoque ex quo electus apud confirmatorem apparet infamis simplici infamiâ facti, datur locus ad inquirendum, non ad statim illum condemnandum; & sicut ex eo, quòd apud confirmatorem sit accusatus, is non potest cassare electionem, ita nec id potest ex hoc, quòd sit accusatus apud alium Judicem, vel alios viros graves, sed debet inquirere (nempe vel in judicio contradictorio, seu instante adversario, vel ex officio confirmatoris) in veritatem delicti, juxta c. nihil. & c. si forte. de elect. in 6. Ita ferè Pass. de elect. c. 33. n. 118.

2. Respondeo secundò: quòd si confirmator, habitâ inquisitione invenit infamiam à malevolis aut levibus personis ortam, nec habere fundamentum, unde verè non sit realis, ut privet electum estimatione viri probi apud probos ac graves viros, nec ejus idoneitatem dubiam reddat, danda est confirmatio, nisi fortè scandalum aliquod grave timeatur; non obstante de cetero, quòd hæc infamia sit deducta per accusationem ad tribunal Judicis alicujus confirmatore non superioris; eò quòd multò majus sit, quòd accusatus apud talem Judicem habitâ inquisitione, etiam extrajudiciali, inveniatur à confirmatore innocens, seu infamia talis, quæ tanquam orta à malevolis, non sit attendenda, quàm si hoc sciatur à solis privatis; adeoque debet confirmari, etiam pendente ibi istiusmodi

accusatione, secluso scandalo. Pass. num. 119. juncto n. 120. ubi etiam, quod AA. qui aliàs docent, accusatum in iudicio non debere promoveri, sint intelligendi sub hac limitatione, ut non procedat in accusato à malevolis, non gravato apud viros probos & graves. Si tamen electus accusatus de crimine gravi in tribunali Judicis confirmatore superioris, maximè Sedis Apostolicæ, abstinendum esse à confirmatione, seu eandem differendam, ait Pass. cit. n. 119. tum ob reverentiam Superioris; tum ob periculum, cui se exponit confirmator in eo casu, utpote contra quem procedere poterit ille Superior tanquam confirmatorem indigni, ubi accusatus in illo Superioris iudicio succumberet: tum ob præjudicium, quod fieri posset causæ in tribunali Superioris agitatæ, dum ex confirmatione redderetur difficilior probatio criminis contra electum, & requirentur plures testes ad illum convincendum: tum ob scandalum, quod timeri posset, ubi damnatus à Superiore inveniretur confirmatus. Et de hoc ad summum procedit, quod ait Donat. p. 2. tr. 7. q. 9. n. 1. quod pendente accusatione promoveri non debet accusatus, & graviter puniendum promotorem illius juxta c. tantis. d. 81. & promotum pendente lite seu accusatione, quamvis innocens & sine culpa, juxta Gl. marginal. in cit. cap. tantis. v. obrepfit. Nam de cetero bene ait Pass. n. 123. ubi electus est accusatus apud aliud tribunal, quam sit tribunal Superioris, ad quem pertinet confirmatio, non est necesse, quod iste Superior expectet, ut alius Judex inquirat ac cognoscat; sed potest ille in hac parte uti jure suo, vel judicialiter, si id ei liceat, vel extrajudicialiter: & ubi invenerit accusationem calumniam, & provenire à malevolis, seu infamiam non habere fundamentum, non est necesse, ut expectet alterius iudicium, & ubi vel bonum commune, vel necessitas vitandi scandalum, vel etiam reverentia Papæ, juxta qualitatem delicti & rerum circumstantias aliud non requirit, poterit electionem accusati confirmare.

3. Respondeo tertio: ubi differenda confirmatio ob pendenciam accusationis apud altiorem Judicem, & accusator per annum tacuit; imò per tres menses respectu confirmandi seu promovendi in Episcopum, juxta authentic. de sanctiss. Episcop. §. 3. collat. 9. nisi Judex brevius tempus fuerit moderatus, juxta c. quisquis. 4. q. 5. & Argumento c. accepimus. de fide instrumentorum. poterit accusatus confirmari seu promoveri. Pass. l. cit. n. 121. Donat. l. cit.

4. Respondeo quarto: confirmator, ad cujus tribunal accusatus est electus, non potest confirmare, nisi prius examinatâ veritate de crimine, de quo est accusatus. Similiter, si electus remanserit de crimine convictus vel confessus, vel apud probos & graves viros adhuc infamatus, quia non fuit infamia deleta coram confirmatore ex inquisitione diligenter habita. Donat. loc. cit. Pass. n. 123. qui etiam n. 119. quod si habitâ inquisitione infamia orta ex honestis & gravibus viris non cessat, nec electus infamiam pergavit, electio est cassanda. Porro præ oculis habendum, ut ait Pass. n. 118. quod infamia facti tollatur per pœnitentiam, unde arbitrio confirmatoris relinquatur judicandum, an electus diffamatus per pœnitentiam deleverit infamiam; videnda etiam dicta à nobis in 1. part.

ubi, an infames promovendi ad beneficia ecclesiastica,

PARAGRAPHVS IV.

De causis, modo ac forma procedendi ad dandam confirmationem.

Questio 476. An, & qualiter confirmatio requirat causam, & causæ cognitionem?

1. Respondeo ad primum: causa motiva quasi ultimata confirmandæ electionis est, ut provideatur Ecclesiæ vacanti de novo sponso. Causa immediata veluti necessitans confirmatorem ad confirmandum (confirmare siquidem est actus justitiæ, ut dictum supra ex Lott. l. 2. q. 2. n. 19.) est electionis legitimitas & personæ electæ idoneitas. Causæ impulsivæ ad idem, seu ad facilius concedendam confirmationem provisionemque prelaturæ enumerantur à Laym. in cap. innotuit. de elect. n. 5. ex Abb. in cit. c. n. 5. Butrio. n. 28. Electorum concordia, petitionis populi, Principis assensus, aliorumque vota.

2. Respondeo ad secundum: procedere non potest, nec debet ad confirmationem confirmator, nisi cum cognitione utriusque causæ hujus, sive priusquam inquisierit, & informationes sumperit tam super forma, processu ac valore electionis, quam super electi meritis aut demeritis, seu conditione ac idoneitate. c. nihil. de elect. & ibi gl. v. examinet. Abb. n. 1. c. postquam. de elect. & ibi Abb. n. 7. Laym. in cit. c. nihil. n. 1. Barbosa juris Eccles. l. 1. c. 19. n. 251. Donat. p. 2. tr. 7. q. 5. (ubi etiam, quod nemine opponente seu instante hæc duo debeant examinari) Pirh. ad rit. de elect. n. 316. Lott. l. 2. q. 2. n. 18. & expressius q. 18. n. 37. Azor. p. 2. l. 6. c. 16. q. 6. Pass. de elect. c. 33. n. 78. citans quamplurimos alios.

3. Estque confirmatio facta sine dicta cognitione causæ ipso jure irrita. Donat. loc. cit. q. 6. n. 1. ex Abb. in c. nihil. de elect. num. 1. Tamb. de jure Abb. tom. 1. d. 6. q. 2. n. 6. Lavor. de elect. c. 25. n. 62. apud Pass. loc. cit. n. 102. juxta textum in cap. fin. de elect. in 6. vi cujus cassatur confirmatio repentinè facta, hoc est, sine citatione & discussione negotii, Nihilominus manifestum esse, quod hæc confirmatio ad sui nullitatem requirat sententiam declaratoriam, ut coustet per eam de defectu discussionis negotii, & sic de nullitate confirmationis: ed quod, cum discussio hæc non sit una & indivisibilis, sed requiratur major vel minor, & ubi electi qualitates & electionis valor sunt notoria, non sit necesse aliqua inquisitio, difficile sit videre, an negotii discussio defuerit, ut confirmatio ex hoc capite censeatur nulla, tradit Pass. cit. num. 102. Qui tamen etiam rectè illud addit; quod, si electio verè fuerit nulla aut irritanda ex defectu, quem confirmator non potuit, vel censeatur non voluisse supplere, ex quo repentinè processit, & sine causæ discussione electionem confirmavit, etiam postquam electus fuit confirmatus, & est in possessione, possit electio iterum in iudicium vocari,

& si justitia id exigat, debeat cassari.

*

Questio 477. An confirmatores regulares pari modo teneantur praemittere dictam inquisitionem de electionis processu, electisque idoneitate confirmationis suorum regularium?

Respondeo primò: Pralati regulares subijciuntur juri communi, nempe decretali *nihil*, & aliis, quatenus prohibent electiones confirmari, non examinato negotio, scilicet non examinato processu electionis & meritis, seu idoneitate electi; & non minùs incidunt in poenas dicti *cap. nihil*, si id omiserint, aut in hoc negligentes fuerint, & vel sic electionem cassandam, electumve indignum confirmant. Pass. *loc. cit. n. 12.* nam inquisitio hæc seu informatio de valore electionis electi que meritis est de substantiâ confirmationis legitima; idque non tantum, quia est apex aliquis juris, seu solennitas à jure positivo tanquam legitima confirmationis inducta (ad quos juris apices & solennitates servandas vi multiplicium suorum privilegiorum sæpe non tenentur Regulares) sed quia necessaria est ex natura rei ad rectam confirmationem, eamque confirmator præmittere debet ex officio ratione publicæ utilitatis; cum enim confirmator sit Judex & cognitor, ut in *cap. 1. de elect.* debet se informare de re judicanda, in qua in præsentemateria partes sunt Electores, electus & Ecclesia; unde attendere debet, ne injustitiam aliquam contra illos admittat, & consequenter etiam, dum nullus est oppositor, se informare de electi dignitate, & electionis valore. Pass. *cit. n. 112. in fine, juncto n. 110.* citans pro hoc Peyr. in *formular. lit. C. c. 18. n. 3.* Sigism. de Bonon. *de elect. dub. 46. n. 7.* Castell. *cap. 14. n. 6.* Unde jam minùs rectè Donat. *p. 2. tr. 7. q. 6. n. 2.* cum Rodriq. *tom. 2. q. 32. n. 5.* quem citat. irem Peyr. in *subd. q. 1. c. 31. Labor. de elect. tit. 4. n. 60. & 61.* Sigism. de Bonon. *dub. 44. num. 12. & 60.* apud Pass. *n. 108.* asserunt, tunc esse consuetudinem illam, seu praxin, quam servant Generales Ordinum in confirmandis electionibus Provincialium, non præmittendo dictam inquisitionem: tum quia ob multa privilegia sua non tenentur servare omnes apices & subtilitates juris, inter quas est etiam illa cognitio causæ: tum quia ex privilegio iis concessio à Sixto IV. possunt hunc defectum supplere. Tum denique, quia sic colligitur ex *Clem. Exivi. de verbor. signif. §. demum.* Nam cum dicta inquisitio non necessariò faciendâ sit judicialiter per testes juratos, ubi non sit in judicio contrad. & otio, parte sic instante, sed fieri possit extrajudicialiter per famam & literas testimoniales, ut Pass. *n. 111.* dumque modus dictæ inquisitionis maximè dependeat ex specialibus statutis, consuetudinibus, aut etiam privilegiis uniuscujusque Ordinis, ut Pass. *n. 113.* malè dicitur, confirmatores illos sine ulla inquisitione factâ vi privilegiorum suorum, aut ex præscripta consuetudine contra jus commune procedere ad confirmationes, ex sola fama & literis testimonialibus, quas habent ex Conventibus, ut dum in Ordine Minorum, de quo testatur Peyr. *loc. cit.* mittuntur ad Generalem confirmatorem literæ testimoniales subscriptæ omnium vocalium seu Electorum nominibus, etiam illorum, qui electum non nominarunt, dum in Ordine Prædicatorum (de quo testatur Pass. *n. 113.*) absque eo, quòd tales testimoniales sint de substantiâ, ex solo decreto electionis procedunt confirmatores ad confirmandum, ubi nulla sit oppositio; in quo decreto nedum descriptus fideliter processus ele-

ctionis, sed etiam datur testimonium de integritate morum electi; siquidem hæc ipsa est inquisitio & informatio sufficiens, quam jus commune requirit. Pass. *n. 113. juncto n. 111.*

2. Respondeo secundò: non tamen tenentur confirmatores istiusmodi regulares ad formam *cap. fin. de elect. in 6.* utpote quæ in eo consistit, ut citentur competitorum & oppositorum personaliter, & insuper, ut etiam si electio facta in concordia, citentur per edictum omnes interesse habentes, quæ est solennitas tantum & apex juris, ad quem non tenentur regulares vi suorum privilegiorum, Pass. *loc. cit. n. 109.* testans in suo Ordine tales non tantum non citari personaliter ac nominatim, sed & prohiberi, ne veniant ad confirmatorem sine speciali licentia; eò quòd electis in hoc Ordine non competat prosequi causam suæ electionis; oppositores verò citentur ipso jure, ut simul cum scrutinio oppositorum suarum jura seu rationes transmittant, & si opus eorum præsentia, licentiam petant veniendi.

Questio 478. An igitur hæc necessitas præmittendi dictam inquisitionem, & pœna statuta negligentibus illam extendat se ad omnem confirmationem, etiam electionum ad beneficia simplicia?

Respondeo: affirmativam indistinctè tenent Gemin. in *c. fin. de elect. in 6.* & ex eo Sylv. v. *confirmatio. n. 5.* Rectius distinguit Pass. *n. 107.* decretalem *fin. de elect. in 6.* loqui absolute, & indefinite de electione sine limitatione; ac proinde rectè dicit, quòd extendat se quoque ad confirmationem electorum ad simplicia; & sic quoque ad hospitalia, dum illud datur in beneficium viæ electivâ. Quin & ad institutionem, & ad admissionem postulationis, cum præsentatio & postulatio veniat nomine electionis, pro quo postremo citat Jo. And. & Host. in *c. proposuit. de concess. præb.* Aliam verò decretalem illam *nihil.* expressè se explicare & limitare ad electiones ad beneficia tantum Curata; adeoque poenam illius non incurere, qui sine dicta inquisitione confirmat electionem ad beneficium non habens regimen animarum. De cetero dictam necessitatem præmittendi examinis seu inquisitionis locum non habere patet in iis casibus, ubi actus confirmationis non distinguitur ab ipsa electione, sed hæc ipsa vim confirmationis habet, v. g. dum eligentes ita elegerunt, ut sine ulteriore alterius consensu factus electus jus plenum assequatur. Et sic in specie electio Papæ, quæ fit per collegium Cardinalium, dum non expectat confirmationem alterius, à nullo, posteaquam facta est, examinari potest, ut Lott. *l. 2. q. 18. n. 35.* Idem dicendum videtur, dum electio & confirmatio sunt actus quidem distincti, electio tamen non expectat confirmationem alterius Superioris, sed solum ut ei, qui ab Electoribus nominatus est, ab illis adjudicetur beneficium; cum ista non sit propriè confirmatio. Sic indicare videtur Lott. *loc. cit. n. 54.*

Questio 479. Quas pœnas incurrat confirmator omittens hanc inquisitionem, aut negligenter se in ea habens?

Respondeo: puniri illum vi *c. nihil.* potestate confirmandi pro illa vice, & suspensionem à beneficiis juxta ea, quæ supra dicta sunt de poenis confirmantium indignum, Pass. *n. 104.* qui etiam addit, ad incurrendam dictam poenam debere de negligentia

gentia hac commissa in dicta inquisitione in iudicio constare, unde requiratur processus & causa instructio. Verum non videntur hæc pœnæ locum habere, ubi ea omissa vel negligenter instituta dicta inquisitione actu non sequitur confirmatio indigni aut electionis invalida. Illud etiam notandum, quod habet Pass. n. 114, nempe quod pœnæ *cit. v. nihil.* locum non habeant, si ex negligentia casetur electio confirmanda, sed solum in confirmatione, per quam confirmatur electio cassanda; eod quod de sola confirmatione textus ille loquatur, uti & textus *c. fin. de elect. in 6.*

Questio 480. Quid circa electionem inquirere, unde & qualiter se informare debeat confirmator?

Respondeo ad primum: inquirere debet de forma & serie electionis, num canonice facta, & nihil substantiale prætermisum sit. Pirh. *loc. cit. n. 317.* Laym. *ad c. postquam, de elect. n. 6.*

2. Respondeo ad secundum: potest se confirmator desuper informare, eique constare ex decreto electionis continere totam seriem seu processum electionis descriptum authenticè. Pirh. & Laym. *ll. cit.* citantes Gl. *in c. innovit, de elect. v. decreto.* Innoc. *ibid. n. 3. eod. v. But. n. 15.* Abb. *n. 14.* facit siquidem hoc decretum plenam fidem, si per publicam personam seu tabellionem confectum fuit, attestantem, omnia fuisse gesta in sua & testium præsentia. Pirh. *loc. cit.* citans Abb. *ubi ante.* & Sylv. *v. electio. q. 18.*

Questio 481. In quas qualitates electi confirmator teneatur inquirere?

Respondeo: imprimis ac potissimum inquirere debet in legitimam aetatem, scientiam, Ordines electi. *c. cum nobis, de election.* Laym. *in c. postquam, de elect. n. 5.* Pirh. *ad tit. de elect. n. 318.* Ceteræ qualitates, in quas inquirendum, spectant mores ac vitam electi, enumeranturque *ferè c. 2. d. 23.* ubi, qui Episcopus ordinandus est, ante omnia examinetur, si naturæ sit prudens, docibilis, moribus temperatus, vitæ castus, sobrius, suis negotiis cavens, humilis, affabilis, misericors &c.

Questio 482. An, dum nullum est de defectu electi indicium, nullus rumor; quin & publicato edicto, nullus apparet contradictor, nihil contra ejus vitam, mores, aliæque in eo ad prælaturam, ad quam electus, requisita auditur, nihilominus adhuc fieri debeat in qualitates illius inquisitio?

Respondeo primo: supponendo, quod ubi vel electo opponitur aliquod delictum, vel ubi de eo diffamatus est, vel etiam ubi est probabilis rumor privatus de aliquo illius defectu, confirmator teneatur inquirere, vel per specialem inquisitionem, si infamia contra illum, vel indicia sunt talia, ut ad sic inquirendum sufficiant, vel opposcentes insens, vel ipse procedendum judicet; vel per inquisitionem generalem, si indicia sint leviora, & electus non diffamatus, sed solum contra illum sparsus sit rumor aliquis talis, ut inducat probabile dubium vel rationabilem suspicionem de delicto aut defectu electi: nequit enim confirmator confirmare electum, dum dubius est de illius ido-

neitate, donec se informet de veritate. Pass. *cit. n. 318. n. 83.* Hoc supposito,

2. Respondeo secundò ad questionem affirmativè. Lot. *l. 2. q. 18. n. 48. & 49.* ubi ait: etiam nemine opponente, quin & oppositore deficiente & renunciante, confirmatorem ex officio posse in illa inquirere. Sed & debere adhuc inquirere, hisce expressis statuitur *c. cum nobis, de elect. quoniam contra personam illius, quem elegisti, nihil dictum fuerit vel obiectum; quia tamen juxta verba Apostoli 1. ad Timoth. 5. dicentis: nemini cito manus imponas, debemus attendere diligenter ad ea, quæ circa personam inquirenda fuerant &c.* Laym. *ibid. n. 6.* Pirh. *ad tit. de elect. n. 317.* Barbof. *juris Ecclæs. l. 1. c. 19. n. 252.* Distinguit nihilominus Lamb. *de jure Abbat. Tom. 1. d. 6. q. 2. n. 6.* citans pro hoc *c. in Lateran. de prob. c. constitut. il. 1. de Appell. Nav. conf. 2. n. 3. de elect. Pass. cit. n. 83.* citans insuper Samuel. *tr. 1. d. 8. concl. 2. n. 24.* Lavor. *c. 25. n. 57.* ut procedat, ubi electus & populo, & confirmatori est ignotus, eod quod confirmator nullum confirmare debeat, de cujus idoneitate non sit certus moraliter; multò magis etiam in confirmatore sit necessaria noticia de electo, quam in electoribus. Secus verò, seu nullam aliam inquisitionem necessariam se credere, ubi electus ille est populo & confirmatori valde notus, & communiter uti dignus approbatus.

3. Respondeo tertio: sed neque, ubi nihil in contrarium urget, electus præsumi debet idoneus, ita ut ob hanc præsumptionem cesset obligatio inquirendi. Nam imprimis qualitates illæ, quas Gl. *in c. si forte, de elect. in 6. v. scientia.* extrinsecas, aselecticias, seu quasi ab extrinseco advenientes vocat, nimirum ætas, scientia, Ordo, non præsumuntur inesse, nisi probentur, & hinc in has potissimum inquirendum. Pass. *n. 86.* Laym. *in c. postquam, de elect. n. 5.* Pirh. *cit. n. 318.* Unde etiam, licet, ubi citæ has qualitates defectus aliquis objiciatur electo, objiciens teneatur illum probare. Pass. *cit. n. 86.* citans *c. 1. c. ut circa. c. si forte, de elect. in 6. c. cum dilectus, de elect. c. tam literis, de testibus;* cum excipiens excipiendo fiat actor. *l. 1. ff. de except.* Barbof. *ad cap. si forte. num. ultimo.* Si tamen nullus sit opponens, & in dubium verratur talis qualitas extrinseca, pertinet ad electum, eam probare. Pass. *loc. cit.* citans *c. cum nobis. c. cum dilecti, de elect. Gl. in c. si forte. v. scientia.* Abb. *in c. postquam, de elect. n. 7.*

4. Deinde qualitates aliæ intrinseca (dictæ non tam ex eod quod homini quasi innate sunt, ut Gu paulò ante *cit.* cum virtutes non sint à naturâ, nec cum ea nascantur, sed magno labore, divinâ adjuvante gratiâ, acquirantur: sed potius ex eo, quod in tantum homini connaturales sunt, seu secundum humanam naturam, in quantum est proprium ejus bonum, vivere ex recta ratione, & vitium fugere, adeoque ad hoc natura, quantum est ex se, inclinet. Pass. *n. 84.*) puta, quod quis verax, castus, sobrius, pacificus, humilis, misericors &c. sit, & si præsumenda sint inesse alicui, habendusque quis sit pro viro bono ac integro, quamdiu non est, quod contrariam præsumptionem inducat; id tamen intelligendum, ubi nihil mihi est eum aliquo negotii; unde nec tunc in vitam illius inquirere oportet; at tamen dum agitur de promovendo ad dignitatem & officia ecclesiastica, bonitas illa intrinseca non præsumitur, nec sufficit negativa illa noticia, ex eo confurgens, quod nemo præsumatur malus: sed requiritur positiva illa noticia; & non secus, ac dum

Mia tradenda est in matrimonium alicui (quemadmodum prælatus electus tanquam sponsus Ecclesie per confirmationem tradendus est) merito in ejus vitam ac mores, num videlicet iis dotibus ac virtutibus instructus sit, quæ ad prælaturæ munus suat necessariæ, iisque vitis creat, quæ illum ad eam ineptum reddunt, ac præcipue quod ad ea, quæ in c. cum in cunctis, de elect. continentur, inquiri potest ac debet, quantum quo ad externa saltem de his Ecclesie testimonium dari potest. Pass. n. 87. juncto n. 87. (quamvis Idem n. 88. tradat, quod si electus est bene notus populo, & confirmator inquisivit per edictum citando habentes interesse, & non solum non appareat oppositor; sed nec adest infamia, nec rumor aliquis, aut indicium malitiæ in electo, tunc locum habere posse Regulam: quisque præsumitur bonus, nisi contrarium probetur: & præsumptionem bonitatis in eo) Laym. Pirh. l. cit. Lott. l. 2. q. 18. n. 51. & 52. ubi: constat, præsumptionem illam bonitatis in hoc nihil suffragari, & ab illa in promotionibus & aliis actibus spiritualibus recedi; pro quo citat Sarn. de respectiv. n. 78. & 150. Alciat. de præsumpt. reg. 3. præsumpt. 2. n. 2. Et ideo hæc probanda ait ex Card. in clement. unic. de concess. præb. n. 2. ubi: quod, quia nascimur filii iræ & proclives ad peccandum, vehementer præsumitur contra quemlibet, ubi agitur de ipso promovendo; quæ eadem ferè repetit Pass. n. 87. citans insuper Barbof. in c. si forte, de elect. in 6. n. 8. Neque his obstat, quod in c. unico. de scrutin. in Ord. faciend. dicatur de ordinando; quod quis eum, quem indignum esse non novit, dignum debeat æstimare; nam ibi ordinandus per literas tanquam idoneus præsentatus & commendatus fuit, adeoque adfuit probabile indicium seu conjectura de probitate & idoneitate illius. Laym. loc. cit. ex Butrio in c. unico. n. 42. & cum illis Pirh. cit. n. 318.

5. Unde jam etiam sequitur primò, non esse testimonium sufficiens in ordine ad satisfaciendum intentioni Ecclesie, & avertendum periculum assumendi Prælatos indignos, ubi testes examinati super virtutibus seu qualitatibus illis intrinsecis, & habilitate electi, solum ex præsumptione illa communi, quod oppositum non viderint, nec ab aliis audiverint, & quisquis præsumendus bonus, quamdiu non constat de contrario, respondeant, illum esse castum, sobrium, misericordem, &c. sed necesse est, ut habeant positiva & sensibilia indicia seu conjecturas, ex quibus probabiliter judicare possint, tales qualitates bonas ei inesse; eò quod post naturæ lapsæ inclinationem in malum ejusmodi virtutes non sine labore & assuetudine acquirantur, adeoque & ipsæ aliquo modo sint ascititiæ, ita ut si se positive non prodant, seu indicis positivis non deprehendantur, non possit oriri præsumptio, seu probabile indicium, quod homini insint. Laym. Pirh. l. cit. Ad hæc licet in privatis judiciis, dum non apparent manifesta indicia de vita mala alicujus, debeamus eum habere pro bono, & in meliorem partem interpretari, quod dubium est, ut D. Thom. 2. 2. q. 60. a. 4. in corp. in judiciis tamen publicis aut testimoniis dandis, stante dubio in utramque partem, ita ut non adsint indicia majora pro hominis probitate, seu bona qualitate quam in oppositum, testimonium legitimum dari non possit pro illius probitate & habilitate, cum tale testimonium periculo errandi, & falsò judicandi expositum sit, & in præsentate casu error talis sit practicus valde noxius Ecclesie; dum contra error, quo

quis in privato judicio habens aliquem pro bono, quamdiu de opposito ei non constat, fallitur, non imputetur ad culpam; quia in nullius cedit injuriam; & cum, ut Cajetan. apud Laym. hujusmodi error intellectus speculativi versetur circa singularia, non censetur notabilis defectus aut malum operantis. Laym. l. cit. & ex eo Pirh. juxta D. Tho. loc. cit. & Molinam.

6. Sequitur secundo, quod etiam, ubi non est oppositor (vel etiam oppositore renunciante, ut Lott. loc. mox citand.) electus ipse, dum ipse petit confirmari, vel alias eligentes, ubi hi confirmationem petunt, probare positive teneantur hæc intrinsecas electi qualitates; eò quod, ut dictum, ob inclinationem illam naturæ lapsæ ad malum inclinationem Ecclesia habere possit vehementem contra quemlibet præsumptionem, quod non sit bonus, dum agitur de eo promovendo ad Prælaturam. Lott. l. c. n. 49. & 50. citans Felin. in c. in præsentia. de probat. n. 27. Jo. Andr. ad reg. infamibus. de reg. juris in 6. num. 8. & 9. Butrio in c. bona. il. 1. de elect. n. 58. Pass. n. 87. quamvis restringat ad casum, ubi electus non satis est notus populo, & iis, qui per edictum citantur; vel adest rumor aliquis, vel indicium contra electum, vel probabile dubium de bonitate illius. Neque his contrarium tenet, adeoque sibi non contradicit Lott. loc. cit. n. 55. loquitur enim, ut patet ex num. 54. non de confirmatione proprie tali, seu quæ fit post electionem per actum distinctum ab alio superiore, & distincto ab eligentibus; sed de eo actu distincto quidem ab electione, qui tamen fit ab iisdem Electoribus, & per quem beneficium adjudicatur ab iis electo: aitque, quod post electionem ante dictum actum adjudicativum, seu quasi confirmativum, si oriatur controversia super aliqua electi inhabilitate, electum adhuc debere docere, se dignum, nec pati defectum objectum, saltem per juramentum purgatorium, dum datur aliqua præsumptio externa pro opponente, ut Butrio in cit. c. bona. n. 59. quem citat num. 58. Cessante verò illa præsumptione, non teneri probare suam dignitatem, utpote qui jam censetur habere titulum perfectum, vi cuius petit sibi adjudicari beneficium, & in quo fundat intentionem suam. Siquidem provisorius, tanquam habens intentionem fundatam super actu perfecto, non tenetur probare requisita ad illum actum, inter quæ est habilitas ipsius provisi, cum juris auctoritate provisorius perfectè præsumatur canonica. Gemin. in c. licet Episc. de præb. in 6. n. 22. Host. Jo. Andr. &c. quos citat n. 59. Et sic electus in hoc casu se non fundat agendo vel excipiendo super habilitate sua, sed super actu perfecto, nempe electione ista, quo probato, resultat probata dicta habilitas, utpote ad istam electionem præambula & necessaria.

Quæstio 483. An opus adhuc dicta inquisitione in mores & vitam electi, ubi ejus idoneitas notoria?

Respondeo: fieri posse, ut electus ita sit notoriè idoneus ad prælaturam, ut nulla alia facienda sit inquisitio in ejus mores ac vitam. Pirh. n. 320. citans c. constitutus. il. 2. de appell. & cap. nullus. d. 24. Pass. cit. c. 33. n. 92. citans insuper Abb. in c. postquam. de elect. n. 5. Oldr. conf. 146. in fine. Nav. conf. 2. n. 3. de elect. Castell. de elect. c. 14. n. 6. Sig. sin. de Bonon. de elect. dub. 44. num. 10. &c. Addit tamen Pass. quod,

quod, si tamen adesset lex, quæ & in hoc casu præcepisset inquisitionem fieri, eam debere servari, per quod satis indicare videtur, modò non existere talem legem: adeòque dum ea inquisitio præcipitur *c. nihil. c. postquam*, hunc casum excipi.

Questio 484. Qualiter sumenda ista informatio super valore electionis, & electi qualitatibus, an judicialiter, an extrajudicialiter; an inquirendo specialiter, an generaliter?

1. **R**espondeo ad primum: ubi confirmator procedi judicialiter examinatis testibus cum juramento, debet hæc inquisitio fieri judicialiter, examinando nimirum testes cum juramento. Barbof. *juris Eccl. l. 1. c. 19. n. 251. Donat. To. 2. tr. 7. q. 5. n. 6.* (ubi etiam quòd judicialiter sit procedendum, ubi electus habet malam famam) Pass. *de elect. c. 33. n. 89. & n. 140.* ubi; quando pars instat pro cassatione, seu sunt oppositores, aut datur coelectus, judicialiter procedendum est, & institui debet processus, & procedi ordine juris servato, pro quo citat Marefchot. *l. 1. variar. c. 42. n. 30. Sigism. dub. 44. n. 8.* Quamvis & hoc ipsum limitet Pass. *cit. n. 140.* dum ait, quamvis, quando etiam proceditur ad instantiam partis, lis & iudicium sit contentiosum, procedi possit sine strepitu & figurâ iudicii, ut in confirmationibus Abbatissarum. *c. indemnitatibus. §. sane. de elect. in 6.* Vel si Judex habet privilegium, ut sine strepitu procedat. Ex quo tamen ad instantiam partis procedit, non potest omnino sine forma iudicii procedere, sed parte instante debet illi, quæ iuste petit, concedere, etiam in modo procedendi.

2. Verum per se loquendo non est necessaria hæc judicialis inquisitio, sed sufficit, confirmatorem inquirere per famam & literas testimoniales. Pass. *cit. n. 89. & 111.* dicens, hinc positum id esse in confirmatoris arbitrio, ut juxta qualitatem personæ, criminis, vel idoneitatis præsumptæ, & conditione negotij agat, quod opportunum videbitur, ac citans pro hoc Abb. *in c. postquam. de elect. n. 5. Peyr. in formular. lit. E. c. 18. n. 3. Sigism. dub. 44. n. 8.* Idem tenet Barbof. *juris Eccl. l. 1. c. 19. n. 251. Gonz. ad reg. 8. gl. 9. §. 1. in annot. contra nullitat. & attentat. in caus. benef. n. 43.* ubi; quòd juxta formam *c. fin. de elect. in 6.* disponentis, ut in confirmatione electionis vocentur competitores per edicta, & admittantur oppositores, interdum procedi potest extrajudicialiter, & interdum ac plurimum processus fieri debet cum cognitione causæ, & in contradictorio iudicio, & requiritur diffinitiva pronuntiatio secundum casus & occasiones occurrentes, & prout natura negotij postulat. citat pro hoc Lambert. *de jurep. l. 2. q. 11. a. 4. n. 3. & q. 8. a. 11. & Franc. in c. constitut. de appell. n. 9.*

3. Unde jam etiam ad hanc electi idoneitatem probandam pro confirmatoris satisfactione non est necessaria judicialis plena probatio, sed sufficit extrajudicialis, & quæ habeatur per testes non juratos, & deponentes de voce, & fama, & per literas testimoniales, & omni viâ, quæ moralem certitudinem possit inducere, eò quòd confirmator debeat esse moraliter certus de confirmandi idoneitate. Pass. *n. 90.* Quinimò, si adsit intrusus & contradictor, in sumenda illa informatione idoneitatis, quam confirmator accipit ex officio pro sui informatione, non esse ad hoc opus citare intrusum, vel

contradictorem illum, cum informatio illa sumatur pro informatione confirmatoris, ne officium detur indigno (uti nec Execucutor literarum Apostolicarum concedentium beneficium in formâ dignum, tenetur citare intrusum vel contradictorem, si quis sit, ut ex Leone in *Thef. fori eccl. c. 17. a. n. 13. & Rota decif. 4. de sent. & rejudic. n. 5. in antiq. probat. Garc. p. 6. c. 2. n. 243.*) tradit Pass. *cit. n. 90.* Qui tamen bene monet, debere semper confirmatorem in hoc servare formam, si aliqua est statuta à lege vel consuetudine.

4. Respondeo ad secundum: quando confirmator procedit ex officio, nisi præcedat infamia, vel aliud indicium sufficiens ad inquisitionem specialem, non posse confirmatorem inquirere in specie, sed solum in genere inquirendo, cujus fama sit electus, tradit Pass. *n. 91.* citans pro hoc Castell. *de elect. c. 1. q. n. 10. Lavor. c. 25. n. 56. Abb. in c. postquam. n. 5.*

Questio 485. An ergo etiam sufficiat notitia extrajudicialis, seu quòd informet se extrajudicialiter de valore electionis, & electi vita ac moribus, dñ & ulto cassare electionem, siquidem longe diversa est in hoc ratio, cum injusta confirmatione per se fiat injuria solum bono communi; per injustam verò cassationem fiat injuria bono communi, Electoribus & electo?

Respondeo: confirmatorem, etiâ dum procedit ad cassandam electionem, & negandam electo confirmationem, non teneri procedere judicialiter, examinando testes cum juramento, & servatis illis juris solemnitatibus, quæ servari debent, ubi non proceditur summarie, & sine strepitu iudicii; sed sufficit, quòd causam rationabilem, quæ illum movit ad cassandam electionem, probatam habeat extrajudicialiter per fidem dignorum, literas testimoniales, & famam, dum modò de ea certus sit moraliter. Donat. *To. 2. tr. 7. q. 9. n. 8. Barbof. juris eccl. l. 1. c. 19. n. 251. Pass. de elect. c. 33. n. 138.* citans pro hoc Abb. *in c. postquam. de elect. n. 5. Anchar. n. 3. Lavor. de elect. c. 25. n. 59. Sigism. dub. 44. n. 8. Peyr. in formular. lit. C. c. 18. n. 7. Salgad. de potest. regia. p. 2. c. 13. n. 15.* & plures alios, ac dicens sic servari in Ordine Prædicatorum, Minorum ac Minimorum, probatque id Pass. *ex c. indemnitatibus. de elect. in 6.* ubi §. *sane.* dicitur: *tunc super objectis partis alterius, si qui fuerint, & super aliis, quæ in tali negotio sunt inquirenda ex officio, plene sine strepitu iudicii & figurâ per Superiorem inquiratur primitus, an requam confirmetur eadem electio, vel etiam infructur: qui textus etiam loquatur de electione Abbatissæ, quia tamen favorabilis, intelligatur ab AA. universatiter, qui non in alio sensu intelligant & explicant *c. postquam. de elect.* citatque pro hoc potremo Castell. *de elect. c. 14. n. 47.**

Questio 486. An ergo possit confirmator in confirmando vel cassando electionem uti notitiâ privatâ?

1. **R**espondeo: id confirmatorem non posse; sed semper debere secundum allegata & probata procedere, Pass. *de elect. c. 33. n. 140.* dicens esse conclusionem ex terminis manifestam. & *n. 144.* ubi pro hoc citat Portell. *p. 2. casu. 4. n. 3.* Lavor. *variar. lucubrat. tit. 4. de elect. c. 25. n. 59.* Peyr. *in formular. lit. C. c. 18. n. 6. & 7.* Donat. *in pr. p. 2. tr. 7. q. 9.* qui tamen postremus expressè contrarium tenere

vide-

videur, dum *loc. cit. n. 6.* ait: amplia, ut ipsi confirmatori integrum sit, confirmare vel cassare electionem, prout sibi secundum scientiam privatam vel publicam videbitur bono communi expedire. Tamen enim confirmator non teneatur ad solemnitates juris, sed, ut dictum paulò ante, in confirmando & cassando juxta *clm. dispendiosam, de iudicib.* possit simpliciter de plano, & sine strepitu & figura iudicii, solà rei veritate inspectà judicare: & ut Salgad. *ubi ante ex Abb. conf. 41. n. 1.* Barbof. *l. 1. v. 10. 4. n. 27.* apud Pass. *cit. n. 140.* necesse non sit, ut processum fabricet, & coram Notario testium depositiones sumat, sed sufficiat, ut scripturà per aliorum scripta, vel voces animum suum informet & conscientiam; intelligendo nimirum id, quando confirmator non procedit ad instantiam partis, sed officio. Verumtamen cum confirmator in confirmando vel cassando non sit privata persona, sed publicè ut Pass. pluribus probat *n. 139.* debet uti iudex *verè* ea observare, quæ de jure naturæ & gentium necessaria sunt, licet summarè, simpliciter & de plano, & sine strepitu & figura iudicii iudicium suum possit exercere. Pass. *num. 139.* Iudex namque quicumque, etiam habens facultatem iudicandi sine ordine iudicii, solà facti veritate inspectà, etiam si sit princeps supremus, non potest iudicare sine illo ordine iudicii, quem præcipit lex naturalis & divina; inter illa autem, quæ jure naturæ omnino sunt substantialia iudicio, sunt hæc tria; scilicet citatio, probatio & defensio (uti id de singulis pluribus auctoritatibus stabilit Pass. *n. 141.*) adeoque servanda, etiam in iudicio, in quo iudex sine figura iudicii iudicat secundum conscientiam suam, solà veritate facti inspectà. Quamquam in his distingui debeat substantia horum trium actuum, & solemnitas, quam habent ex jure positivo; quam solemnitatem iudex, qui in iudicando ab ordine juris est absolutus, non tenetur in citationibus, probationibus & defensionibus servare, sed solum eorum substantiam. Pass. *cit. n. 141.*

2. Hinc itaque confirmator, ut Pass. *num. 142.* etsi possit iudicare secundum conscientiam, incitatum tamen & indefensum non potest privare jure suo. Sic, esto non sit adstrictus ad examinandos testes cum iuramento, & loco probationum accipere possit etiam testimoniales fideles, & ex quo iudicare potest solà inspectà veritate facti, admittere probationes non conclusentes & persuasivas, etiam leviores, seu eas, quæ ad formalitatem juris positivi non perveniant; debent tamen ex esse tales, ut convincant & mortaliter certum reddant.

3. Unde jam rectè concluditur, non posse eum purè ex scientia privata, seu privatim acceptà, seu habità procedere. Si enim, ut inquit D. Thom. *2. 2. q. 67. a. 2.* iudicare pertinet ad iudicem, secundum quod fungitur publicà potestate, & ideo informari debet in iudicando non secundum id, quod ipse novit, sed secundum id, quod sibi innotescit tanquam personæ publicæ &c. & confirmator est iudex, & ut talis, etiam dum summarè sine strepitu iudicium exercet, debet procedere ex notitia acquisita ab eo, ut iudice & publicà personà in ordine ad confirmationem, qui est actus publicus ad publicum bonum Ecclesiæ promovendum. Siquidem, ut ait Pass. *n. 144.* non in jure positivo, sed natura fundatur hoc ipsum, quòd, dum iudicare ex natura rei est publicæ potestatis, & potestati correspondere debet notitia, seu informatio, potestati publicæ correspondeat informatio, seu notitia

P. Leuren, Fori Benef. Tom. II.

publica, quæ ordinatur ex natura rei ad bonum rei publicæ visibilis. Et certè aliàs, si liceret iudicibus ex privata & secreta notitia, non deducibili ad forum publicum iudicare, esset repositum iudicium in voluntate iudicantium, qui ex quocunque iudicio sibi benè viso impunè iudicarent, nec iudicati possent se defendere, quo nihil execrabilius. Pass. *cit. num. 144.* ubi etiam addit, hunc esse sensum communem DD. asserentium, canones supra citatos, obligantes confirmatorem se quàm diligentissimè informare de meritis causæ, intelligendos de informatione, quæ fit ex publica potestate, & ad publicum confirmandi & cassandi actum proportionata, & ex qua visibiliter possit formari iudicium, ut Ecclesiæ apparere possit, an fuerit rationabile nec ne, & confirmator ex hoc sit dignus vellaude vel pœnà, irrationabiliter confirmantibus à SS. Canonibus statutà.

4. Ostendit quoque Pass. *n. 145.* quòd in Ordine Dominicanorum confirmatio aut cassatio non fiat ex notitia secuta; dum Patres discreti, ex quorum votis procedit ad confirmationem vel cassationem Provincialis, dant quidem iudicium suum per vota secreta, non tamen informatum solà notitià secretà, sed ex causâ per publicas scripturas aut testimonia publica in dictorum Patrum concilio examinata; Unde etiam ait, si quis dictorum Patrum ex causâ sibi soli nota daret votum suum pro cassatione electionis, injustè ageret & peccaret; quia in iudicio externo, in quo non habet votum, nisi ut publica persona, ageret ut persona privata.

5. Proinde jam non est eadem in Electore & confirmatore libertas, ut quia ille potest procedere ex privata, secreta, & sibi soli propria notitia, & non deducibili unquam ad forum externum, possit suum iudicium formare, & non eligere vel eligere, quem iudicat eligendum, vel non eligendum; ita etiam confirmator possit ex simili scientia formate suum iudicium, confirmare electionem vel eandem cassare. Pass. *n. 134.* (ubi etiam vide hujus discriminis rationem) contra Bannez *2. 2. q. 67. a. 2. ad 2.* ab eodem Pass. citatum, *n. 133.*

Quæstio 487. An & qualiter, antequam procedatur ad confirmationem, citandi habentes interesse?

1. Respondeo primò: dum electio in concordia celebrata non est, sed vel duæ electiones factæ; vel etiam dum uni electioni se opposuere alii, qui, ne confirmaretur, adeoque electus coelectum habet vel oppositorem, seu electionis suæ adversarium alium unum aut plures habet, ii ad causam suam agendam sunt nominatim citandi ante confirmationem.

2. Respondeo secundò: si verò nullus talis est coelectus seu competitor, aut alius oppositor, per generale edictum valvis Ecclesiæ (in qua celebrata est electio, ut Pirh. *loc. max. citand.*) affixum, in quo, si qui sint, qui electionem, quò minus confirmetur, impugnare velint, peremptoriè citentur ad diem definitum (& ut Pirh. ad locum confirmationis faciendæ) causas impugnandæ electionis impediendæque confirmationis dictum. Idque etiam, licet electio facta in concordia, id est, unica nemine opponente celebrata fuerit; quod nisi factum, seu si hæc omiſsa, confirmatio subsequuta sit omnino irrita, Barbof. *juris Eccles. l. 1. c. 19. n. 251.* (ubi etiam,

R

citato

citato pro hoc Lott. l. 2. q. 13. n. 47. & Rota decis. 353. n. 6. l. 3. p. 3. *diversar.* & decis. 624. n. 10. p. 1. recent. quod debeat legitime constare non solum de lectione & affixione dictorum edictorum; sed etiam de reflexione, & sic, quod lecta fuerint, & ibi relicta per congruum temporis spatium, quin &, ut pariter addit, citato pro hoc Put. decis. 5. l. 3. de hac publicatione non stetur simplici assertioni Notarii sine testibus) Laym. in c. fin. de elect. in 6. Pirh. ad tit. de elect. n. 321. juxta expressum textum cit. cap. fin. Cujus decretalis etiam hanc rationem addunt Laym. & Pirh. citatis pro hoc Abb. in c. exhibita. de judic. n. 5. Felin. *ibid.* n. 2. nempe quod quando per edictum vocandi sunt ii, quorum interest, nominatim & speciatim vocandi sunt, si personae sint certae, vel noscantur; si vero sint incertae, vel non noscantur, per edictum generale sint citandi.

3. Neque contrarium huic decretali tradit Pass. dum cit. c. 33. de elect. n. 90. ait, in probatione idoneitatis electi necessariam non esse citationem alicujus, aut vocationem partis, etiam ubi adest intrusus vel contradictor, & confirmator procedit extrajudicialiter. Aliud enim est, eam citationem necessariam non esse ad probandam idoneitatem electi, aliud non esse necessariam ad consulendum interesse oppositorum, vel coelecti.

4. Porro hanc constitutionem extendere se quoque ad admissionem postulationis, & institutionem faciendam post praesentationem ob paritatem rationis, ne scilicet supplantentur ii, seu fraude circumveniantur, qui volunt opponere vel objicere aliquid contra postulatum vel praesentatum propter suam interesse, tradit Pirh. loc. cit. num. 322. citato Garc. p. 9. c. 4. n. 1. & Gl. in cit. c. fin. v. electio, uti idem quod ad institutionem fuisse tradit Lott. l. 2. q. 13. a. num. 20. uti &, quem Lott. citat, Lamb. de jurep. l. 2. p. 2. q. 6. per tot. Non tamen extendit se hac constitutio ad collationem liberam beneficiorum, utpote quae simul vim electionis & confirmationis habet, & per quam confertur jus in re, & in qua dicta citatio fieri non potest: non ante illam; quia sic fieret ante omne jus quaesitum; non post illam; quia jam plenum jus quaesitum collatio. Pirh. cit. n. 322. in fine. citans Vivian. in ration. juris pontif. in cit. c. fin. Neque etiam hac decretalis, seu citatio locum habet, quando a Papa ejusve legato petenda confirmatio. Pirh. loc. cit. citans Barbof. in collect. ad cit. c. fin. n. 4. & 5.

Questio 488. An, & qualiter audiendus oppositor, qui venit post terminum in edicto statutum, & confirmationem?

1. Respondeo primò: si quis termino illo elapso & post secutam confirmationem venerit, electionem ejusque confirmationem oppugnaturus, audiendus non est, nisi fortè absens fuerit; vel etsi praesens fuerit, aut non longè distans, probabilem tamen edicti ignorantiam per verisimiles conjecturas allegare possit, eamque juramento confirmet. Laym. in cit. c. fin. n. 2. Pirh. n. 322.

2. Respondeo secundò: dum quis non per viam exceptionis (quippe electus per confirmationem jus plenum in beneficio accepit) sed denunciationis canonicae opponit quid contra electum, ne indignus & inhabilis Ecclesiae praeficiatur, regulariter seu ordinariè audiendus est, etiam post confirmationem, imò & consecrationem. Laym. & Pirh. *ibid.* citantes Abb. in c. nihil. de elect. in 6.

Questio 489. An necessario citandus electus, ubi ejus cassanda electio?

1. Respondeo primò: dum ex defectu electionis cassanda est electio, neque electus, neque ullus alius citandus est, dum confirmator procedit extrajudicialiter, & nullus est oppositor, contradicens, vel coelectus. Siquidem Electores, imò & ipse electus sunt à jure citati, cum ad confirmatoré transmittere debeant decretum electionis, totum processum electionis continens, & confirmatoris sit, ex transmissis judicare, an electio subsistat, nec ne. Pass. cit. c. 33. n. 150.

2. Respondeo secundò: ubi cassanda est electio ex defectu electi, citandus necessarius est electus. Pass. num. 152. citans Rodriq. p. 2. q. 52. a. 12. ad 1. Portell. p. 2. cas. 4. n. 3. Peyr. in formul. lit. c. c. 18. n. 77. in fine. Barb. l. 2. voto 35. n. 15. num. 22. Valenzvel conf. 44. n. 6. tom. 1. Salgad. de protect. regia. p. 2. n. 54. Mirand. tom. 2. q. 23. n. 22. cum enir agitur de gravi alicujus praedicio, non potest contra illum non citatum & non auditum proferri aliqua sententia. Pass. cit. n. 152. citans Menoch. conf. 96. n. 15. Valenzvel. conf. 14. 5. Arguimento cap. 1. de caus. poss. ubi ait Papa: nec nos contra inauditam partem aliquid possumus definire. Jam verò agendo de cassatione electi ob ejus defectum; agitur de gravissimo ejus praedicio: siquidem cassatio electionis ob defectum electi non solum privat electum jure, quod aliàs habebat ad praelaturam vi electionis, sed & reddit omnino ineligibilem, non ad eam solum, sed ad quamcumque aliam Ecclesiam, juxta c. super eo. de elect. ut Mirand. loc. cit. q. 22. num. 11. Tamb. de jure Abb. tom. 1. d. 5. q. 21. n. 4. Peyr. in subd. q. 1. c. 31. §. 8. Castell. de elect. c. 14. num. 56. Barbof. loc. cit. & apud Pass. n. 151. adeoque remanet infamia ex hac sua repulsa infamia facti, & inhabilis ad praelaturas, ut Pass. loc. cit. juxta c. testimonium. de testibus. & ibi Gl. v. opinio. & Abb. nu. 13. Est proinde talis cassatio nulla ex defectu citationis ac naturalis defensionis, Pass. loc. cit. citans Vantium de nullitat. ex defect. citation. num. 2. & seq. Burat. decis. 71. juxta l. 1. §. item cum edicto. ff. qua sent. appell. & l. unoquoque. ff. de judic. non obstantibus, quod confirmator procedat extrajudicialiter, seu sine figura judicii; cum licet eo modo procedendo Judex non teneatur servare solennitates juris positivi in citando & audiendo reum, debeat tamen eum citare; quia citatio ista & defensio est juris natura, & à necessariis jure natura non liberat privilegium procedendi sine strepitu & figura judiciali. Pass. loc. cit. ubi etiam, quod nullitas illa cassationis sit insanabilis & indispensabilis, etiam per supremum principem, pro quo postremo citat Vantium. *ubi ante.* n. 9. Gregor. decis. 4. §. 6. n. 2. & c.

3. Unde jam, licet ex hac citatione electi, praesertim ubi is in remotis degit, instructioque contra illum processu contingeret cassationes, & consequenter vacationes praelaturarum diutius differri; non tamen ex hac utilitate non differendi vacationem praelaturae sumitur rationalis causa cassandi electionem ex defectu electi, eo non vocato, aut eo defectu plene non probato; nam praeterquam quod in casu, in quo electio redit ad Electores, facilius saepe est & expeditius probare, quantum sufficit defectum, & dare electo terminum brevem ad se defendendum, quam expectare, ut per tempus à jure statutum iterum electores conveniant ad novum praelatum eligendum, quod non caret periculo gravis damni Ecclesiae viduatae & dissensio-

rum inter Electores, Præter hoc inquam, cum ad eligendum dentur tres menses, ad conferendum sex, hæc mora sex mensium etiam non est excedens, ut intra eam fiat confirmatio; intra sex autem menses, vel etiam unum potest confirmator citato reo, prout iuris est, se informare super defectu illius. Pass. num. 158. Quin & ubi datur opponens & instans contra electum, non potest confirmari electio, nisi instructo processu, & reo vocato & audito, quantumcunque duraturum sit opponentium examen; adeoque ex parte temporis, & ne provisio Ecclesiæ differatur, non potest haberi ratio sufficiens non citandi & non audiendi electum, ut se defendat & purget. Pass. n. 164. Ad hæc, dum ob nimiam distantiam electi non potest intra tam breve spatium perfici hæc informatio, non desunt alia remedia, quibus Ecclesiæ viduitati provideatur, præsertim ubi electi statim, ac electi sunt, incipiunt administrare; ita ferè Pass. cit. n. 158.

4. Limitatur responsio primò, ita ut nunquam ex vitio electi cassanda sit electio, eo non citato, nisi vitium vel defectus electi plenè probatus sit & notorius. Pass. num. 153. quamvis addat, difficile esse, delictum plenè esse probatum, nisi reo citato & audito ac confesso, nihil adduci posse, quod delictum & dolum tollat. Porro electionem cassari non posse ex delicto electi, nisi illo plenè probato, etiamsi procedatur extrajudicialiter (ut docent Castell. de elect. c. 4. n. 30. Lavor. c. 19. n. 121. Portell. p. 2. cas. 4. n. 2. Barbof. cit. voto. 35. n. 15. apud Pass. n. 154. in fine.) ex eo constat, quòd de jure natura sit, ut non imponatur pœna contra aliquem nisi confessum vel convictum, & ad damnandum aliquem non confessum probationes plenæ ac convenientes sint necessariae. Et licet, ubi agitur, non de privatione juris quaesiti, sed quaerendi leviores sufficientes probationes, tamen & illæ debeant esse tales, quæ animum judicantis convincant. Pass. cit. n. 154. Ita tamen, ut si confirmator procedat ad instantiam partis, cujus est probare objecta contra electum, non possit cassare electionem ex vitio electi, nisi illud sit plenè probatum; ubi tamen procedit ex officio confirmator, cum illi non incumbat onus probandi, quæ contra electum audivit, & illi objicit; sed ad electum excludendum sufficiat incertitudo de ejus inhabilitate, satis censetur vitium electi probatum in tali judicio, si electus se non purget, & propriam habilitatem prober; quæ tamen incertitudo non censetur probata & manifesta, nisi electo citato & audito, ipse objecta non diluerit. Pass. n. 155.

5. Limitatur secundò, ut tunc solùm procedat responsio, dum confirmator exprimit electionem cassari ex defectu; non verò, ubi electio dicitur cassari ex causis bene visis confirmatori, licet in rei veritate cassetur ex defectu electi. Pass. n. 156. citans Barbof. l. 1. voto 4. n. 39. siquidem in hoc casu non sequitur electo infamia, nec inhabilitas ad alias prælaturas aut electiones; cum, dum dicitur electio cassari ex causis bene visis confirmatori, non debeat, nec possit præsumi cassata ex defectu electi; quia ut rectè Abb. in c. super eo. de elect. n. ult. in dubio præsumi debet, electionem cassatam fuisse vitio formæ, vel etiam ob aliam causam extrinsecam, puta bonum commune Religionis, & non ex vitio personæ electæ. Pass. n. 156. Quin & ut Bannez 2. 2. q. 67. a. 2. ad 2. quem citat Pass. temerarium foret iudicium, quo judicaretur electio cassata ex vitio electi, cum contingat electionem cas-

sari ex pluribus causis. Unde & confirmator usus cautelâ simpliciter, absolurè, & generaliter confirmationem denegat, non expressâ causâ, ob quam denegavit (uti quandoque, ubi non expedit propagare defectum occultum electi, deducendo illum in iudicium & citando, bonum est, electionem cassare, ne promoveatur indignus, & ex altera parte electum non infamare, nec illi aliud præjudicium inferre causâ cassationis occultatâ) ita ut æqualiter præsumi possit, denegatam ob vitium aliquod electionis vel electi, vel ob causam extrinsecam, confirmator electoribus & electo non teneatur causam ullam aut excusationem reddere, redditurus illam Superiori id requirenti. Pass. loc. cit. ex Barbof. loc. cit. n. 13. Verùm

6. Sublimitanda hæc limitatio, ut locum non habeat in electo, qui per electionem aliàs jus acquisivit ad prælaturam & confirmationem. Licet enim ei hac ratione non inferatur præjudicium infamæ & inhabilitatis, fiat tamen ei iniustitia, tollendo ab eo jus illud quaesitum ad prælaturam, quod tolli non debet nec potest, nisi aliquid sit, quod eum impediatur, quod impedimentum probari debet, citato electo, ut se defendat. Pass. n. 157.

7. Ad hæc dicta limitatio non videtur subsistere, etiam dum electo per electionem non quaeritur jus; quia adhuc dictâ ratione non satis occurritur præjudicio infamæ & inhabilitatis imminenti electo; nam si contra electum factæ sint oppositiones, non verò contra electionem, si cassetur electio, censetur, & satis apparet, eam cassari ex defectu electi, etiam si hoc non exprimat. Item notorium cassationis vix ita secretò fiet, quin ejus notitia divulgetur vel à confirmatore ipso, vel ejus ministris, si illud tale, quale est per Secretarium aliquem in libro regitretur, cum libri hujusmodi sine publici, & inter plurium manus versentur, indeque partitæ etiam authenticæ soleant extrahi. Item, cum ex una parte confiter, electiones non posse cassari sine rationabili causa, & præsumendum non sit, confirmatorem cassare sine justa causa; ab altera verò parte non sit tam facile, ut electiones cassentur ex sola extrinseca causa, nempe boni communis; insuper etiam sæpissimè evidens sit, saltem Electoribus, electionem ex parte formæ esse validam, facile constabit electionem cassatam ex defectu electi.

8. Neque obstat, hujusmodi notitiam non esse juridicam, vel etiam non esse certam, cum adhuc sit non leve præjudicium honoris, etiam quòd probabilis suspicio habeatur de electo rejecto ex proprio defectu, & quòd de hoc crescat fama; dum ad infamiam facti sufficit, quòd ex probabilibus suspitionibus & conjecturis ortum duxerit. Nec etiam obstat, quòd videatur sufficere, quòd tempore cassationis non appareat cassari electionem ex vitio electi, licet id post tempus aliquod manifestetur; quia præterquam quòd facillimum sit, ut fiat hæc manifestatio tempore cassationis, etiam magnum præjudicium est, si fiat post multum tempus; cum enim per posterius factum declaratur, quòd antea factum est, proinde censeri debet, ac si tempore cassationis facta esset hæc manifestatio; ita ferè Pass. n. 159. juncto n. 160. qui etiam num. 161. hinc concludit, quòd modus ille cassandi electiones ex defectu electi eo non citato, etiam si occultetur cassationis causa, speciem boni non habeat, & parum congruat Religiosis, quorum est ab amulationibus & carualibus affectibus abstinere, Christi-

hianæ caritati incumbere, proximorum honori & salutis prospicere, ac ideo bonum sit ingredi regiã viã, & non auditum non damnare; idque eò magis, quòd experientia constet, oppositiones ad vocem ejus, contra quem diriguntur, veritate elucescente, evanescere. Quanquam etiam n. 162. subjungat, posse nihilominus esse talem boni communis necessitatem, ut nec expediat oppositiones examinare, nec electum confirmare, & in hoc casu, si electus non acquirat jus per electionem ad prælaturam, & ex altera parte verè consulatur ejus honori, ut non infametur, nec reddatur inhabilis, posse cassari ejus electionem, eo non vocato.

9. Respondeo tertio: ex causa boni communis, seu bono communi sic exigente, cassari quidem potest electio aliã valida electo minime vocato; tenetur tamen confirmator consulere tunc honori electi. Argumento *c. consideravimus. de elect.* ubi Papa, cassatis binis electionibus, nullum ex electis reeligendi volens, expressè eorum famam protexit his verbis: *ita quòd utriusque prædictorum fama sua non minus integrè conservetur*: adeoque via tuta & segura est, ut in hoc casu confirmator expressè consulat famam electi, cum electio cassatur, non ex ipsis defectu. Pass. n. 163. ubi etiam ex Franco in *cap. si condemnationem. de elect. in 6.* quòd, licet Judex regulariter in sententia non teneatur exprimere causam, hanc tamen debeat exprimere, quando sententia potest referri ad plures causas diversos effectus producentes, vel quando potest ex causis ipsis partibus præjudicari. Et quòd si in sententia nulla exprimitur causa, & potest interpretari, quòd sit lata ex pluribus causis, tunc debeat interpretari, quòd sit lata ex causa, quæ minus præjudicat parti.

Quæstio 490. An necessarius assensus aut consilium Capituli, aut alterius, ut Superior confirmet electionem?

1. Respondeo: de jure communi nulla est necessitas adhibendi consensûs, aut consilii Capituli, aut aliorum ad hoc, ut Superior confirmet electionem; cum nullus in SS. canonibus exstet textus, vi cuius confirmator confirmare nequeat sine Capitulo vel consilio hujus vel alterius; exstetque consuetudo tam Episcoporum, quàm Prælatorum Regularium (si loquamur de assensu vel consilio Capituli) in contrarium. Unde per se loquendo Superior non tenetur, nisi sumere informationes, & discutere negotium, absque eo, quòd alterius consensum vel consilium teneatur requirere. Pass. *de elect. c. 33. n. 115.* contra Archid. in *c. fin. de elect.* quem absque eo, quòd quidquam afferat, quo dictum suum probet, secuti sunt Butrio *ibid.* Sylv. *v. confirmatio, num. 5.* & Tabien. *n. 8.* loquentes non de consilio aliquorum, sed de toto Capitulo.

2. Nihilominus testatur Pass. n. 116. in Ordine Prædicatorum teneri Provinciales adhibere consilium Patrum Discretorum in confirmandis Prioribus, ita tamen ut eo consilio non adhibito confirmatio, dum alium defectum non habet, neque sit nulla, neque annullanda, non obstante regulã illã, quòd ubi necessaria est præsentia consilii, seu actus habendus cum consilio, sit nullus, si habeatur sine consilio: utpote quæ patiatur inter alias hanc limitationem, ut Pass. *loc. cit.* ex Abb. in *c. ex parte. de constitut.* & Sylv. *v. consilium, n. 6.* ut non procedat, dum præcessit agendi non impositã necessitate

consilii, & postea iterum ex nova lege præcipitur, ut adhibeatur consilium, eò quòd tunc actus ex vi prioris potestatis valet, nisi lex superveniens irritet actum aliter factum. Sic etiam ait Idem Pass. *num. 145.* Patrum illorum Discretorum vota, sine quibus à Provinciali non fit confirmatio in suo Ordine, non esse decisiva.

Quæstio 491. Vbinam, seu apud quos fieri debeat hoc examen, seu inquisitio de vita & moribus electi?

Respondeo: debere fieri in loco, ubi ille est conversatus, & apud illos, quibus notus est; quia universim inquisitio de fama alicujus debet fieri in loco, ubi diutius morabatur, tradunt Pirh. *ad tit. de elect. n. 320.* Laym. in *c. postquam. de elect. n. 5.* & ibi Gl. *v. conversatus.* & Abb. *num. 6.* juxta quòd expressè statuitur in *eod. cap.* Verùm distinguendus hic processus informativus à processu, in quo examinantur merita electionis & electi, ac dicendum, quòd processus ad informationem facti fieri debeat, ubi sunt, qui de facto informare possunt, sive sit locus, in quo facta electio, sive alius. Processus verò, quo examinantur dein merita electionis & electi, fieri debet in loco, in quo est confirmator. Pass. *de elect. c. 33. n. 82.* contra Donat. *p. 2. rr. 7. q. 5. num. 5.* quatenus is indefinitè pronunciat, processum fabricandum in loco, ubi celebrata electio.

Quæstio 492. An Prælatus examinatus, & dein electus ad aliam Prælaturam, iterum sit examinandus?

Respondeo affirmativè, præcipuè, si eligatur ad majorem dignitatem; quia interim novum impedimentum electus contrahere potuit. Laym. in *cap. postquam. de elect. num. 7.* Pirh. *ad tit. de elect. n. 319.* Argumento *c. scriptum. de elect.* & Gl. *ibi. v. presumpcio.*

Quæstio 493. In specie, quis modus examinandi electum in Episcopum, nempe in Ecclesius, in quibus adhuc relicta est potestas Capitulo eligendi Episcopum?

1. Respondeo: hunc modum præscriptum esse à Gregor. XIV. in Bulla, quæ incipit: *onus Apostolica.* edita anno 1590. 1. Maji. & habetur apud Quarant. in *sum. Bullar. v. electio.* secundum quam ita proceditur in Germania, ut electus viciniore alicui Episcopo examinandum se tradat super certis articulis per testes idoneos & juratos altrudendis, obligatis, ut Laym. in *c. postquam. de elect. num. 8.* concientiis eorum, à quibus instructio seu testificatio sumenda, ut ea fideliter & gratis referant. Peractoque hoc examine ejus processus Romam mittitur ad confirmationem electo & ritè examinato impetrandam. Laym. *loc. cit.* Pirh. *ad tit. de elect. num. 319.*

2. Porro puncta seu articuli, super quibus hoc examen instituitur, sunt sequentes, prout referunt iidem Laym. & Pirh. Primus: an electus natus ex legitimo matrimonio à parentibus catholicis? qui articulus desumitur ex *c. cum in cunctis. de elect. & c. 2. §. heretici. de heret. in 6.* Secundus: an 30. annum ætatis compleverit; juxta *tit. c. cum in cunctis* & si postulatus, 27. annum inchoaverit? quod sufficit juxta *Extravag. unic. de postul. inter communi.*

Ter

Tertius, an saltem sex mensibus in sacro Ordine constitutus fuerit? juxta Tridentin. *sess. 22. c. 2.*
 Quartus, an in Theologia vel jure canonico Doctor vel Licentiatu sit, aut saltem publico alicujus Academiae vel aliorum probatorum vel expertorum testimonio ad alios docendos idoneus judicatus? juxta Trid. *loc. cit.* Quintus, an bona fama & integra vita sit? juxta *c. 2. d. 23. & c. ult. d. 51.* Sextus, an in ecclesiasticis functionibus versatus, prudens, ac rebus gerendis idoneus? ut habetur in *citata Bulla.* De cetero, quae praxis servetur in examine Episcopi non electi à Capitulo, sed promoti à Sede Apostolica, sive libere, sive ad denominationem Regis alicujus, vide apud Barbot. *juris eccles. l. 1. c. 9. n. 10.*

Quaestio 494. An confirmatio ipsa requirat certam formam?

Respondeo: non esse certam formam à jure praescriptam, ideoque per se loquendo, sufficit, quòd confirmator verbo, vel scripto, vel facto suam ostendat voluntatem, approbantem illius electionem; sive hoc faciat per electi installationem aut inthronizationem, vel ejus benedictionem, vel faciendum, ut subditi electo obedientiam praestent, seu recognoscant, Pass. *de elect. c. 33. n. 76.* Tamb. *de jure Abb. d. 6. q. 3. n. 1. & 2.* citans Archid. *in c. ut quis duas. de elect. in 6.* Innoc. *in c. cum Bertold. de re judicat. in gl. mirum videtur.* Donat. *p. 2. tr. 7. q. 4. n. 1.* citans in super Peyr. *in formul. lit. C. c. 18. n. 1.* Samuel. *d. 8. contr. 2. concl. 7.* Labor. *de elect. tit. 4. c. 25. n. 63.* & c. ac numerans inter facta vim confirmationis habentia, si canonicè electus ad confirmatorem accedat, & ille dicat: *gaudeo de tua electione;* vel eum amplectatur. Quorum ratio est, quòd nihil inter sit, sive verbo, sive facto declaratur voluntas operantis, ubi in super nulla verborum forma aut scriptura requiritur. Pass. Donat. *l. cit.*

2. Et sic in specie confirmationem Abbatisarum non habere certam à jure praescriptam formam, fierique posse oretenus & scripto, modò animus confirmatoris declaratur, tradit Donat. *To. 4. tr. 7. q. 17. num. 6.*

3. Observat autem benè Laym, *in c. cum inter universas. n. 4.* quòd ubi, cum duae agendi facultates tendentes ad eundem finem seu effectum in eadem persona fundatae in diversis potestatibus, simul eodem actu expediri nequeant, non possit electio & confirmatio expediri eodem actu, v.g. dum Canonici cathedrales compromitterent in Metropolitanum, qui ex Sedis Apostolicae privilegio habuit potestatem confirmandi suos suffraganeos, hic prius deberet eligere seu nominare Episcopum secundum formam compromissi, & dein confirmare eundem, pro quo citat Gl. & Innoc. *in c. cum inter. v. confirmavit.* Abb. *in c. ne pro defectu. de elect. n. 4.* & se ipsum *in c. causam. de elect. nor. 2.*

4. De cetero aliud est quòd ad fidem faciendam de confirmatione; ad hoc enim opus est literis confirmatoris, ubi electio in praesentia Ecclesiae, cui electus praeficitur, non confirmatur, uti & ad hoc, ut electus confirmatus à Sede Apostolica administraret, necessariae sunt literae Apostolicae. Pass. *n. 77.* juxta dicta supra.

* *

P. Levens. Fov. Benef. Tom. II.

Quaestio 495. An confirmatio habeat se ut sententia diffinitiva, an verò ut interlocutoria?

Respondeo: dum confirmatio fit citatis citandis, & illis venientibus in contradictorio judicio; vel etiam quando fit à confirmatore ex officio quidem inquirente, sed solenniter, censetur habere rationem sententiae diffinitivae; quia datur post processum judicialiter complicatum & solenniter conclusum tanquam finalis resolutio judicii solennis. Dum verò fit à confirmatore procedente ex officio non solenniter & judicialiter, censetur esse sententia interlocutoria; quia innititur informationi non solenni, nec habitae in contradictorio judicio. Pass. *de elect. c. 33. n. 169.* citans Jo. And. *in c. avaritia. de elect. in 6.* Abb. *in c. confirmatus. de appell. n. 14.* Dominic. & Franc. *in c. fin. de elect. in 6.* Rectèque monet Pass. hujus quaestiones resolutionem esse attendendam, non solum, ut sciatur, quandonam à confirmatore sit appellandum, & quam vim habeat haec appellatio; sed etiam, quia dum confirmatio est sententia interlocutoria, Judex, qui illam tulit, possit illam mutare & cassare, & ab ea recedere, & cassare electionem, quam confirmavit, Et contra id non potest, ubi confirmatio est sententia diffinitiva, pro quo citat Jo. And. & DD. alios *in c. cum cessante. de appell. Franc. n. 7.* & alios *in c. fin. de elect. in 6.* & Juristas *in l. quod invit. & l. iudex postquam. de re judicat.*

PARAGRAPHVS V.

De Appellatione à confirmatione, ejusque annulatione.

Quaestio 496. An à confirmatione, seu à confirmationis vel cassationis electionis sententia judicialiter data possit dari appellatio judicialis, seu proprie talis, habens utrumque effectum, nempe non tantum de voluntivum, sed & suspensivum?

Respondeo affirmativè. Pass. *de elect. c. 34. n. 1.* citans Gl. *in c. fin. de elect. in 6. v. inanes.* Franc. *ibid. n. 7.* Gemin. *in c. avaritia. de elect. in 6. n. 7.* Barbosa *ibid. n. 7.* & c. Licet enim collationes, electiones, institutiones, confirmationes electionum ad beneficia & Praelaturas sint causa extrajudiciales juxta expressum textum *cl. m. dispendiosam. de iudicis:* ubi tamen in provisionibus, collatione, institutione, electione, confirmatione, proceditur ordine juris servato, sunt actus judiciales, habetque decretum confirmationis, institutionis, collationis vim sententiae judicialis diffinitivae, adeoque appellabilis, ac ita ab iis appellari potest appellatione propria. Pass. *loc. cit.* at de institutione expressè Ottoboni *decis. 66. n. 3.* Garc. *p. 9. c. 4. à n. 17.* citatis plurib. Rotae *decis. & Lancell. p. 2. c. 12. limitat. 40. & 49.* Et de collatione & praesentatione Rota *in Callagur. benef. 28. Maji 1628.* quae est *decis. 114.* apud Scacciam, *de appell. n. 1. 2. 5.*

2. Hinc geita, appellatione hac pendente sunt attentata & nulla, & ante omnia cassanda. Ottoboni *loc. cit.* Pass. *loc. cit. n. 2.* citans in super Lancellor. ubi ante. Franc. *in c. ad audientiam. ult. de appellat. Rotam in Callagur. benef. 24. 26. Januar. & 19. Febr. 1649.* & plures alios. Attentata autem sunt, non quae fiunt post appellationem, sed & quae fiunt tempore assignato ad appellandum, quod est dicendum, intra quod licet gravato appellare.

R 3

3. Atque

3. Atque ita confirmatus pendente appellatione interposita, vel intra tempus, datum ad appellandum, non potest possessionem Prælaruræ aut beneficii accipere, & si illam accipiat, est attentata. Pass. cit. n. 2. citans Garc. ubi ante (ubi is de appellatione, ab institutione) Lancell. ubi ante, limitat. 149. per tot. Franc. in c. avaritia, de elect. in 6. n. 5. Unde, ut refert Pass. loc. cit. ex Ottoboni ubi ante. n. 11. & ex Ejusdem decis. 65. n. 2. & decis. 209. n. 7. consuevit Rota possessionem hujusmodi tanquam vitiosam & attentatam tollere & sequistrare; ne attentans commodo vitiosæ possessionis fruatur.

4. Porro quando procedat confirmator judicialiter, dictum est §. preced. Quibus adde, procedere illum tunc quodque judicialiter, quando nullo comparante agit ex officio solenniter; agere autem illum solenniter non solum, quando procedit instante procuratore fiscali, & per assignationem auditorii & stratorum, examinando testes cum juramento, & servato exquisito juris ordine: sed etiam, quando procedit juxta formam c. fin. de elect. in 6. citando & proponendo edicta, & expectando terminum statutum, etiamsi nullo contradictore comparante; vel nullam aliam informationem sumat, vel summarie & extrajudicialiter id faciat; eod quod tunc non confirmet, nisi ex vi citationis solennis & judicialis. Pass. loc. cit. n. 3. citans Abb. in c. novit. de off. vicar. n. 5. Franc. in c. fin. de elect. in 6. n. 9.

Quæstio 497. An detur quoque, & liceat appellatio à decreto confirmationis aut cassationis extrajudiciali, seu ubi confirmator processit nullo modo judicialiter, sed solum summarie sine strepitu & figura judicij se informavit, & ex tali informatione confirmavit, vel cassavit electionem?

Respondeo primò, non esse tunc locum appellationi judiciali (quæ sola proprie appellatio est, ut Abb. in c. bona. de appellat. n. 7. & ibi Decius n. 17. & 20. Tholosan. de appellat. l. 1. c. 11. n. 3. apud Pass. n. 4.) quippe quæ est provocatio à sententia Judicis procedentis servato juris ordine, seu judicialiter. Pass. loc. cit. n. 4.

Respondeo secundò: est tamen locus appellationi extrajudiciali (quæ ut Abb. & Decius ubi ante. Scaccia de appellat. q. 2. n. 33. apud Pass. cit. n. 4. non est appellatio proprie talis, sed provocatio solum à gravamine ad Superiorem) Pass. n. 5. citans C. dilectus, de elect. & ibi Abb. n. 5. Innoc. n. 5. & c. concertationi. de appell. in 6. & alios textus. Neque gesta post & contra appellationem talem extrajudicialem legitime intra decendum interpositam ita sunt valida, quin justificata appellatione sint revocanda. Quod ipsum si negent, asserendo, ab actibus extrajudicialibus non dari appellationem suspensivam, Gonz. gl. 9. in annot. n. 26. Mareschot. var. l. 2. c. 64. à n. 20. Salgad. de protect. reg. p. 2. c. 23. n. 1. & 187. apud Pass. loc. cit. n. 6. vel etiam, quod hæc appellatio non causet attentatam, falsum eos asserere, ait Pass. & sentire contra communem, pro qua citat Lancell. de attent. p. 2. c. 12. limit. 3. n. 10. Marant. p. 3. parisi 6. n. 390. Put. decis. 313. n. 2. l. 3. Abb. in c. bona. de appell. Archid. & Gemin. in c. concertationi, & Franc. ibid. n. 6. & plures Rota decis. eod quod ad nihil valeret appellatio devolutiva, si interim, neglecta appellatione, liceret appellato contra appellationem gravare appellantem valide & secure; quodque appellationem hanc va-

lere in materia appellationis, constet ex c. cum inter canonicos, de elect.

2. Neque opponi potest primò, quod in casu, quando confirmatio vel infirmitas actionis committitur conscientie vel prudentie confirmatoris, pro ut ei secundum Deum videbitur expedire, denegerur appellatio, ut Menoch. de arb. l. 1. q. 70. n. 7. Tiraq. de retract. lign. §. 4. n. 11. Salgad. Boer. & alij apud Pass. n. 8. Nam præterquam id non teneat in rebus magni præjudicii, quale quid est confirmatio indigni, & rejectio electi digni, etiam regularis, ut Pass. n. 8. id solum verum est, ubi non intra ullum debitum Justitiæ, sed sumus in materia inerte liberalitatis ac gratiæ. v. g. in materia dispensationis, ut Felin. in c. super his, de accusat. n. 11. Sanch. de matrim. l. 3. d. 10. n. 23. Bossius de matrimo. Tom. 1. c. 1. n. 116. Gurr. Filiuc. Pontius & c. apud Pass. n. 9. iis consentientem, non tamen tener, ubi sumus in materia, qua debetur, sive in qua violanda est aliqua Justitia, qualis est materia confirmationis & cassationis. Paris. cit. n. 9. citans Abb. in c. pastorali, de appellatione. n. 13. Gemin. in c. 2. n. 10. de jurament. calum. in 6. Felin. in c. significasti, de homicid. n. 4. Sanch. ubi ante. num. 21. Barbof. de potest. Ep. alleg. 32. n. 52. & c. quatenus hi docent, quod in hoc casu, etiamsi judicium sit commissum conscientie judicantis, ab ejus resolutione & decreto dari possit appellatio extrajudicialis quoad effectum devolutivum. Quod autem dicitur appellationem illam non valere ad effectum suspensivum, id ita limitandum ait Pass. ut non solum non sit verum, ubi Judex ad quem inhibuit, ne Judex à quo procedat in causâ, sed etiam, ut id ita intelligendum non sit, quod gesta contra appellationem, etiam justificata appellatione valeant. Proinde, ubi constitit de gravamine, Superior electionem malè confirmatam tenebitur cassare, vel malè cassatam confirmare, & noviter contra appellationem electum & confirmatum tanquam attentatum revocare. Pass. cit. n. 9. & n. 15. ubi, quod licet appellatio hæc sit extrajudicialis, non sit tamen merè devolutiva, sed simul suspensiva, ita ut, si contra appellationem quid fiat, illud tanquam attentatum, saltem justificata appellatione, debeat cassari & revocari, pro quo citat Franc. in c. 1. de appell. n. 4. Scacciam de appell. q. 2. n. 36.

3. Neque secundò dici potest, quod à decreto lato ex Judicis arbitrio non detur appellatio, quemadmodum in arbitrariis locum non esse appellationi, tenent Bartol. in l. 1. ff. de legat. n. 18. Cravet. conf. 78. n. 8. Menoch. de Arb. l. 1. q. 70. n. 7. (qui tamen, ut Pass. n. 11. distinguit, nempe ut in hoc casu locus sit appellationi, si Judex sit ordinarius, habens ordinariam facultatem ad arbitrandum, sicut, si delegatus ad causam particularem, eod quod Superior electus videatur ejus industriam & prudentiam, & judicasse, quod salva Justitiæ & æquitate judicabit) Farinac. in pr. crimin. p. 1. q. 17. n. 27. & c. apud Pass. n. 10. Nam, ut ait Idem, regula certa est, quod in commissis arbitrio Judicis, si partem lædit vel gravat, possit appellari; cum arbitrium judicandi non importet libertatem absolutam, sed arbitrium & judicium boni viri, quod regulandum est juxta leges. Hinc confirmator habens arbitrium confirmandi vel cassandi, non potest contra leges illegitimam electionem confirmare, vel legitimam cassare, quod faciendo, quia lædit, potest ab eo appellari; pro quo citat Gl. in c. Romana. §. si obijciatur. v. minus legitima. de accusat. in 6.

Felin.

Felin. inc. super his. de accusat. n. 7. Gemin. in c. 2. de jurament. Calum. in 6. n. 10. Franc. Rebuff. &c. Ad idemque, idem esse, ubi iudicium commissum discretioni Judicis, ut si ladat, appellari possit, ut Felin. ubi ante. Gemin. in c. ut commissum. §. 1. n. 2. de heretic. in 6.

4. Limitationis tamen & distinctionis alicujus loco id addit Pass. n. 12. nempe, si sermo sit de iudice ordinario, qualis est confirmator, cui ex ordinaria potestate convenit de electionibus judicare, cum habens arbitrium judicandi ita teneatur secundum leges judicare, ut rigorem legis possit ex aequitate temperare; adeoque in ejus decreto considerari possit, vel quod est iustitia, vel quod est aequitas. Proinde si recedat à iustitia, contra leges judicando, indubitatò liceat ab ejus decreto appellare. v. g. si confirmet electionem illegitimam, illiteratam, non habentis requisitam ætatem &c. vel casset electionem digni prætextu defectus. Et sic non tam in causa arbitraria, quàm necessaria appellabitur; cum Judex teneatur judicare juxta leges. Si verò Judex seu confirmator ladat, recedendo solum ab eo, quod est aequitas, & in quo confirmatio est commissa ejus arbitrio, Passerinus ait, se considerare, quòd in hoc casu nulla partium possit ladi iniuste; cum, quod solius est aequitas, non sit iustitia, & respectu eorum, quæ sunt solius aequitatis, Judex non necessatur ad alterutram partem, sed sit liber, & consequenter tunc non esse locum appellationi ab ejus decreto. Posse, nihilominus & in his casibus, in quibus non licet contra Judicem arbitrium appellare, haberi recursum ad Superiorem, seu reclamationem aut supplicationem, tradit Pass. num. 15. ex Farinac. ubi ante. & Boërio decis. 284. & remittit ad Marant. in specul. p. 6. §. 6. quandoque. n. 11.

5. Illud quoque notandum, quod habet Pass. n. 16. quòd si Episcopus, etiam in arbitrariis teneatur reddere rationem Sedi apostolicæ, ut probat ex quodam Brevi Urbano. locum etiam in iisdem habere possit appellatio, per quam Judex arbitrarius compellatur Superiorem reddere causam, ut appareat, an ex rationabili arbitrio judicaverit, & sic Superiorem non latere causam, quæ movit iudicem inferiorem ad sic judicandum. Quibus non obstat, quòd in Trid. sess. 21. c. 2. ponatur in arbitrio Episcopi, assumere ordinandos ad titulum patrimonii, à quo ejus arbitrio non liceat appellare. Nam carens beneficio ecclesiastico, non habet jus ut ordinetur, sed in libertate Episcopi sit assumere, quos spectatà necessitate & utilitate Ecclesiæ judicaverit assumendos; ubi autem non est jus habendi, nec datur actio, nec datur appellatio, si non obtinetur, quod est in libertate alterius dare vel negare.

Questio 498. An excipi possit contra electionem confirmatam?

1. Respondeo: nullum contra eam excipere posse, nisi qui fuit impeditus ante confirmationem aut cassationem excipere. Pass. de elect. c. 34. n. 17. & c. 32. q. 3. In quo casu exceptiones exponendæ confirmatori, cujus est de illis judicare, & quòd, si nihil novi contineant, quod non fuerit antea consideratum, excipientes audiri non debent. Pass. cit. n. 17.

2. Porò exceptio contra electionem valde distinguitur ab appellatione à confirmatore; cum ap-

pellatio supponat sententiam confirmatoris, & ab ea provocet. Pass. n. 17. juncto n. 18.

Questio 499. In genere, quinam possint appellare à confirmatore?

1. Respondeo: in genere, non nisi ille, qui per confirmationem vel cassationem electionis fuit iniuste gravatus, qualis est omnis ille, qui iuste petit confirmationem vel cassationem, & iniuste non obtinuit. Pass. cit. c. 34. n. 18. Unde patet, quòd quicumque, etiam si nec elector nec electus sit, qui potest petere confirmationem, vel se ei opponere, si petat vel opponat, potest appellare à decreto confirmationis, si iniuste per hoc gravetur; habentes enim jus ad petendam confirmationem, habent eo ipso jus, ut ea sine causa non negetur, & patiuntur à confirmatore injuriam, si iis neget confirmationem sine causa. Idem est de habente jus opponendi electioni, & petendi ejus cassationem. Qualis habens jus pro suo interesse petendi confirmationem, vel se ei opponendi est quisvis de Ecclesia, populo, vel conventu, cui electus præesse debet, ut Paris. cit. n. 21. & c. 32. de elect. q. 2. ac ideo à decreto confirmationis vel cassationis appellare potest, si per illud gravatur juxta communem regulam: qui potest agere in iudicio, & agit, si à iudice gravatur, potest appellare. Pass. cit. n. 21. ubi etiam ex Innoc. in c. super his. de accusat. n. 7. quòd contra electum confirmatum quilibet habens interesse, etiam laicus, possit excipere, si electus habet curam animarum, & debet illi præesse. Verum qualiter hoc ipsum limitandum, intelliges ex responsione ad quæst. seq.

2. Nihilominus etiam qui non petit confirmationem aut cassationem (et si alius, qui nec reus, nec actor est, sive qui nõ est pars in iudicio, utpote quod ex reo, actore & iudice integratur, à iudice gravari nequeat, ut Pass. num. 19. ex D. Thom. 2. 2. q. 67. a. 3. potest appellare in duplici casu: nempe primò, si Judex citandum non citavit, & contra non citatum protulit sententiam; potest enim tunc gravatus contra eam sententiam procedere; vel coram eodem confirmatore, vel ejus Superiore, dicendo de nullitate, vel appellando à tali sententia tanquam nullà & iniustà. Secundò, si in contumaciam damnatus in eo gravatus fuit, quòd Judex judicando secundum allegata & probata excessit, gravando contumacem, plusquam merita processus exigent. Pass. cit. c. 34. n. 20. & 21.

Questio 300. Vtrum Electores appellare possint à cassatione electionis, dum conceditur eis nova electio?

Respondeo affirmative; eò quòd cum habeant jus petendi & agendi pro confirmatione electionis à se habitæ (ut satis constat ex c. cupientes. de elect. in 6. ubi præcipitur, ut Electores mittant proprios procuratores, qui habeant mandatam non solum ad informandum, sed & ad petendam confirmationem electi, & si hi non mittantur, Electores jure prosequendi causam confirmationis priventur; adeoque Papa supponit hoc jus illorum) & hinc si eam confirmari petant, ac graventur per decretum cassationis illius electionis, et si eis concedatur alia seu nova, possunt appellare. Pass. n. 22. dicens, sententiam oppositam esse improbabilem & oppositam SS. canonibus. Sed neque verum est,

est, Electores per solam electionem non confirmatam ita plenè functos officio suo, quin hoc ipsum officium necesse habeat perfici, non solum per petitionem & prosecutionem confirmationis, sed ipsà confirmatione. Unde jus habent petendi confirmationem propriam electionis, eamque prosequendi ac defendendi coram confirmatore. Pass. *cit. c. 34. n. 23.* citans Innoc. in *c. dilectus. de prob. n. 3. & 4.* Abb. in *c. dudum. de elect. n. 4.* Bald. in *c. postquam. de elect. n. 6.* Castell. de *elect. c. 5. n. 63.*

Questio 301. An, & qualiter quilibet Electorum, vel etiam aliorum de collegio, conventu, communitate, appellare possit à confirmatione vel cassatione electionis?

Respondeo: distinguendum hic esse interesse communitatis, & interesse cuilibet proprium. Ac primò quidem, ubi interesse est commune, quilibet de communitate (nisi fortè à tota communitate mandatum procurat habere) non potest in iudicio agere & petere, alijs seu maiore parte eorum iuste nolentibus petere; cum in iis, quæ ad communitatem spectant, standum sit majoris partis determinationi, dum illa non iniuste quid decernit. Pass. *cit. c. 34. n. 25. & c. cupientes.* ubi constituitur, ut Electores per procuratores suos ex iisdem Electoribus acceptos negotium electionis prosequantur: nequaquam tamen datur singulis de capitulo facultas agendi nomine proprio pro confirmatione electi; quia jus, quod habent Electores ad prosequendam confirmationem, non est proprium singulorum; sed est collegii. Pass. *cit. n. 25.*

2. Sed &, si facta est iniustitia communitati, si hac est talis, quam major pars potest iuste condonare, & condonet, non remanet huic vel illi, vel minori parti jus prosequendi injuriam. Et quia in cassatione electionis digni iniusta offensa non est facta populo, utpote qui non habet jus magis, ut illi præsit hic dignus, quam alius dignus. Nec etiam facta est injuria alicui particulari Electori, cum jus prosequendi electionem non competat ei ex jure proprio, sed quia elector est, & ex jure collegii. Injuria quoque quam collegium recipit ex iniusta illa cassatione, est talis, quæ, si electio iterum redit ad collegium, potest iuste remitti: hinc si electio cassatur, & collegiū Electorum pro maiore parte injuriam remittat, non est, unde vel populus, vel conventus, vel hic aut ille particularis, etiā Elector, appellare possit; quia non remanet iniuste gravatus. Pass. *cit. n. 25.* Secundò, ubi quis ex confirmatione vel ejus cassatione habet interesse proprium, seu obvenit alicui propria aliqua utilitas vel damnum, videndum est, an habeat jus ad illam utilitatem, & num damnum sit iniustum. Nam si utilitas etiam de cetero maxima, quæ potest ex confirmatione provenire, huic vel illi particulari Electori, vel personæ de conventu, v. g. quòd electus seu confirmandus sit ejus consanguineus, non est debita, non potest quis pro illa utilitate, utpote non debita, agere in iudicio, adeoque si cassetur electio, non potest appellare; quia nulla ei facta injuria. Pass. *loc. cit.* Quòd si verò alicui particulari, non tantum Electori, sed etiam cuilibet de populo iniustum imminet damnum (uti id facile contingere potest, v. g. si princeps iuste timeat damnum ab electo, & quòd hostibus manifestabit & proderet secreta regni & principem) ratione cujus uti porit excipere contra electionem, sic eum posse à data confirmatione appellare, tradit *cit. n. 25.*, Pass.

Questio 302. Vtrum Electores valide appellare possint à cassatione electionis legitima, ubi electus non habet jus ad confirmationem?

Respondeo primò: ubi electus legitime ex delicto non habet jus ad confirmationem, v. g. ubi electus de ceterò dignus in pœnam superventis post electionem negligentia aut alterius defectus alicujus privatus est jure per electionem quæsito ad confirmationem, non possunt valide appellare à cassatione electionis; quia jam electus ab iis, non est confirmabilis, sed indignus confirmatione; adeoque frustra & iniuste Electores tentant & prosequuntur confirmationem illius. Pass. *cit. c. 34. n. 26.* Idemque est, si electus electioni non consenserit, vel ei renunciavit, nolens esse Prælati; dum enim is cogi nequit ad instantiam Electorum, ut electioni consentiat, ubi consentire renuit, nec ejus electio ex iustitia confirmari debet; nec Electores iudicè instare ut confirmetur. Pass. *ibid.*

2. Respondeo secundò: si verò electus ex lege vel statuto aliquo non habet jus ad confirmationem (intellige, quia jus nullum acquisivit per legitimam etiam electionem) ita tamen, ut possit ac debeat confirmari, si sit dignus, Electores possunt validè ac iuste appellare à cassatione electionis, utpote à jure habentes jus petendi electi confirmationem, & defendendi factam à se electionem. Pass. *cit. n. 26.* siquidem electio est Electorum veluti partus, committiturque Ecclesie Electoribus electionem, confidens eorum prudentia ac zelo: unde eorum est honor vel vituperium, si bene vel male eligant, adeoque non solum ex lege positiva, sed & ex naturali habent jus petendi confirmationem electi, & defendendi electionem per ipsos celebratam, in quantum quisque propria defendere potest, & perfectionem operi suo debitam iuste prætere. Pass. *n. 27.* dicens, quòd Electores ex jure sibi proprio, & à jure electi distincto petere possunt confirmationem, & eam contra impugnantes defendere per viam appellationis, supponere communissimè DD. & probari per præxim Ecclesie, & sacrarum Congregationum Romæ admittentium, & judicantium istiusmodi appellationes. Unde etiam ab Electoribus, ubi timent cassandam celebratam à se electionem, pro cautela ad hoc, ut si contingat eam cassari, non possit fieri nova provisio eis inauditis, literis petitionis confirmationis inferendam hanc protestationem & appellationem: quam confirmationem sperant à Benignitate N. obtinere: quòd si secus fiat, protestantur velle audiri, & ex nunc appellant ad Sedem Apostolicam: tradit Pass. *loc. cit. ex Peyr. in formular. lit. C. c. 18. n. ult.*

Questio 303. An ergo Electores agere possint in iudicio appellationis pro confirmatione electionis cassatæ, electo secum non agente?

Respondeo primò: ubi agitur de electione cassata expressè ob defectum formæ, sufficit electum aliàs non habentem jus ad confirmationem habere se negativè, hoc est, ut non petat, nec rejiciat, quòd Electores agant pro ejus confirmatione; eò quòd tunc electus in ea causa non habet interesse, & soli Electores appellantes sunt actores. Pass. *n. 28.*

2. Respondeo secundò: si agatur de electione cassata ex defectu electi, non possunt procedere Ele-

ctores,

tores, secum non agente electo, utpote de cuius maximo præjudicio agitur; vel saltem eo non citato comparente per se, vel suum procuratorem. Contingere enim posset, ut dum causa non est expressa, electus ad declinandam majorem confusio- nem mallet causam in iudicio appellationis non expediri, quam electionem sui confirmari. Pass. cit. num. 28.

Questio 304. An, ubi electus non habet jus ad petendam confirmationem ex speciali quodam statuto, nec tamen etiam confirmatione privandus possit appellare à cassatione electionis, dum ea cassatur ex defectu electi?

1. **R**espondeo: id eum posse, si injuste cassetur Rex ejus defectu; quia ut dictum supra, cassatione electionis ob defectum electi is manet infamis infamia facti, & ineligibilis, adeoque si injuste ex tali causa cassetur, injustè læditur. Pass. num. 29. Unde secus dicendum, seu non posse talem non habentem jus ad petendam confirmationem, appellare, ubi defectus, ob quem cassatur electio, talis non est, ut infamet, aut notabiliter noceat, v. g. quia præsumitur electus ille ad tempus infirmus. Pass. num. 30.

2. De cetero dici non potest, in hoc casu remanentis ex cassatione infamiae & ineligibilitatis, talem non posse appellare à cassatione electionis, seu à negata confirmatione, utpote ad quam non habet jus; sed à causa cassationis, quam solam examinare pertinebit ad Judicem ad quem, cassatione manente validà; nam licet in rigore & directè non habeat jus talis electus, ut confirmetur; quia tamen electio digni ex lege est confirmanda, & solum ex causa rationabili cassari potest, ideo ex consequente Judex ad quem, invento tali electo digno, ut confirmetur, tenetur ejus electionem confirmare, si non ex jure electi, saltem ex jure Ecclesiae, volentis electionem non nisi ex rationabili causa cassari. Et hinc pendente tali appellatione, non potest validè alia electio celebrari, cum electus non tantum habeat jus, ut non infametur; sed etiam, ut ex causa injusta infamante confirmatio sibi non negetur. Pass. n. 29. Ad hæc, ut Idem, locum non habet hæc objectio, ubi cum electo simul appellant eligentes, habentes jus ad confirmationem electi.

Questio 305. An, ubi confirmator in decreto cassationis nullam assignat causam cassationis electionis, vel assignat in confuso per clausulam: ex causis nobis bene visis; electus, qui non habet alius jus ad confirmationem, possit appellare à tali decreto?

Respond. affirmativè Pass. cit. n. 34. n. 32. ubi ait: non obstante, quòd Barbosa teneat, electum talem in hoc casu debere credere, cassationem factam ob bonum commune, & non ob defectum sui. Et quòd Bannez dicat, in hoc casu temerarium esse, judicare, quòd cassatio facta ob defectum electi; dicendum tamen, non posse electo negari in hoc casu appellationem, nisi constet de opposito, nempe cassationem factam non ob defectum electi. Rationem etiam dat, quòd si ex hoc non liceret appellare, quia in sententia non exprimitur causa, & ideo sententia non gravet, vix unquam liceat appellare, cum necesse non sit; Judicem exprimere causam in sententia, ut Abb. in cap. examinata, de Judic. n. 8. & in cap. sicut nobis, de re

judicat. n. 11. & sic foret in potestate Judicum impedire justam appellationem, non exprimendo in sententia causam, Quin &, ut Pass. n. 33. licet, dum confirmator simpliciter cassat electionem, præsumendum sit, eam non cassari vitio personæ; nihilominus relinquitur locus aliquis præsumptioni contrariæ, maxime ex eo, quòd constet, electionem legitimè celebratam rarius cassari purè ob bonum commune; & sic frequenter talis cassatio conjuncta sit cum morali certitudine de defectu electi, & ita conjuncta cum ejus infamia. Quin & quòd vel ex hoc ipso, quòd non constet, electionem non fuisse cassatam ob defectum electi, electus interim, ejusque honor & fama sit cogitantium & loquentium arbitrio subiecta & exposita; adeoque cum electus, etsi ad confirmationem jus non habeat, habeat tamen jus, ut ex cassatione electionis ejus fama non vacillet, adeoque habeat jus, ut appellando se suumque honorem & famam tueatur.

Questio 306. An, & quo jure electio facta pendente appellatione, etiam extrajudiciali, interposita à cassatione prioris electionis sit attentata, & an, si confirmetur hæc secunda electio, tam ea, quam confirmatio ejus, saltem justificata appellatione, sit cassanda: uti & quævis alia provisio, pendente appellatione facta?

1. **R**espondeo ad primum affirmativè. Pass. cit. c. 34. n. 42. citans Abb. in cap. cum nobis, de elect. n. 17. & 8. Barbof. l. 2. voto 35. Castell. de elect. c. 4. n. 59. & c. 14. n. 42. Portell. p. 2. cas. 4. v. ad secundum. Peyr. in formul. lit. C. c. 18. n. 18. Donat. p. 2. ir. 7. q. 14. n. 3. & plurimos alios, secundum quod in specie de electione ad cathedrales & regulares Ecclesias statuitur in c. si postquam, de elect. in 6. & jam prius decretum fuerat in cap. consideravimus, de elect. de appellatione interposita apud Papam.

2. Respondeo ad secundum: cassanda non tantum jure positivo, sed & ex lege naturæ; quòd enim per citatas similisve decretales, quòd ad hoc præsens punctum sic disponitur, non esse merè statutum juris positivi, sed esse quoque legem naturalem, tradit Pass. cit. n. 42. eò quòd ex vi legis Justitiæ non potest appellatus ad Superiorem contra vim appellationis, & in gravamen se defendentis per imploratam Superioris auctoritatem agere validè, firmiter & indissolubiler, quin Superior, justificata appellatione non possit sic gesta revocare prout Justitia postulaverit, & ad bonum commune expedire visum fuerit. Unde quòd statuitur in cit. c. consideravimus. & c. si postquam, secundum substantiam extendit ad omnem electionem factam post appellationem, quia non est purè statutum legis positivæ, sed & præceptum naturale; non obstante, quòd Rota decisi. 44. de appell. in novis. senserit, c. si postquam. non loqui de inferioribus Ecclesiis. Nam quidquid sit de hoc, in quantum dicta decretalis est lex positiva, eadem, in quantum secundum substantiam est lex naturalis, omnes electiones comprehendit. Pass. n. 43. Neque obstante, quòd non sit de lege naturæ, electum ex electione acquirere jus ad confirmationem: nam sufficit, quòd ex lege positiva acquirat hoc jus, & eo sic acquisito, subintrat lex illa naturæ ad defendendum illud. Pass. ibid. Quin &, ut Idem addit, lex naturæ absolute vult, ut gesta lite pendente in præjudicium

ejus,

ejus, qui auctoritatem publicam Superioris implo-
ravit contra gravantem, sint ex se per Superiorem
dissolubilia.

3. Advertit tamen Idem Pass. n. 44. quod licet
lex natura, vi cuius illa gesta seu innovata, post-
quam oppressus confugit ad Justitiam publicam,
sunt attentata veluti naturalia, præcipiat eorundem
suspensionem & revocationem; hæc tamen
lex natura, etiam in hoc à lege positiva determina-
tionem sumat. Unde alio modo & alio privilegio
revocanda sunt, quæ gesta seu innovata fuerant
post appellationem judicialem, seu postquam Ju-
dex superior acceptato recurſu citavit partem, &
inhibuit quicquam innovari; hæc enim gaudent
privilegio attentatorum, quod non competit iis,
qui solum extrajudicialiter appellarunt, vel qui nõ
appellarunt in tempore, vel quibus non competit
appellatio, sed recurſus seu querela: vel iis, qui
extra casum appellationis judicialis autem inhibiti-
onem Superioris innovata sunt. Quamvis in his om-
nibus substantia sit eadem, nempe, ut quæ post
recurſum lædenti notificatum, vel intra tempus da-
tum ad appellandum contra recurrentem in præ-
judicium recurſus gesta seu innovata sunt, iustifi-
cato recurſu, & constituto de gravamine & injusti-
tia, revocanda sint, vel per viam attentatorum, aut
appellationis aut querelæ; siquidem oppressus re-
levari debet à primo gravamine, propter quod con-
fugit ad Justitiam publicam, à quo plenè non rele-
varetur, si nova gravamina ex mala fide subsecuta
in vim prioris gravaminis, & ad illud sequentia
non tollerentur. Hinc, quia primum illud gravam-
en injustum ex lege natura plenè reparandum
est, & plenè reparari nequit, nisi revocatis iis, quæ
in vim illius contra appellantem gesta, eorum revo-
catio ex lege natura est facienda, saltem quando et-
iam solum extrajudicialiter, legitimè tamen est ap-
pellatum; quin &, ut dictum, quando oppressus
confugit ad Superiorem per supplicationem aut
querelam. Ita ferè Pass. cit. n. 44.

*Quæstio 307. Quam vim habeat lex posi-
tiva, statutum vel privilegium circa appel-
lationem prohibendam & impediendam?*

1. R **E**sponder ad hanc quæstionem genericè Pass.
cit. c. 34. à n. 45. per plura notabilia obser-
vatu dignissima, & facile applicanda præſenti ma-
teriæ de appellatione à confirmatione & cassatione
electionis. Primò, appellationem propriè sum-
ptam esse inventum legis positivæ (de quo multa
præmiserat à num. 35. distinguendo inter appella-
tionem naturalem & civilem, quæ vide) utpote cu-
jus formalitas est à lege positiva, ut Abb. in rubric.
de appell. Et ideo posse à Principe seu lege positi-
va tolli, ut Abb. loc. cit. Covar. pract. qq. c. 23. n. 6.
Sanch. l. 3. cons. unic. dub. 10. Scaccia de appell. q. 16.
limit. 1. n. 21. juxta cap. 1. de rescript. cap. super quæstio-
nem. de off. deleg. c. pastoralis, de appell. l. 1. §. interdum.
ff. à quibus appell. licet. quos AA. & textus citat
Pass. num. 46.

2. Secundò: prohibitionem appellationis, ubi-
cunque contineatur, esse odiosam & strictè inter-
pretandam. Abb. in c. pastoralis. n. 6. juxta cap. 1.
& 2. de filiis presbyt. ac digniorem, quæ strictius in-
telligatur, prohibitionem perpetuè per legem aut
privilegium inductam, quam factam in rescriptis
per clausulam: *appellatione remotà*, etsi illa indu-
cta per privilegium vel legem sit fortior & effica-

rior ad effectum causandum; quia perpetuè ligat.
Pass. n. 47. juncto num. 52. & ubi etiam hujus ma-
joris dignitatis ad restringendum rationem reddit.

3. Tertio: prohibitionem appellationis non
impedire, quò minus dici possit contra sententiam
de nullitate, Scaccia de appell. c. 19. remed. 1. & seq.
neque quò minus recurri possit ad alia juris reme-
dia, ut sunt supplicatio, restitutio in integrum, que-
rela. Pass. n. 48. remittens ad Marant. in specul. p. 6.
§. & quandoque. n. 11.

4. Quarto: prohibitionem appellationis, ut-
pote odiosam & strictè intelligendam, excludere
solum appellationem propriè dictam, seu judicia-
lem, non extrajudicialem, utpote quæ non est pro-
priè appellatio, sed actus defensionis extrajudicia-
lis. Pass. n. 49. citans Abb. ubi ante, Scaccia de appell.
q. 16. limit. 1. n. 22. & 23. Rebuff. de appell. in pres. n. 83.
tom. 3. & c. eadem solum repetit Pass. n. 59. & 61.

5. Quintò: per clausulam: *appellatione remotà*
non prohiberi solum appellationem frivolum, ut
quidam volunt apud Barboſ. claus. 9. num. 15. &
Scacciam q. 16. limit. 1. n. 93. cùm frivola appel-
lationes jure communi sint rejiciendæ, adeoque
dicta clausula in rescripto posita esset superflua &
odiosa. Pass. n. 50. juxta cit. cap. pastoralis. Quan-
quam Pass. n. 53. ex communi DD. citato in spe-
cie Barboſ. in cap. pastoralis. n. 2. id limitet; ita ut
quandoque dicta clausula: *appellatione remotà*: non
est apposita præviâ cognitione, intelligi debeat de
appellatione frivola; eò quòd, ubi hæc clausula
apponitur non præviâ cognitione, ea sit odibilior,
& magis strictè interpretanda.

6. Sexto: per prohibitionem appellationis vi
dictæ clausulæ non prohiberi illam, quæ expressè
indulgetur in jure; illas autem appellationes in-
dulgeri à lege, quæ expressè à lege sunt approba-
tæ, quarum exemplar est in cap. significavit. & cap.
Rodolphus. de rescript. Pass. n. 51.

7. Septimò: per clausulam: *remotà appellatione*;
quando simpliciter profertur, solum prohiberi ap-
pellationem judicialem à sententia diffinitiva; non
verò ab interlocutoriâ. Pass. n. 60. citans Felin. in
c. causam. n. 27. de rescript. Tusch. lit. A. concl. 400.
n. 17. Barboſ. claus. 9. num. 16. Scacciam de appell.
q. 16. limit. 1. n. 82. Idemque dicendum dicens,
ubi lex vel statutum appellationem prohibet; pro
quo citat Gemin. in c. ut inquisitioni, de hæretic. in 6.

8. Octavò: per dictam clausulam: *remotà ap-
pellatione*; non tolli appellationem, etiam judicia-
lem, quando Judex dolo malo vel latâ culpâ sen-
tentiavit: vel quando injustitia sententia est no-
toria. Pass. n. 60. citans Lancell. p. 2. c. 12. limit. 8.
n. 24. Tusch. ubi ante. concl. 40. Barboſ. clausul. 9.
n. 21. & 22. Item non tolli appellationem, ubi gra-
vatus in continente offert probationem paratam
ad justificandam appellationem. Pass. ibid. citans
Barb. ubi ante. n. 23.

9. Nonò: ubi prohibetur in rescripto appella-
tio, non prohiberi eam simpliciter, seu quò ad
utrumque effectum, sed solum quò ad effectum sus-
pensionis. Et hinc gravatum à Judice procedente
judicialiter, servato bene ordine juris posse qui-
dem appellare, sed non suspendi per hoc jurisdic-
tionem Judicis à quo. Pass. n. 54. ex Abb. in c. pa-
storalis. & consequenter ubi Judex à quo procedit
appellatione remotà, gesta contra dictam appella-
tionem non revocari ut attentata, uti ea revocan-
tur, ut attentata, ubi procedit absolute, appella-
tionem non remotà. Quod ipsum tamen limitat n. 58.
ubi:

ubi : quod nulli sint casus, in quibus gesta post huiusmodi appellationem tantum devolutivam sint revocanda ut attentata : nempe primò, ubi fuerint attentata, postquam superior, admittens appellationem, inhibuit, ne procederetur ulterius in causa, ut Lancell. *de appell. c. 12. limit. 8. n. 11.* Scaccia. *de appell. q. 16. limit. 1. n. 105.* Secundò : dum esset appellatum ex causa expressa in iure ; quia in eo casu appellatio non est prohibita vi clausulæ : *appellatione remotâ*, ut Lancell. *loc. cit. n. 16.* Scacc. *loc. cit.* Tertio, si Iudex à quo detulit appellationi, ut habetur *c. de appellationibus. de appell. in 6.* plures casus videat apud Lancell. *loc. cit.*

10. Decimo : quod licet in *c. pastoralis*. expressè sermo sit de prohibitione appellationis facta in rescripto per clausulam *appellatione remotâ*, eandem nihilominus esse rationem de prohibitione facta in statuto, vel emanata ex privilegio. Pass. n. 55. citans Abb. in *c. pastoralis. n. 12.* hanc addens rationem ; quod pontificum intentio sit, ut Iustitia suam consequatur effectum ; quod verò alicui personæ concedit, ut ab ea non detur appellatio, id faciat ex præsumptione, quam habet de virtute illius personæ, quod non sit aliter processura, quàm jura disponunt ; quæ si tamen procederet aliter, quàm deberet, non sit ratio, cur gravatus non possit appellare, & cur Superior non debeat gravamen tollere.

11. Undecimò : in casu, quo causa est remissa Iudicis conscientiæ, adeoque prohibita est appellatio judicialis & suspensiva, factaque appellatione (quod fieri potest, nihilominus appellatione devolutivâ, vi cuius tenetur Iudex revocare gravamen, propter quod est appellatum, revocandum esse per viam querelæ ; gravamen verò illatum per gesta contra appellationem revocandum per viam appellationis, ex mente Abbatis *loc. cit. n. 15.* refert Pass. n. 56. Ipse verò aliter sentit, nimirum quod ex quo causa est appellabilis appellatione devolutivâ, licet simpliciter non suspendatur iurisdicctio Iudicis à quo, suspendatur tamen secundum quid, seu melius loquendo debiretur & infirmitur, ut contra appellationem in præjudicium appellantis nõ possit agere omnino validè & firmiter, & quin iustificatâ appellatione gesta contra eam non sint revocanda, & appellans consecutus sit plenam Suspensionem à superiore

Questio 308. An Regularibus liceat appellare à confirmatione vel cassatione electionis ?

1. Respondeo : regularibus de iure communi non est interdicta hæc appellatio. Pass. *cit. c. 34. n. 62.* & licet regulares *c. ad nostram. & c. reprehensibilis. de appell.* prohibentur appellare à correctione ; nomine tamen correctionis non venit confirmatio aut cassatio electionis. Pass. *ibid.* Sed & privilegia communiter concessa regularibus, in quibus prohibetur appellatio, intelligenda esse juxta juris communis dispositionem, ait *ibid.* Pass. citatis pro hoc Nav. *conf. 3. de regular. n. 51.* Rodriq. *Tom. 1. q. 29. a. 2.* Suaz. *Tom. 4. de religion. tr. 8. l. 2. c. 11.* Sayr. *clar. reg. l. 2. c. 17. n. 38.* & c. Addit tamen rectè Idem Pass. n. 63. unum quemque regularem debere in hoc diligenter examinare leges sui ordinis, & specialia privilegia, quibus ejus religio, etiam per communicationem, finitur, & quatenus per dictas leges & privilegia prohibeatur appellatio à confirmatione aut cassatione electionis, debere ab ea appellatione abstinere. Ad hæc huiusmo-

di appellationem parum religiosis convenire, & non levem esse præsumptionem ambitionis, quod appeller religiosus, ut invitis Superioribus obtineat prælaturam, quam boni ac perfecti religiosi, etiè oblatam, reculant.

Questio 309. An ab electione possit appellari immediate ad Prælatum mediatum, præterito Superiore immediato, ad quem alias spectat confirmatio & cassatio electionis ; ita ut is eam confirmare vel cassare tunc nequeat ?

1. Respondeo primò : appellare immediatè ad Papam non solum licitum est, sed etiam talis appellatio, etsi extrajudicialis, suspendit ac devolvit, ita ut si inferior electionem confirmet vel casset, attentet, & actum irritum faciat. Pass. *cit. c. 34. n. 64.* juxta quod statuitur in *c. si postquam. de elect. in 6.* Porro hæc decretalis non habet locum, nisi tantum in electionibus, quæ sunt ad Ecclesias regulares vel Cathedralis, & in appellationibus, quæ desuper sunt ad Sedem Apostolicam ; non verò in appellationibus, quæ fiunt ad Iudices Papæ inferiores. Pass. n. 66. cum Gl. in *cit. c. si postquam. v. ad Sedem Apost. & Franc. ibid. n. 2.* Gemin. n. 5. Quin & locum non habet hæc decretalis, si appelleretur ad Legatum de laterè ; quia in ea decretali exprimitur sola appellatio ad Sedem Apostolicam, Pass. n. 67. cum gl. & Gemin. *ll. cit.* Habet tamen locum in omni appellatione, quæ fit ad Sedem Apostolicam in causa dictæ electionis etiam extrajudiciali & interlocutoriâ ante sententiam diffinitivam, cum loquatur indistinctè, & appellatio ab electione sit extrajudicialis, ut habetur *c. concertationi. de appell. Pass. n. 68.* citans Gemin. in *c. si postquam. n. 3.* Franc. n. 2. Similiter locum habet non solum in electione, sed in omni provisione, quin & in postulatione (intellige saltem ad Ecclesias regulares ; quia cum postulatio ad Ecclesias Cathedralis semper fiat ad Papam, non habet in ea locum appellatio) Pass. n. 71. juxta S. *fin. cit. c. si postquam.* Qui tamen addit id fallere in electione Abbatissarum in duobus illis casibus contentis in *c. indemnitate. de elect. in 6.*

2. Requiritur autem & sufficit, quod fiat huiusmodi appellatio ex causa probabili, licet in re falsâ ; etsi enim id non procedat universaliter de iure communi, ne detur facilis via ad protrahendas confirmationes ; & licet in aliis casibus prius constare debeat de veritate causæ appellationis, antequàm revocentur attentata post appellationem ante sententiam ; in hoc tamen casu appellatio hæc interposita ex probabili tantum causa devolvit, & reddit iudicium attentatum, Pass. n. 65. juncto n. 66. cum Gl. *loc. cit. v. probabili.* Quamvis, ubi causâ hæc probetur falsâ, appellans sit puniendus. Pass. *cit. n. 65.* juxta *c. calumniam. de partis.* Requiritur etiam ad hoc, ut hæc appellatio devolvat, ut sit interposita ab eo, qui habet interesse in electione. Item ab eo, qui possit sua voluntate illud interesse in iudicium deducere. Pass. n. 69. Item requiritur, ut appellatio sit insinuata parti & Iudici à quo. Pass. *ibid.* juxta *c. si duobus. de appell.* citans Gemin. Franc. Jo. And. Item requiritur secundum Jo. And. ut in appellatione, in qua opponuntur crimina vel defectus contra electionem vel electum, debeat servari forma *c. ut circa. de elect. in 6.* & aliter non valeat nec devolvat cognitionem causæ ad Papam. Verum hujus contrarium apud Pass. n. 69. re-

nent

nent Lap. Abb. Gemin. eò quòd in *cit. cap. ut cir. ca.* non annulleretur appellatio interposita ex rationabili causa, non servatà formatà. *cit. cap. sed tantum*, quòd appellans non sit audiendus super non expressis in libello appellationis, nisi in casibus ibi expressis, etsi non juraverit, prout ibi, cum quo flet, quòd appellatio teneat, & devolvat negotium ad Papam, Tametsi autem renunciari possit appellationi de consensu partium, juxta *c. quamvis. de elect. in 6.* non tamen invito appellato, ut Gl. in *cit. cap. v. partibus.* nisi res adhuc sit integra; ut Franc. in *cit. c. quamvis. n. 8.* vel ubi, re non integrà, appellans velit satisfacere parti de suo interesse, ut Gl. *ubi ante.* postquam tamen hæc appellatio est præsentata Papæ, ne quidem de consensu partis potest ei renunciari. Pass. *loc. cit. juxta cit. c. quamvis.* Sed & ubi (subintellige, re adhuc integrà) renunciatum esset huic ad Sedem Apostolicam appellationi, inferiorem Judicem non statim posse assumere causam, sed debere prius diligenter inquirere, an in renunciatione intercesserit pravitas, v. g. simonia, violentia, metus (quà pravitate interveniente, si partes renuncient appellationi ab electione interposita ad Papam, non potest Judex cognoscere in causâ, sed attentat) etsi talem pravitatem repererit, debere eum præfigere partibus terminum competentem, in quo cum omnibus actis & munimentis suis Apostolico aspectui se sistant. Quòd si verò prætermisâ hac inquisitione procedat ad confirmationem vel cassationem electionis, non solum confirmationem, cassationem, omnèsque processus ab eo factos esse irritos; sed etiam confirmatorem confirmantem vel consecrantem Episcopum per annum suspensum esse ipso jure, juxta *c. provida. de elect. in 6.* (in quo *cap. uti & in cit. c. quamvis.* cum sermo sit expressè de electione ad Episcopatum & dignitates majores, non comprehenduntur quòd ad hanc pœnam sic confirmantes electiones ad Ecclesias regulares, juxta Franc. in *cit. c. provida. n. 2.*) à confirmatione Episcoporum, tradit Pass. *n. 72.*

3. Resp. secundò: ubi sermo est de Superioribus Papâ inferioribus, appellatio debet fieri gradatim, & non potest fieri, omisso medio, immediatè ad mediatum. Pass. *cit. c. 34. n. 73.* citans *c. dilecti. il 3. de elect.* Marant. in *specul. p. 6. §. & quandoque. n. 368.* Scacc. de *appell. q. 7. n. 93. & c.*

4. Limitandum tamen hoc ipsum primò, ut non solum possit præteriri Judex medius, dum is est impeditus, v. g. excommunicatus; vel si is neget Justitiam; vel sit pars, contra quam litigatur; sed etiam absolutè de jure canonico, parte non obstante, valet appellatio, præterito Judice medio. Pass. *num. 74.* citans Abb. in *cit. c. dilecti. n. 7.* Barbof. *ibid. n. 4.* Scacc. *loc. cit. n. 18. 20. & 105.* Tusch. *lit. A. concl. 352. & c.*

5. Limitandum secundò quòd ad Religiosos, apud quos cum medii Superiores sint longè magis ex voto obedientiæ subordinati primariis Superioribus, quàm alii Judices ecclesiastici, facilius admittitur appellatio, præterito Superiore medio. Et non solum parte non opponente valet appellatio talis; v. g. ab electione Prioris interposita apud Generalem præterito Provinciali; verùm etiam, parte opponente, potest Generalis, videns rationabiliter esse præteritum Provinciale, ad se avocare causam, & inhibere Provinciali, ne se ingrat in cognitione electionis illius, cui inhibitioni

deferre teneretur Provincialis. Pass. *l. cit. n. 75.* ubi plura, qualiter hæc locum habeant in suo Ordine.

Questio 510. An Religioso appellante à cassatione electionis suæ, monasterium vel Ordo teneatur ad expensas factas aut faciendas in prosecutionem appellationis, in ordine ad consequendam Prælaturam?

1. Respondeo primò negativè, ubi electus fuit ad Prælaturam extra monasterium vel Ordinem; quia tunc non agitur causa ad favorem monasterii vel Ordinis. Pass. *cit. c. 34. n. 76.* citans Abb. in *cap. ex parte. de accusat. n. 9.* Anchar. *ibid. n. 7.* Anan. *num. 7.* Archid. in *c. pastoris. 2. q. 7. & ibid.* Bellamer. & c. Limitandum hoc ipsum, & dicendum contrarium, ubi Religiosus electus ad Prælaturam extra Ordinem agit pro sui electione de mandato Superioris, & ex obedientia; quia tunc agit causam non propriam, sed de communem.

2. Resp. secundò: electus ad Prælaturam sui monasterii vel Ordinis agens ad suæ electionis confirmationem, debet accipere expensas à monasterio vel Ordine; quia in hoc eorum causam agit, cum interfit monasterii vel Religionis, electum Prælaturam confirmari. Pass. *loc. cit. n. 77.* citans Felin. in *c. ex parte. n. 4.* Sanch. in *Decalog. c. 12. n. 26.*

3. Limitandum hoc ipsum putant Peyr. de *Prælatur. q. 3. c. 1. §. 4. num. 124.* Donat. *p. 2. tr. 7. q. 15.* apud Pass. *n. 78.* ita, ut non teneatur ad expensas monasterium vel Ordo, dum eorum Religiosus ambitiosè procuravit se eligi ad Prælaturam, ad quam non erat eligibilis; eò quòd Conventus non teneatur fovere ambitionem illius, & interest monasterii, non habere Prælaturam ambitiosum, quique se opponunt, ducantur zelo bono, ne quis malo modo eligatur. Verùm non placet Passerino hæc limitatio; eò quòd non fit de facili electus habendus pro ambitioso, cessetque post electionem ambitionis prætextus, cum habeat tunc jus ex electione ad confirmationem; tum etiam, quia si major pars eligentium illum perseverat in electione & petitione illius, agit negotium Conventus, dum petitur ejus confirmatio. Ac denique, si electus alius sit dignus & prudens, parum interfit monasterii, quòd ambitiosè intravit, Proinde ipse Passerinus aliter limitat responsum. *n. 79.* nempe ut tunc in hoc casu non debeantur expensæ, ubi Conventus non consentit ex parte sua huic prosecutioni, sed contentus est Superioris determinatione, qualiscunque ea fuerit; eò quòd majore parte Conventus non adhaerente huic prosecutioni, seu non appellante contra cassationem electionis, & non agente contra opposentes se electioni, non agatur causa Conventus, neque electus agit nomine Conventus. Idque etiam, ubi electus aliunde non habet, unde solvat expensas; & si visicerit, sive succumbat. Quin & si electus non est verè habilis ad Prælaturam, aut verè est culpatus, adeoque non ducat eum confirmari, licet à majore parte ex passione aliqua fuerit electus, malè facere Conventum prosequendo causam talis electionis, & multò minus tunc teneri ad expensas, electo eam prosequente, tradit *cit. n. 79.* Pass.

4. Sublimitar tamen hæc ipsa Pass. *ibid.* ita, ut si legitime electus esset verè innocens, & calumniam pateretur, & aliâ viâ non posset honorem suum tueri, teneatur monasterium ad expensas, quas electus

lectus innocens pro famæ suæ defensione necessariò faceret; cùm Conventus teneatur providere subito de necessariis.

5. Respondeo tertio: in religione, in qua electio non licet appellare à cassatione electionis suæ, Conventus nihil debet illi causam electionis suæ prosequenti, Pass. loc. cit. n. 8. nisi, ut addit, illum suum procuratorem constituat; quod ipsum tamen ait, tanquam parum conforme legibus prohibentibus talem electum ab appellatione, eum non debere admittere.

Questio 511. An confirmatione existente nullâ seu annullatâ, perimatur quoque electio, seu ea reddatur quoque nulla?

Respondeo negativè, quemadmodum cassatâ institutione non annullatur presentatio, potestque presentatus jus suum prosequi, ut Rota decis. 648. p. 4. recent. ita annullatâ confirmatione minimè perempta aut cassata censetur electio. Lott. l. 2. q. 18. à n. 23. Pass. de elect. c. 33. n. 168. Pirh. ad rit. de elect. n. 328. Laym. ad cap. si confirmationem. in 6. juxta expressum illius cap. textum, ubi Papa ita rescribit: si accidat confirmationem electionis cassari, seu cassam & irritam declarari, sive propter debitam juris solennitatem in confirmatione omissam (ut si confirmatio fiat electionis, à qua appellatum non observatis iis, quæ præscribuntur in cap. quamvis, & cap. provida. de elect. in 6. vel confirmatio facta omissâ formâ traditâ in cap. fin. de elect. in 6. Pirh. loc. cit.) vel ob causam eam, quia is, qui confirmavit, non habuit potestatem confirmandi (nempe quia vel non erat Judex competens, vel quia legitimè ab eo ap-

pellatum; vel quia erat publicè excommunicatus vel quia Papa ante confirmationem reservaverat sibi Prælaturam, ad quam electus: vel ob aliam similem causam, ideoque ipso jure non valuit confirmatio. Pirh. loc. cit. cum Gl. in cit. c. si confirmatio. n. v. potestatem.) non idcirco etiam præcedens electio, si aliàs sit legitimè celebrata, infirmari debet, vel pro irrita haberi. &c. Ratio est, quia utile per inutile non vitiatur, reg. juris 37. in 6. dum unum ab altero separari potest, uti potest electio separari à confirmatione, cùm sint actus diversi, qui non fiunt eodem contextu & tempore; nec electio quodam sul valorem, tanquam quid prius, dependet, à confirmatione tanquam posteriore; proinde destructo hoc consequente seu accessorio, non corrumpitur etiam fundamentum, licet corrumpente illo fundamento, corrumpatur accessorium, quale fundamentum necessariò suppositum ad confirmationem est electio canonicè facta & valida. Laym. Pirh. Pass. loc. cit. Quod si igitur electione legitimè factâ, subsequens illius confirmatio irritetur, alia confirmatio ejusdem electionis coram debito seu competente Judice peti debet. Secus, si non tantum confirmatio, sed & electio sit cassata. Pirh. loc. cit. cum Gl. in cit. cap. si confirmat. Porro, quòd in dicto cap. statutum est de confirmatione electionis, habere quoque locum in aliis confirmationibus (puta sententiæ, ut eà cassatâ ob defectum in ea commissum, acta tamen firma permaneant. Item de confirmatione privilegii, statuti, contractus) cùm eadem in omnibus sit ratio, tradit Pirh. loc. cit. citans Franc. & Jo. And.

* *

SECTIO TERTIA.

DE PROVISIONE BENEFICIORVM PER LIBERAM COLLATIONEM.

CAPUT PRIMUM.

De primario Collatore, scilicet Papa.

PARAGRAPHVS I.
De potestate Papæ in collatione beneficiorum tam absoluta, quàm respectiva ad alios Collatores.

Questio 512. Quanta & qualis sit potestas Papæ in beneficiis?

Respondeo: Papæ à Christo concessum esse in beneficiis jus plenum, seu summum, absolutamque potestatem & plenariam dispositionem. Castrop. tr. 13. de benef. d. 2. p. 14. n. 2. Laym. in c. quæ ad

Ecclesiarum. de constit. Lott. l. 2. q. 22. n. 9. dicens,

P. Leuren, Fori Benef. Tom. II.

Catholicorum neminè id negare, juxta c. 2. de preb. Ita ut non solum dicatur beneficiorum administrator absolutus, ut cum D. Th. 2. 2. q. 100. a. 1. ad 7. tam Theologi omnes quàm Canonistæ, Lott. l. 2. nu. 10. & l. 1. q. 4. n. 57. sed etiam Dominus, Lott. cit. q. 22. n. 11. citans Menoch. cons. 192. n. 7. Burfat. cons. 126. n. 11. Surdum cons. 25. n. 20. in tantum, ut, ubi constat de ejus voluntate, frustra quaratur de potestate, stante ei in his pro ratione voluntate. Lott. loc. cit. n. 13. ex Ferret. cons. 65. n. 5. & Gl. in c. si gratiose. de rescrip. in 6. Quemadmodum enim, quamdiu beneficium persistit in suo esse, negari non potest Papæ absoluta ejus administratio, ita nec absolutum dominium respectu ipsius formæ seu tituli beneficalis (secus est de ipsâ materiâ seu substantiâ beneficalis, quæ consistit in eo, quòd ob laborem & ministerium spirituale præbeatur stipendium & alimentum, quod juris est divini, & quod Papa impedire nequit, juxta dicta ad initium 1. part. de quo vide Lott. l. 1. q. 4. num. 53. & seq.)

S

qui